

Republika Hrvatska
Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

Područje: Zdravstvo/Socijalna skrb

Zanimanje: Njegovateljica

I. OPĆI PODACI O PROGRAMU - ZANIMANJU

➤ *OBRAZOVNO PODRUČJE*
ZDRAVSTVO / SOCIJALNA SKRB

➤ *NAZIV ZANIMANJA PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI ZANIMANJA*

ZANIMANJE OSOBNE NJEGE

5133. 13. 2 njegovateljica / njegovatelj starijih i nemoćnih osoba

➤ *TRAJANJE OBRAZOVANJA*
Dvije godine

➤ *POSEBNI UVJETI ZA UPIS*
Zdravstvena sposobnost - kontraindikacije

➤ *CILJ OBRAZOVNOG PROGRAMA*

Osim općih ciljeva, znanja, vještina i stavova za osobni razvoj i daljnje učenje, obrazovni program učenicima omogućuje stjecanje praktičnih i teoretskih znanja i vještina za obavljanje poslova njegovatelja starijih i nemoćnih osoba:

- stjecanje temeljnih općeobrazovnih znanja;
- stjecanje znanja i vještina u području zdravstvene njege na nivou njegovatelja;
- stjecanje sposobnosti pružanja usluga bazične njege i pomoći, nadzora i praćenja, te uočavanja promjena u starijih osoba;
- stjecanje znanja i vještina za pomoć provođenja higijene, odijevanja, hranjenja, eliminacije i kretanja starije i nemoćne osobe;
- razvijanje pozitivnog odnosa i ponašanja prema starijim i nemoćnim osobama;
- stjecanje osobne odgovornosti u radu.

➤ *STANDARD ZANIMANJA*

1. Naziv zanimanja: njegovateljica / njegovatelj starijih i nemoćnih osoba

2. Razina složenosti: II

3. Opće kompetencije :

- a) sposoban je verbalno i pismeno se izražavati;
- b) sposoban je sudjelovati u jednostavnoj usmenoj i pismenoj komunikaciji;
- c) sposoban je efikasno koristiti i primijeniti temeljno stečeno znanje;
- d) sposoban je sudjelovati u grupnom, timskom radu i raspravi;
- e) sposoban je čitati i sintetizirati podatke;
- f) posjeduje temeljnu numeričku pismenost;
- g) posjeduje osnovna matematička znanja potrebna za razumijevanje zakonitosti u prirodi i društvu;
- h) posjeduje znanje potrebno za korištenje aplikacija za tabelarni prikaz;
- i) posjeduje osnovno informatičko znanje i sposoban je primijeniti informatičku tehnologiju;
- j) primjenjuje stečeno znanje stranog jezika u svim oblicima komunikacije;

- k) posjeduje znanje potrebno za izradu prezentacije;
- l) posjeduje preciznost u radu;
- m) posjeduje sposobnost samostalnog učenja i rješavanja problema;
- n) posjeduje i primjenjuje vještinu komunikacije;
- o) primjenjuje usvojene metode učenja i usavršava nove;
- p) odgovoran je prema sebi i drugima, moralan je i etičan;
- q) osposobljen je za primjenu znanja u životu i struci;
- r) preuzima odgovornost za svoj zadatak korištenjem vlastitog plana kako bi ostvario zadane ciljeve.

4. Stručne kompetencije:

Osposobljen je za komunikaciju sa starijim i nemoćnim osobama;

Poznaje osnovne pojmove o zdravlju i bolesti, osnovama anatomije i fiziologije, te fizičkim promjenama na organskim sustavima u starijoj dobi;

Poznaje i razumije osnovne fizičke, psihološke i psihičke promjene u starijoj dobi;

Osposobljen je za obavljanje radnih zadataka prema odredbama i pod nadzorom nadležne stručne osobe (medicinska sestra, liječnik, djelatnik socijalne službe) u zdravstvenim i socijalnim ustanovama, te u kući starije i nemoćne osobe;

Osposobljen je za pružanje osnovne osobne njege starije i nemoćne osobe, pružanje usluge nadzora i praćenja, uočavanja elementarnih psihofizičkih promjena u starijih i nemoćnih osoba, te izvještava nadležne stručne osobe o istom (medicinska sestra, liječnik, djelatnik socijalne službe);

Obavlja elementarne poslove pomoći starijoj i nemoćnoj osobi, te stručnjacima za bolničku zdravstvenu njegu i srodnim stručnjacima u bolnicama, ostalim socijalnim ustanovama, te u kući korisnika;

Posjeduje vještinu i znanje namještanja kreveta/ bolesničkog kreveta i mijenjanja posteljnog rublja pokretnoj i nepokretnoj starijoj osobi, te **zna** razvrstavati rublje

Posjeduje vještinu i znanje odijevanja i razodijevanja starije i nemoćne osobe, te **posjeduje osnovno znanje** o hipertermiji i hipotermiji;

Osposobljen je za obavljanje osobne higijene tijela: umivanje, kupanje u kadi i u krevetu starije osobe, tuširanje, njegu kose, uređivanje noktiju, brijanje, pranje zuba starije i nemoćne osobe;

Zna primijeniti i promijeniti pravilan položaj, te improvizirati ugodan položaj starije i nemoćne osobe u krevetu, naslonjaču, invalidskim kolicima i sl.;

Zna primijeniti postupke za uređenje i održavanje čistoće i reda uže okoline starije i nemoćne osobe, te **poznaje osnovne elemente** sprječavanja infekcija (dezinfekcija, osnovna sterilizacija) i **posjeduje osnovno znanje** o intrahospitalnim infekcijama, te **sudjeluje** u njihovom sprječavanju;

Zna primijeniti postupke za postizanje povoljnih mikroklimatskih uvjeta okoline u kojoj boravi starija i nemoćna osoba (temperatura, vlažnost zraka, skliskost terena, prilagodba namještaja, korištenje pomagala i sl.);

Može pružati pomoć starijoj i nemoćnoj osobi pri obavljanju fizioloških potreba, zna izvršiti toaletu perianalnog područja i zaštititi kožu i sluznice, može uočiti opstipaciju kod starije osobe i izvjestiti nadležne o tome (medicinska sestra, liječnik, socijalna služba);

Zna promijeniti i primijeniti pelenu ili uloške;

Zna djelovati osnovnim postupcima prve pomoći pri stanju ugroženosti života i zdravlja starije i nemoćne osobe, izvjestiti službe i ustanove za starije i nemoćne osobe o istom, te zna provesti osnovne postupke za sprječavanje padova i nesreća;

Može pratiti znakove vanjskog izgleda i svijesti starije osobe i uočiti stanje pogoršanja,

te o tome **izvještava nadležne osobe**, stručnjake za bolničku zdravstvenu njegu i srodne stručnjake u bolnicama, ostalim socijalnim ustanovama, te u kući korisnika (patronažna sestra, liječnik, socijalna služba);

Može pratiti redovitost uzimanja lijekova i drugih postupaka liječenja, zdravstvene njege, rehabilitacije starije i nemoćne osobe, te o tome izvještavati nadležne osobe;

Posjeduje znanje i vještinu mjerenja krvnog tlaka, pulsa i temperature starijoj osobi, te može **pratiti redovitost provedbe** samokontrole bolesti u starije osobe u kući i o tome **izvještava nadležne osobe**, stručnjake za bolničku zdravstvenu njegu i srodne stručnjake u bolnicama, ostalim socijalnim ustanovama, te u kući korisnika (patronažna sestra, liječnik, socijalna služba);

Posjeduje znanje o zdravoj prehrani, **osposobljen je** estetski servirati obrok i nahraniti, te dati tekućinu peroralno starijoj i nemoćnoj osobi;

Poznaje elemente senzorno percepcijskih poremećaja i ostalih elementarnih problema u komunikaciji sa starijom osobom;

Empatičan je i može pružiti osnovnu emocionalnu potporu starijoj i nemoćnoj osobi;

Ima osnovno znanje i razumijevanje o potrebama starijih i nemoćnih osoba, te o postupcima za njihovo očuvanje zdravlja;

Može razraditi načine djelovanja pri pružanju osnovnih postupaka pomoći starijoj i nemoćnoj osobi;

Može izabrati i primijeniti najvažnije postupke zaštite;

Pruža usluge pomoći praćenja za obavljanje vjerskih aktivnosti, izvršenje hobija, realizaciju učenja, te osnovne brige za kućne ljubimce i sl.;

Poznaje osnovne elemente hospicijske njege i palijativne skrbi;

Sposoban je uočiti karakteristične promjene kod umiruće osobe;

Provodi postupak s umrlim;

Poznaje osnovne elemente socijalno ekonomskih aspekata starenja;

Poznaje osnove organizacije rada, i zaštite na radu.;

Zna primijeniti stečena znanja i vještine u praksi;

Zna i može koristiti jednostavnu stručnu literaturu;

Osposobljen za cjeloživotno školovanje.

II. NASTAVNI PLAN

RB	NASTAVNI PREDMET	Sati tjedno/ godišnje		Ukupno sati
		1. godina	2. godina	
<i>I. općeobrazovni dio</i>				
1.	Hrvatski jezik	2,5 / 85	2,5 / 70	155
2.	Računalstvo	2 / 68	-	68
3.	Tjelesna i zdravstvena kultura	1,5 / 51	1,5 / 42	93
4.	Vjeronauk / etika	1 / 34	1 / 28	62
Ukupno: općeobrazovni dio		7 / 238	5 / 140	378
<i>II. stručno- teorijski dio</i>				
5.	Strani jezik	1 / 34	1 / 28	62
6.	Poduzetništvo	-	1 / 28	28
7.	Matematika u struci	2 / 68	1 / 28	96
8.	Osnove gerontologije	1 / 34	-	34
9.	Komunikacija sa starijim i nemoćnim osobama	1 / 34	1 / 28	62
10.	Njega starijih i nemoćnih osoba	3/ 102	4 / 112	214
11.	Izborni predmet - Osnove gerijatrije - Osnove palijativne skrbi	-	2 / 56	56
Ukupno: stručno - teorijski dio		8/ 272	10/ 280	552
Ukupno: I + II		15/ 510	15/ 420	930
<i>III . praktični dio</i>				
12.	Praktična nastava	14 / 504	14 / 504	1008
Ukupno: I + II + III		29 / 1014	29 / 924	1938

Napomena:

Godišnji fond sati za 1. razred planiran je na bazi 17 tjedana teoretske nastave i 18 tjedana praktične nastave, a za 2. razred na bazi 14 tjedana teoretske nastave i 18 tjedana praktične nastave.

Škole koje ne izvode nastavu po modelu „ tjedan za tjedan „ dužne su ostvariti planirani godišnji fond sati po predmetima neovisno o modelu izvođenja nastave.

MINIMALNI MATERIJALNI UVJETI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA

Prostor	Oprema	Nastavni predmet
Univerzalna učionica	Grafoskop, tv	Svi predmeti osim informatike i TZK
Informatička učionica	16 računala povezanih u mrežu s mogućnošću pristupa Internetu (računalo nastavnika s CD pisačem), LCD projektor, pišač, programska oprema za obradu teksta, tablični proračun i baze podataka	Računalstvo
Specijalizirane školske učionice - Školski kabineti za stručnu nastavu	Potpuno opremljeni za mogućnost provedbe skupnog rada. Prostor i oprema adekvatni standardu prostora bolesničke sobe i nusprostorija (bol.krevet, posteljno i osobno rublje, pribor za njegu, fantomi, pomoćna pomagala za pokretanje, slike, sheme, dezinfekcijska sredstva....)	Njega starijih i nemoćnih osoba Komunikacija sa starijim i nemoćnim osobama
Dvorana za TZK	Prema uvjetima za JMO	TZK
Praktikum nastavnih baza izvan škole	Prostor zdravstvenih i / ili socijalnih ustanova	Njega starijih i nemoćnih osoba ,Komunikacija sa starijim i nemoćnim osobama
Kabinet za nastavnike	Prema uvjetima za JMO	

III. OBVEZNI NAČIN PROVJERAVANJA ZNANJA I UMIJEĆA

Nastavni predmet	Obvezni način provjere
Hrvatski jezik	usmeno, pisano
Računarstvo	usmeno, pisano, praktično
Tjelesna i zdravstvena kultura	usmeno , praktično
Vjeronauk/etika	usmeno, pisano
Strani jezik	usmeno, pisano
Poduzetništvo	usmeno, pisano
Matematika u struci	usmeno, pisano
Osnove gerontologije	usmeno, pisano, seminarski radovi
Komunikacija sa starijim i nemoćnim osobama	usmeno, pisano, primjena usvojenih vještina, povezivanje gradiva, praktični radovi, seminarski radovi
Njega starijih i nemoćnih osoba	usmeno, pisano, primjena usvojenih vještina i preciznosti izvedbe, povezivanje gradiva,

	praktični radovi, seminarski radovi
Izborni predmet	usmeno, pisano, praktično, seminarski radovi
Praktična nastava	usmeno, praktični radovi, vođenje dnevnika

IV. POTREBNA STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA¹

Nastavni predmet	Nastavnik
Hrvatski jezik	profesor hrvatskog jezika
Računalstvo	profesor računarstva / informatike
Tjelesna i zdravstvena kultura	profesor TZK
Vjeronauk/Etika	vjeroučitelj / profesor filozofije
Strani jezik	profesor stranog jezika
Poduzetništvo	profesor -ekonomist
Matematika u struci	profesor matematike
Osnove gerontologije	liječnik
Komunikacija sa starijim i nemoćnim osobama	viša medicinska sestra, stručni učitelj
Njega starijih i nemoćnih osoba	viša medicinska sestra, stručni učitelj
Izborni predmet	liječnik i viša medicinska sestra, stručni učitelj
Praktična nastava	viša medicinska sestra, stručni učitelj

¹ Temeljni propis je Pravilnik o stručnoj spremi i pedagoško- psihološkom obrazovanju nastavnika u srednjem školstvu

V. IZVOĐENJE PROGRAMA

RAD S UČENICIMA U SKUPINAMA

Nastavni predmet	Nastavnik	Razred	Minimalan broj sati vježbi	Najveći broj učenika u skupini
Računarstvo	profesor	1.	60	15
		2.	-	-
Komunikacija sa starijim i nemoćnim osobama	vms - stručni učitelj	1.	-	-
		2.	14	12
Njega starijih i nemoćnih osoba	vms - stručni učitelj	1.	34	12
		2.	56	12
Izborni premet	vms - stručni učitelj	2.	7	15
Praktična nastava	vms stručni učitelj	1.	504	15
		2.	504	15

VI. OKVIRNI NASTAVNI PROGRAMI

Nastavni predmet: Hrvatski jezik

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	2,5 (85)	2,5 (70)

UVOD

Nastavni predmet **hrvatski jezik** obuhvaća tri nastavna područja:

- a) hrvatski jezik,
- b) hrvatsku i svjetsku književnost,
- c) jezično izražavanje.

Dvogodišnji program hrvatskoga jezika za nižu stručnu spremu sadržajno je, metodološki i koncepcijski u skladu s Programom hrvatskoga jezika za osnovnu školu.

Program hrvatskoga jezika za osnovnu školu i dvogodišnji program hrvatskoga jezika za nižu stručnu spremu čine zajednički sustav jezičnoga i književnog odgoja i naobrazbe.

Program predviđa gradivo neophodno za stjecanje spoznaja o materinskome jeziku, za praktično služenje jezikom u različitim priopćajnim oblicima i u različitim govornim situacijama na usmenoj i pisanoj razini te upoznavanje književnih djela i kulturne baštine kao duhovnih, estetskih i povijesnih pojava.

Tema i obrazovna postignuća raspoređena su sustavno i međuzavisno. Povezana su programska nastavna područja (jezik, književnost i jezično izražavanje), naglašena je integracija teorijskih s praktičnim sadržajima koja učenicima omogućuje samostalno oblikovanje različitih vrsta tekstova u govoru i pismu.

Jezični su sadržaji uključeni u nastavu književnosti te pisanog i usmenog izražavanja kao jezikoslovna uporišta u interpretacijama književnih tekstova.

Program nastave jezičnog izražavanja pretpostavlja praktični rad, vježbe učenika u govorenju, čitanju, pisanju i slušanju, pri čemu učenici proširuju umijeća, vještine i navike stečene u osnovnoj školi. Nastava pravopisa integrirana je u nastavu jezika i usvaja se po načelu kontinuiteta.

Tijekom školske godine pišu se dvije školske zadaće.

SVRHA

Svrha je nastave dvogodišnjega programa hrvatskoga jezika stjecanje temeljnih znanja, sposobnosti, vještina, navika i vrijednosti potrebnih za primjenu svih oblika jezične komunikacije te upoznavanje s hrvatskom književnom i kulturnom baštinom.

CILJEVI

Ciljevi su nastave dvogodišnjega programa hrvatskoga jezika:

- primijeniti temeljna komunikacijska i jezična znanja i vještine te razviti želju učenika za trajnim usvajanjem novih znanja o hrvatskome standardnom jeziku i njegovom savršenijom uporabom u usmenom i pisanoj obliku;
- usvojiti temeljna znanja o književnosti i hrvatskoj kulturnoj baštini;

- djelovati u skladu s građanskim i nacionalnim odgojem uvažavajući načela društvenog suživota i demokracije.

ZADACE

Zadace kojima se ostvaruju svrha i ciljevi nastave hrvatskoga jezika:

- povezati osnovnoškolska jezična znanja s novim jezičnim sadržajima i postignućima;
- razvijati komunikacijsku osposobljenost aktivnom primjenom jezičnih djelatnosti (slušanje, govorenje, čitanje, pisanje);
- samostalno izražavati doživljaje, osjećaje, misli i stavove;
- upoznati sustav hrvatskoga standardnog jezika na fonološkoj, gramatičkoj, leksičkoj, stilističkoj, pravogovornoj i pravopisnoj razini;
- upoznati povijest hrvatskoga jezika radi razumijevanja povijesnih okolnosti u kojima se razvijao hrvatski jezik;
- razlikovati standardni jezik i zavičajni idiom;
- usvijestiti potrebu za trajnim stjecanjem jezičnoga znanja;
- upoznati najvažnija reprezentativna djela hrvatske i svjetske književnosti;
- samostalno čitati i razumijevati književna djela;
- razumjeti tekstove različitih funkcionalnih stilova;
- čitati književna djela s razumijevanjem i užitkom;
- upoznati hrvatske kulturne institucije radi izgrađivanja hrvatskog identiteta i svijesti o pripadnosti europskom civilizacijskom krugu.

1. Razred

NASTAVNO PODRUČJE: HRVATSKI JEZIK

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Sporazumijevanje (komunikacija) i jezik	• oblikovati, poslati i razumjeti poruku • utvrditi i ukloniti razloge nerazumijevanja poruke • prepoznati neverbalnu komunikaciju • usvojiti pojmove komunikacija (sporazumijevanje) i poruka	Sporazumijevanje (komunikacija)
	• definirati jezik kao sustav znakova • ostvarivati jezik govorom i pismom • prepoznati razlike između govora i pisma • usvojiti pojmove jezikoslovlje (lingvistika) i jezikoslovac (lingvist)	Jezik
Hrvatski standardni jezik i narječja	• prepoznati na primjerima standardni jezik • na primjerima istražiti i utvrditi čimbenike standardnoga jezika • poznavati i primjenjivati grafiju hrvatskoga standardnog jezika • odrediti pojam hrvatskoga standardnog jezika • pisati standardnim jezikom termine struke za koju se učenici obrazuju	Osnovne značajke hrvatskoga standardnog jezika
	• prepoznati i imenovati hrvatska narječja • razlikovati narječja od standardnoga jezika • na primjerima istražiti i utvrditi razlike između narječja i standardnog jezika • govoriti i pisati zavičajnim narječjem • usvijestiti potrebu cjeloživotnog učenja standardnoga jezika	Hrvatska narječja

Fonetika i fonologija	• upoznati nastanak glasova standardnoga jezika • prepoznati glasove s obzirom na zvučnost i mjesto tvorbe • razlikovati pojmove: glas, fonem, grafem, fonetika, fonologija	Nastanak i podjela glasova
Pravogovor i pravopis	• usvojiti pojmove pravogovor (ortoepija) i pravopis (ortografija) • primijeniti osnovna pravogovorna i pravopisna pravila • primijeniti vrednote govorenoga jezika • razlikovati glasovne promjene i primijeniti pravila u pisanju • prepoznati i rabiti rečenične i interpunkcijske znakove • dosljedno primjenjivati pravila o pisanju velikih i malih slova • pravilno pisati stručne nazive	Pravogovorna i pravopisna pravila i glasovne promjene
Morfologija	• definirati pojmove morfem i morfologija • imenovati promjenjive i nepromjenjive riječi • prepoznati osnovne značajke imenica, zamjenica, pridjeva i brojeva u tekstu • sklanjati imenice, zamjenice, pridjeve i brojeve • stupnjevati pridjeve • dosljedno primjenjivati pravila o pisanju hrvatskih i stranih imena te stručnog nazivlja	Imenice, zamjenice, pridjevi i brojevi

NASTAVNO PODRUČJE: JEZIČNO IZRAŽAVANJE

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Uporaba jezika u svakodnevnom sporazumijevanju (komunikaciji)	• slušanjem i čitanjem usvojiti raznovrsne načine i oblike uljudnog sporazumijevanja • imenovati oblike obraćanja (pozdrav, zahvala, oslovljavanje, čestitka, iskaz sućuti) • upoznati stilske, sadržajne i jezične osobitosti svakog oblika, načine njegove uporabe i primjenu • spontano se služiti jezičnim (pravogovornim i pravopisnim) sredstvima u obraćanju • prepoznati posljedice uspješnog i neuspješnog sporazumijevanja (komunikacije)	Oblici govornog i pisanog sporazumijevanja (komunikacije)
Slušanje i čitanje	• slušanjem razlikovati pravilno od nepravilnoga čitanja • uočiti obilježja pravilnoga čitanja • uočiti ulogu rečeničnih i interpunkcijskih znakova i njihovu vezu s izgovornim vrednotama • na glas pravilno pročitati poznati tekst	Obilježja jezične djelatnosti slušanja i čitanja
	• slušanjem uočiti razliku između čitanja književnog i neknjiževnog teksta • interpretativno (izražajno) čitati tekst • čitati s razumijevanjem različite vrste tekstova u sebi i na glas	Vrste čitanja

Govorenje i pisanje	• pravilno i razgovijetno izgovarati glasove, riječi, rečenice i tekst • slušanjem prepoznati bitna obilježja jezične djelatnosti govorenja • opisati razlike između jezičnih djelatnosti pisanja i govorenja • na primjerima utvrditi ulogu i važnost vrednota govorenoga jezika • povezati govorenje i pravogovor u različitim govornim situacijama • uočiti važnost šutnje i slušanja • usporediti pisani i govoreni oblik jezika na primjerima • prepoznati i razumjeti potrebu za raznim govornim vrstama	Govorenje
	• pravilno pisati glasove, riječi, rečenice i tekst • uočiti bitna obilježja jezične djelatnosti pisanja • prepoznati odnose između govorene i pisane riječi • zamjećivati razliku u doživljaju napisane i izgovorene poruke • razlikovati govorni i pisani sustav hrvatskoga standardnog jezika • uočiti važnost primjene pravopisnih pravila za učinkovitu pisanu komunikaciju • primjereno se služiti pravopisnim i rečeničnim znakovima u različitim pisanim oblicima • prepoznati i razumjeti potrebu za raznim pisanim vrstama	Pisanje

	• imenovati dijelove sastavka i prepoznati ulogu svakog dijela • osmisliti i izraditi plan pisanja sastavka • jasno i točno oblikovati rečenice i smisleno povezati rečenice u cjelinu • pisati prikladnim stilom i rječnikom • praktično primijeniti stečeno znanje o pisanju sastavka u pisanju školske zadaće • razumjeti zadanu temu i stvaralački pisati na zadani poticaj • izraditi plan pisanja školske zadaće • povezati rečenice u smisleno i logički oblikovan tekst	Pisanje sastavka
Vrste teksta	• razlikovati vrste opisa na temelju slušnoga primanja (subjektivne i objektivne; • književne i neknjiževne; opise vanjskoga i unutrašnjeg prostora) • opisati (portretirati) književni lik na temelju prethodno napravljenog plana opisa • čitati s razumijevanjem različite vrste opisa u sebi i na glas • prepoznati glavne značajke tekstne vrste opisa • izraditi shemu opisa pojma, predmeta ili procesa iz struke i izdvojiti osobitosti • tehničkoga opisa • kratko opisati predmet, pojavu ili proces prema dnevniku stručnoga rada	Opis

	• uočiti osobitosti pripovijedanja • prepoznati i imenovati dijelove fabule • razlikovati pripovijedanje od opisivanja i dijaloga • razlikovati subjektivno i objektivno pripovijedanje te pripovijedanje u prvom i trećem licu • oblikovati sažetak i sažeto prepričati događaj	Pripovijedanje

NASTAVNO PODRUČJE:
KNJIŽEVNOST
HRVATSKA I SVJETSKA KNJIŽEVNOST

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Pristup književnom djelu	• odrediti pojam umjetnosti, književnosti, književnih rodova i vrsta • imenovati vrste umjetnosti • razlikovati usmenu i pisanu književnost	Književnost
	• prepoznati značajke lirike na odabranim tekstovima • razlikovati vrste lirskih pjesama po temi i oblicima • prepoznati dijalektalnu poeziju	Lirika Tekstovi: Antun Branko Šimić, <i>Ljubav</i> Dobriša Cesarić, <i>Vagonaši</i> Antun Mihanović, <i>Horvatska domovina</i> Ivan Golub, <i>Oči</i> Antun Gustav Matoš, <i>Jesenje večer</i> Dragutin Domjanić, <i>Ciklame, krvave ciklame</i> Mate Balota, <i>Roženice</i>
	• prepoznati značajke epike • prepričati fabulu proznog teksta (usmeno i pisano) • razlikovati epske vrste (balada, ep, basna, bajka, novela, pripovijetka, roman)	Epika Tekstovi: <i>Hasanaginica</i> Ezop, <i>Kokoš i lastavica</i> Ivana Brlić - Mažuranić, <i>Šuma Striborova</i> Vjekoslav Kaleb, <i>Ogledalo</i> Nenad Brixxy, <i>Mrtvacima ulaz zabranjen</i> ili George Orwell, <i>Životinjska farma</i>

	• prepoznati značajke drame i dramske vrste • razlikovati dijalog i monolog • uočiti dramsku radnju i dramske osobe	Drama Tekst: Plaut, <i>Škrtac</i> (ulomak)
	• prepoznati diskurzivne oblike (putopis) • nabrojiti ostale književno-znanstvene oblike (dnevnik, memoari, autobiografija)	Diskurzivni književni oblici Tekst: Matko Peić, <i>Skitnje</i> (ulomak)
Povijest književnosti	• upoznati književnosti pretpovijesnog doba na obavijesnoj razini	Temeljna civilizacijska djela
	• upoznati odabrane tekstove iz Biblije • uočiti važnost Biblije kao jednog od temeljnih civilizacijskih djela	Biblija
	• pojmovno odrediti klasičnu književnost (starogrčka i starorimska književnost) • utvrditi glavne predstavnike i djela (Homer, Sofoklo, Plaut) • interpretirati odabrane tekstove (ulomci)	Klasična književnost Tekstovi: Nikola Milićević, <i>Zlatna knjiga svjetske ljubavne poezije</i> (izbor) Biblija (<i>Psalmi, Mudre izreke, Evanđelje po Ivanu</i> – tekstovi po izboru) Homer, <i>Ilijada ili Odiseja</i> (ulomak) Sofoklo, <i>Antigona</i> (ulomak)
Povijesna i stilska razdoblja u književnosti	• odrediti književnopovijesno razdoblje (trajanje, glavna obilježja, djela) • imenovati vrste srednjovjekovne književnosti i pismenosti • uočiti važnost srednjeg vijeka kao početka hrvatske pismenosti i hrvatske pripadnosti kršćanskoj europskoj civilizaciji • nabrojiti najvažnija ostvarenja hrvatske književnosti i pismenosti • usvojiti pojam tropismenosti i trojezičnosti hrvatske	Srednjovjekovna književnost Tekst: <i>Bašćanska ploča</i>

	pismenosti i najvažnije spomenike pismenosti na glagoljici, ćirilici i latinici objasniti važnost Bašćanske ploče	

KULTURNA BAŠTINA

- prepoznati hrvatsku kulturnu srednjovjekovnu baštinu: starokršćanske crkve, starohrvatsku pleternu ornamentiku, glagoljaško pjevanje i božićne pjesme

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
	usvojiti pojmove humanizam, predrenesansa i renesansa prepoznati glavna obilježja renesansne književnosti imenovati humanistička središta u Europi i Hrvatskoj utvrditi najvažnije vrste i oblike hrvatske književnosti humanizma i renesanse imenovati glavne predrenesansne i renesansne europske i hrvatske pisce i njihova djela obrazložiti značaj Marka Marulića – oca hrvatske književnosti	Humanizam, predrenesansna i renesansna književnost Tekstovi: Francesco Petrarca, <i>Kanconijer</i> (jedna pjesma) Giovanni Boccaccio, <i>Decameron</i> (ulomak iz novele) Pjesma hrvatske renesansne književnosti (izbor učenika i nastavnika) Marin Držić, ulomak iz drame po izboru nastavnika
	imenovati prvi hrvatski rječnik	
	izdvojiti najvažnija obilježja barokne književnosti imenovati najvažnije hrvatske barokne pisce i djela obrazložiti značaj Ivana Gundulića za hrvatsku kulturu i književnost	Barok Tekst: Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i> (ulomak)
	prepoznati baroknu kulturnu baštinu u Hrvatskoj usvojiti temeljne podatke o prvoj hrvatskoj gramatici	

	• usvojiti pojmove klasicizam i prosvjetiteljstvo te najvažnija obilježja književnosti • imenovati najznačajnije europske i hrvatske pisce te njihova djela	Klasicizam i prosvjetiteljstvo Tekst: ulomak iz jednog prosvjetiteljskog djela hrvatske književnosti (izbor nastavnika)
	• usvojiti pojmove romantizam i ilirizam te najvažnija obilježja književnosti • imenovati europske i hrvatske pisce razdoblja romantizma i njihova najvažnija djela • objasniti društveno-političke i kulturne ciljeve hrvatskog narodnog preporoda • objasniti Gajevu reformu pravopisa i uvođenje jedinstvenog hrvatskog književnog jezika • utvrditi glavna stilska obilježja i domoljubni duh preporodne književnosti	Romantizam i ilirski pokret Tekst: Edgar Allan Poe, <i>Crni mačak</i> Pjesnički tekst europske književnosti romantizma (izbor učenika i nastavnika) Budnica (izbor nastavnika) Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> (ulomak)
	• usvojiti podatke o prvoj hrvatskoj operi, hrvatskoj himni i slici Vlahe • Bukovca o hrvatskom narodnom preporodu	

OSNOVNI STANDARDI ZNANJA I VJEŠTINA

1. RAZRED

HRVATSKI JEZIK I JEZIČNO IZRAŽAVANJE

Učenice/učenici:

- razlikuju hrvatski standardni jezik od hrvatskih narječja;
- poznaju i primjenjuju grafijski sustav hrvatskoga standardnog jezika;
- pravilno primjenjuju u pisanju veliko i malo slovo;
- pravilno pišu rečenične znakove (točku, upitnik, uskličnik, zarez);
- standardnim jezikom pišu termine struke za koju se obrazuju;
- razlikuju govorni sustav od pisanoga;
- razumiju dvostruku ulogu jezika: umjetničku i komunikacijsku;
- spontano se govorno izražavaju;
- uljudbeno komuniciraju u svakodnevnom i stručnim govornim situacijama;
- pravilno izgovaraju glasove, riječi, rečenice i tekst;
- čitaju s razumijevanjem;
- prepričavaju događaj i postupak;
- pišu logički, gramatički i pravopisno pravilno o zadanoj temi.

KNJIŽEVNOST I KULTURNA BAŠTINA

Učenice/učenici:

- razlikuju književni od neknjiževnoga teksta;
- prepoznaju književne rodove i vrste;
- uočavaju temu i motive književnih djela;
- prepoznaju glavna stilska sredstva i njihovu ulogu u tekstu;
- samostalno imenuju književnopovijesna razdoblja te prepoznaju njihova obilježja, najznačajnije pisce i djela;
- poznaju najznačajnije hrvatske kulturne institucije i kulturna postignuća.

2. razred

NASTAVNO PODRUČJE: HRVATSKI JEZIK

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Morfologija	• prepoznati prezent i njegovo osnovno značenje• utvrditi morfološka obilježja prezenta (osobu i broj)• ovladati sprezanjem glagola u prezentu• usvojiti prezent pomoćnih glagola• pravilno se koristiti prezentom u govorenju i pisanju• prepoznati prezent u književnom i neknjiževnom (stručnom) tekstu• proširiti leksik glagolima radnje u prezentu na primjerima stručnih tekstova	Glagoli
	• prepoznati prezent i njegovo osnovno značenje• utvrditi morfološka obilježja prezenta (osobu i broj)• ovladati sprezanjem glagola u prezentu• usvojiti prezent pomoćnih glagola• pravilno se koristiti prezentom u govorenju i pisanju• prepoznati prezent u književnom i neknjiževnom (stručnom) tekstu• proširiti leksik glagolima radnje u prezentu na primjerima stručnih tekstova	Izricanje sadašnjosti prezentom

	• prepoznati perfekt i njegovo osnovno značenje • definirati tvorbu perfekta kao složenog glagolskog oblika • razlikovati prezent i perfekt u književnim i neknjiževnim (stručnim) tekstovima • preoblikovati prezent u perfekt, pravilno se koristiti perfektom u govorenju i pisanju	Izricanje prošlosti prefektom
	• prepoznati futur prvi i njegovo osnovno značenje • definirati tvorbu futura prvog kao složenog glagolskog oblika • samostalno sprežati glagole u futuru prvom • razlikovati futur prvi od prezenta i perfekta • preoblikovati prezent u futur prvi • pravilno pisati i govoriti futur prvi i futur drugi • razlikovati futur prvi i futur drugi	Izricanje budućnosti futurom
	• razlikovati priloge, prijedloge, veznike i usklrike • prepoznati priloge mjesta, vremena i načina, česte prijedloge, prave veznike i česte usklrike u rečenici i tekstu (književnom i neknjiževnom) • pravilno rabiti prijedlog s(a) i k(a) • pravilno rabiti priloge gdje, kamo, kuda • pravilno rabiti veznike i usklrike u govorenju i pisanju • proširiti leksik odabranim prilozima i riječima iz književnih i neknjiževnih (stručnih) tekstova	Nepromjenjive vrste riječi

Rečenica	• raščlaniti rečenicu kao strukturnu jedinicu kojom se izriče obavijest • prepoznati ulogu reda riječi za značenje rečenice • definirati pojam sintakse • povezivati riječi u rečenicu primjenjujući pravila sastavljenog i rastavljenog pisanja riječi i pravila pisanja pravopisnih znakova • proširiti leksik riječima iz rečenica za raščlambu	Povezivanje riječi u rečenicu
	• prepoznati vrste riječi u rečenici i odrediti im službu u rečenici • prepoznati povezanost subjekta i predikata s ostalim članovima rečeničnog ustrojstva • napisati rečenice po zadanom modelu kombinirajući sve rečenične dijelove • pisati rečenice primjenjujući pravila pravopisne norme o rečeničnim i pravopisnim znakovima • razlikovati subjekt, predikat, objekt, priložnu oznaku, atribut i apoziciju	Članovi rečeničnog ustrojstva

	• prepoznati i usvojiti priopćajnu svrhu rečenica upotrebom točke, upitnika i uskličnika • primjereno označiti sadržajnu (smislenu) vezu među rečenicama uporabom ostalih znakova (zarez, dvotočje, trotočje, crtica, zagrada) • proširiti leksik riječima iz pjesničkih i proznih tekstova • interpretativno čitati pjesničke i prozne tekstove ostvarujući vrednote govorenoga jezika	Pisanje rečenica

**NASTAVNO PODRUČJE:
JEZIČNO IZRAŽAVANJE**

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Vrste tekstova	• usmjereno čitati tekst životopisa (biografije) uočavajući njegovu logičnu i • jezičnu organizaciju, • uočavati ulogu činjenica u oblikovanju životopisa i razlikovanje činjenica po važnosti, • razlikovati vrste životopisa prema stilskim značajkama - subjektivni (literarizirani) i objektivni (poslovni, službeni) • napisati radni životopis primjenjujući pravopisnu normu	Životopis (biografija)
	• čitati s razumijevanjem različite vrste upućivačkih tekstova (u sebi i na glas) • obrazložiti značajke upućivačkih tekstova • napisati stručni upućivački tekst primjenjujući pravopisnu normu	Upućivanje (upućivački tekstovi)

	• uočiti mjesto i funkciju životopisa u strukturi molbe (ponude) kao administrativne vrste teksta • čitati s razumijevanjem tekstove pisane administrativnim stilom • napisati molbu (ponudu) ili ispuniti neki administrativni obrazac primjenjujući pravila pravopisne norme	Molba, ponuda, žalba, administrativni obrasci (radni nalog, potvrđnica, izdatnica, zadužnica)
Govorna i pisana komunikacija	• prepoznati vrstu komunikacije na temelju slušanja (privatna, službena) • primijeniti stečeno znanje u samostalnom kreiranju privatnog i službenog razgovora • slušati sugovornika uvažavajući različita mišljenja • napisati tekst razgovora poštujući pravopisna pravila upravnog i neupravnog govora	Privatna i službena govorna komunikacija
	• tematski i stilski razlikovati privatno i službeno pismo • sastaviti poslovno pismo primjenjujući pravopisnu normu	Pismo (privatno i službeno)

NASTAVNO PODRUČJE:
KNJIŽEVNOST
HRVATSKA I SVJETSKA KNJIŽEVNOST

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Povijesna i stilska razdoblja u književnosti	• razlikovati osobitosti realizma od osobitosti romantizma • usvojiti pojmove predrealizam i Šenino doba te obilježja književnosti realizma	Protorealizam (Šenino doba) August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>
	• usvojiti pojam realizma i utvrditi najvažnija obilježja razdoblja u europskoj književnosti • imenovati najpoznatije europske pisce razdoblja realizma i njihova najvažnija djela • izdvojiti i usuvremeniti uočene teme i probleme u realističnom romanu	Realizam u europskoj i hrvatskoj književnosti Tekst: Honore Balzac, <i>Otac Goriot</i> (ulomci)
	• prepoznati obilježja hrvatskog realizma u književnom tekstu • utvrditi književne vrste i regionalnu pripadnost • imenovati hrvatske pisce razdoblja realizma i njihova najvažnija djela	Realizam i naturalizam u hrvatskoj književnosti Tekst: Josip Kozarac, <i>Tena</i>
	• prepoznati obilježja moderne i modernističkih pokreta u književnom tekstu • imenovati europske i hrvatske pisce razdoblja moderne te njihova najvažnija djela • uočiti svezu hrvatskog i europskog modernizma	Moderna u europskoj i hrvatskoj književnosti Tekst: Antun Gustav Matoš, <i>Cvijet sa raskršća</i>

KULTURNA BAŠTINA

- razlikovati osobitosti realizma od osobitosti romantizma
usvojiti pojmove predrealizam i Šenino doba te obilježja književnosti realizma

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Avangarda i modernistički pokreti	• usvojiti pojmove: avangarda, nadrealizam i ekspresionizam • upoznati osnovna obilježja ekspresionizma u književnosti • usporediti obilježja moderne s avangardnim obilježjima na odabranim primjerima djela A. B. Šimića	Ekspresionizam u hrvatskoj književnosti Tekst: Antun Branko Šimić, <i>Hercegovina</i>
	• odrediti glavne značajke egzistencijalizma, teatra apsurda i avangardnog kazališta • prepoznati osnovna obilježja dramskog roda i kazališnog izraza • uočiti elemente humora i satire	Avangardno kazalište Tekstovi: Eugene Ionesco, <i>Stolice</i> (ulomak)
Književnost drugog razdoblja, 1929. do 1952.	• utvrditi značenje književnog stvaralaštva Miroslava Krleže za hrvatsku književnost • imenovati njegova najznačajnija djela • utvrditi univerzalnost tema pjesničke zbirke <i>Balade Petrice Kerempuha</i> te stilske mogućnosti kajkavskoga jezika	Književno stvaralaštvo Miroslava Krleže Tekstovi: Miroslav Krleža, <i>Balade Petrice Kerempuha - Ni med cvetjem ni pravice ili Khevenhiller</i>
	• utvrditi značenje književnog stvaralaštva Tina Ujevića za hrvatsku književnost • prepoznati utjecaj avangardnih i modernističkih smjerova na Ujevićevo pjesništvo i univerzalnost Ujevićevih pjesničkih tema	Pjesništvo Tina Ujevića Tekst: Tin Ujević, <i>Svakidašnja jadikovka</i>

Druga moderna u hrvatskoj književnosti (od 1952. do 1969.)	• utvrditi promjene u hrvatskoj književnosti, usmjerenost na europske i svjetske uzore i povezanost s domaćom tradicijom • prepoznati primjer „ženske poezije“ i poslijeratne ljubavne lirike	Pjesništvo Vesne Parun Tekst: V. Parun, <i>Ti koja imaš nevinije ruke</i>
	• prepoznati glavna obilježja modernog hrvatskog romana (tehnikе pripovijedanja, stilska sredstva, psihološki tipovi osobnosti na primjerima likova iz romana) • kritički prikazati rat i nasilje	Moderni hrvatski roman Tekst: Ranko Marinković, <i>Kiklop</i> (ulomak)
Suvremena hrvatska književnost (od 1970. do 1990.)	• uočiti tematske i jezično stilske posebnosti postmodernističke književnosti na odabranim pjesničkim i proznim tekstovima • imenovati stilove postmodernističkog razdoblja (fantastičari, proza u trapericama, žensko pismo, autobiografska proza, postmodernistička poezija) • trajno pratiti novostvorena književna djela po osobnom izboru	Postmoderna književnost Tekstovi: : Ivan Slamnig, <i>Barbara</i> Pavao Pavličić, <i>Šapudl</i> Goran Tribuson, <i>Novinska smrt Ladislava Hanaka</i> Zoran Ferić, <i>Mišolovka</i> <i>Walta Disneya</i> Alessandro Barico, <i>Svila</i> (izbor učenika i nastavnika)

- upoznati rad hrvatskoga knjižničnog sustava (narodne knjižnice, Nacionalna i sveučilišna knjižnica)
- upoznati muzejsko-galerijski sustav u Republici Hrvatskoj

OSNOVNI STANDARDI ZNANJA I VJEŠTINA

2. RAZRED

HRVATSKI JEZIK I JEZIČNO IZRAŽAVANJE

Učenice/učenici:

- razlikuju vrste riječi i njihove promjene;
- primjenjuju različite vrste čitanja: logičko, usmjereno, izražajno, čitanje u sebi i na glas;
- razumiju i pamte sadržaje usmenog izlaganja i glasno čitanog teksta;
- pravilno povezuju riječi u rečenice i rečenice u tekst;
- pravopisno ispravno pisano oblikuju stručne tekstove, ispunjavaju i oblikuju administrativne tekstove i obrasce;
- porabe govorene i pisane riječi za javnu i privatnu uporabu u svim životnim situacijama;
- samostalno oblikuju privatni i službeni razgovor poštujući pravila ortoepske i sintaktičke norme u oblikovanju misli i osjećaja;
- proširuju leksik čitanjem književnih i neknjiževnih (stručnih) tekstova;
- primjenjuju stečena znanja osnovnih znanosti hrvatskoga jezika u samostalnom oblikovanju tekstova za privatnu i službenu komunikaciju.

KNJIŽEVNOST I KULTURNA BAŠTINA

Učenice/učenici:

- samostalno čitaju književne tekstove;
- razlikuju rodove i vrste;
- uočavaju usmjerenost hrvatske književnosti prema europskim (svjetskim) pravcima i stilovima;
- prepoznaju osnovna obilježja književnih razdoblja 19. i 20. stoljeća
- imenuju najznačajnije pisce i djela pojedinih književnih razdoblja;
- poznaju najvažnije hrvatske državne i zavičajne kulturne institucije;
- spoznaju značaj kulturnih institucija i kulturnih postignuća u izgradnji hrvatskog identiteta u europskom civilizacijskom krugu.

Nastavni predmet: Računalstvo
Razred: prvi (1)
Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	2 (68)	-

OPĆI CILJEVI I ZADAĆE:

Program predmeta računalstvo izrađen je tako da učenika osposobi za samostalnu uporabu računala. Težište programa stavljeno je na upoznavanje mogućnosti računala i primjenu informacijsko-komunikacijskih tehnologije u nastavi. Tu se prije svega misli na internet i korištenje internetom u nastavi, ali i nakon završetka srednje škole.

Cilj je osposobiti učenika do razine rješavanja jedostavnijih problema u raznim problemskim situacijama uz uporabu aplikacijskih programa i informacijsko-komunikacijskih tehnologija.

Na nastavi računalstva učenik će:

- uvesti, usvojiti i rabiti pojmove vezane uz osnovne dijelove računala;
- upoznati osnovne korištenja računala: korištenje tipkovnice i miša, izbor i otvaranje traženih programa;
- shvatiti ulogu operacijskog sustava računala i osnove samostalnog korištenja operacijskog sustava: prilagoditi korisničko sučelje, promijeniti datum i vrijeme računala, otvarati i premještati mape i datoteke;
- naučiti i uvježbati osnovne radnje s diskovima, mapama i datotekama;
- pripremiti se za samostalno i sigurno korištenje računalnih mreža i Interneta;
- steći naviku i kulturu komunikacije preko Interneta;
- savladati samostalni unos, uređivanje i ispis tekstualnog dokumenta;
- pripremiti se za rad s proračunskim tablicama;
- naučiti samostalno izrađivati prezentacije i primjereno prezentirati;
- na osnovi praktičnog rada na računalu razvijati smisao za sustavnost, točnost, urednost, upornost i savjesnost u rješavanju postavljenih zadataka.

SADRŽAJ:

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. POZNAVANJE I KORIŠTENJE ICT-a (12 sati)	- Osnovni pojmovi o računalu i informatici (tijek obrade podataka, informacija...).- Navesti mogućnosti korištenja računala u budućim zanimanjima, svakodnevnom životu, učenju, zabavi...- Upoznati osnovne elemente za izgradnju računala kroz generacije računala (tranzistori, čipovi...).- Navesti vrste računala.- Razlikovati pojam HW i SW (sklopovlje i programski dio računala).- Opisati Von Neumannov model računala.- Osnovna građa računala (objasniti pojam CPU, navesti mu obilježja glavne zadatke).- Objasniti pojam memorije, mjerne jedinice za kapacitet memorije, definirati pojam bit, bajt, KB....- Zadaci perifernih jedinica (ulazne, izlazne).- Pojam i uloga operacijskog sustava (OS).- Navesti poznatije OS-e, razlikovati znakovno i grafičko sučelje OS-a, jednokorisnički višekorisnički rad.- Pokretanje operacijskog sustava, dijelovi prozora i rad s prozorima.- Osnovne karakteristike operacijskog sustava (Radna površina – Desktop, Start Menu, Upravljačka ploča (Control panel), Pomagala (Accessories).- Pojam instaliranja/deinstaliranja hardvera i softvera.	1.1. Osnovni dijelovi računala1.2. Ulazni i izlazni uređaji1.3. Memorije1.4. Operacijski sustav1.5. Rukovanje mapama i datotekama
2. RAČUNALNE MREŽE (16 sati)	- Objasniti što je to internet- Pokazati na koje se sve načine može spojiti na internet	2.1. Vrste mreža, osnovni pojmovi2.2. Internet2.3. World Wide Web

	- Pojasniti pojam hiperteksta i World Wide Web-a. - Poznavati navigaciju kroz web sadržaje. - Pojasniti pojam elektroničke pošte. - Ukazati na prednosti elektroničke pošte nad običnom poštom. - Pojasniti dijelove e-mail adrese. - Pojasniti dijelove elektroničke poruke. - Opisati i ukazati na neke od ostalih, po mogućnosti aktualne usluga interneta, npr. internetski forumi, mrežni razgovor, audio i video streaming, blog, video blog, peer to peer razmjena dokumenata, VoIP. - Upozoriti na moguće opasnosti tijekom rada na internetu, npr. virusi, crvi, trojanski konji, krađa identiteta... - Pokazati koje su primjerene mjere zaštite – pojasniti pojmove vatrozida, antivirusnog programa, sigurnosnih kopija podataka. - Pojasniti što su to web tražilice. - Pokazati osnovno i napredno pretraživanje.	2.4. Pretraživanje Web-a 2.5. Elektronička pošta 2.6. Ostale usluge interneta (internetski forumi, mrežni razgovor, audio i video streaming, blog, peer to peer) 2.7. Opasnosti interneta i zaštita
3. OBRADA TEKSTA (16 sati)	- Načini pokretanja programa za obradu teksta; - Dokument, stranica, odlomak, font. - Pravilan unos teksta (znakovi interpunkcije, enter, tabulator...). - Izbornici i alatne trake. - Početna podešavanja. - Podešavanje stranice (veličina papira, margine). - Spremanje i otvaranje dokumenta. - Unos / ispravak / brisanje teksta. - Kretanje po dokumentu. - Označavanje teksta.	3.1. Pojam obrade teksta 3.2. Sučelje programa za obradu teksta 3.3. Unos teksta, označavanje i osnove oblikovanja teksta 3.4. Kopiranje i premještanje, brojevi stranica, ispis dokumenta 3.5. Tablice 3.6. Umetanje slika i crteža u tekst

	- Osnovna oblikovanja fonta. - Osnovna oblikovanja odlomka. - Kopiranje i premještanje teksta. - Stavljanje broja stranice. - Ispis dokumenta. - Prijelom stranice. - Umetanje tablice. - Označavanje i unos teksta u tablicu. - Wordart.	
4. PRORAČUNSKE TABLICE (14 sati)	- Obrazložiti što su to i čemu služe proračunske tablice. - Objasniti pojam elektronske tablice. - Upoznati učenike s najpoznatijim programima za rad s proračunskim tablicama. - Pojasniti čemu služi odabrani program. - Ukazati na sličnosti i razlike s alatom za obradu teksta. - Pojasniti pojmove radna knjiga i radni list. - Pojasniti pojam ćelije. - Pojasniti kako se sve može kretati po tablici. - Objasniti pojam adrese ćelija i polja. - Pojasniti razliku između apsolutnih i relativnih adresa ćelija. - Pokazati i uvježbati označavanje ćelija. - Pokazati kako se unose a kako mijenjaju podaci. - Objasniti različite vrste podataka. - Objasniti kopiranje i premještanje podataka. - Pokazati nizanje podataka. - Pojasniti naredbu za oblikovanje ćelija. - Pokazati prijenos oblikovanja na druge ćelije. - Pokazati kako koristiti samooblikovanje. - Pojasniti što su formule. - Pokazati postupak izrade grafikona. - Objasniti vrste grafikona.	4.1. Proračunske tablice - osnovni pojmovi 4.2. Programi za rad s proračunskim tablicama 4.3. Kretanje po tablici i označavanje 4.4. Vrste podataka, unos, kopiranje i premještanje podataka 4.5. Oblikovanje ćelija 4.6. Formule i funkcije 4.7. Grafikoni

5. PREZENTACIJE (10 sati)	- Navesti osnovne smjernice za izradu kvalitetne prezentacije. - Izgled prozora programa. - Načini pregleda prezentacije (View). - Uporaba gotovih predložaka. - Dodavanje novog slajda (prozirnice). - Izgled slajda (Slide Layout). - Premještanje, kopiranje i brisanje slajda. - Umetanje sadržaja na slajd (tekst, slika, grafikoni, filmovi...). - Spremanje prezentacije. - Dodavanje i oblikovanje teksta. - Grafičke oznake. - Izmjena dizajna slajda i pozadine. - Zaglavlje i ponožje slajda, numeriranje, datum i vrijeme. - Master Slide. - Prikaz prezentacije (Slide Show). - Animacije. - Način izmjene prozirnica (Slide transition). - Objavljivanje prezentacije (PowerPoint Show). - Načini ispisa prezentacije (Handouts...).	5.1.Osnove programa za izradu prezentacija 5.2.Izrada prezentacije 5.3.Oblikovanje slajda 5.4.Uređivanje prikaza prezentacije 5.5.Objavljivanje i ispis prezentacije

MATERIJALNI UVJETI:

Informatička učionica s instaliranim operacijskim sustavom te programima za obradu teksta, rad s proračunskim tablicama i prezentacijama. Informatička učionica mora imati brzi pristup internetu. Potreban je LCD projektor i prezentacije s obrađenim temama.

Osnovni preduvjet za izvođenje nastave računalstva je da svaki učenik sam sjedi za računalom, odnosno izvođenje nastave u grupama od najviše 15 učenika. Nastava se izvodi u obliku vježbi, po 2 sata tjedno za svaku skupinu učenika u tjednu kada imaju nastavu.

POTREBNA STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA:

Nastavu računalstva mogu izvoditi: profesor matematike i informatike, diplomirani informatičar, diplomirani inženjer računalstva i diplomirani inženjer elektrotehnike (smjerovi: računarska tehnika, automatika, telekomunikacija i informatika).

OBJAŠNJENJE:

Cjelokupna nastava ovog predmeta mora se izvoditi u specijaliziranoj učionici za računalstvo. Učionica mora biti tako opremljena da omogućava samostalan rad jednog učenika na jednom računalu. Nastavnu treba izvoditi u 2 skupine od najviše 16 učenika tako da na računalu učenik radi pojedinačno.

Od učenika treba zahtijevati redovito dolaženje na nastavu, posjedovanje pribora (bilježnice, udžbenika, pribora za pisanje) i temeljitu pripremu za nastavu.

Provjera znanja obavlja se računalom, rješavanjem jednostavnijih konkretnih problema koji zahtijevaju uporabu programa u kojima su učenici i vježbali.

Nastavni predmet: Tjelesna i zdravstvene kultura**Razred: prvi (1), drugi (2)****Tjedni (ukupni) fond sati:**

Razred	1	2
Broj sati	1,5 (51)	1,5 (42)

Uvod

Učenici, polaznici strukovnih škola u zanimanjima niže stručne spreme, daleko su više opterećeni u redovitom obrazovanju putem praktične i teorijske nastave nego njihovi vršnjaci u četverogodišnjem obrazovanju.

Upravo zato tjelesna i zdravstvena kultura u sustavu odgoja i obrazovanja za učenike polaznike zanimanja niže stručne spreme ima vrijednost sredstva aktivnog oporavka, kompenzacije i relaksacije s obzirom na njihova često statička i jednostrana opterećenja, a teorijske informacije uz znanja iz pojedinih kinezioloških aktivnosti su od velikog značenja za cjeloživotno bavljenje tjelesnim vježbanjem.

S tog stajališta se programom za učenike niže stručne spreme pospješuje usvajanje novih motoričkih znanja i razvoj određenih osobina i sposobnosti značajnih za trajno bavljenje određenom kineziološkom aktivnošću. Stoga valja primjenjivati kineziološke aktivnosti koje će omogućiti brži oporavak i relaksaciju te kineziološke aktivnosti koje će stimulatивно i korektivno utjecati na skladan razvoj ljudskog organizma.

Zdravlje i normalan bio-psiho-socijalni rast i razvoj učenika ove dobi osnovni su preduvjet za sve životne, radne, stvaralačke i kulturne aktivnosti u kasnijem razdoblju života. Svrha je odgojno-obrazovnih postupaka pozitivan utjecaj na mnoga obilježja antropološkog statusa, utjecati na ukupno zdravlje učenika, na djelotvornije funkcioniranje svih organa i organskih sustava kao svojevrsnoj prepreci pojave mnogih neželjenih posljedica (posebice onih koje su posljedica tjelesne pasivnosti ili obavljanja određenog profesionalnog rada), a da do njih i dođe, lakše se svladavaju. Zbog znatnih razlika u zanimanjima, uvjetima rada i raspoloživom vremenu za vježbanje, zadaće tjelesne i zdravstvene kulture moguće je različito realizirati za pojedinu školu.

Učenike treba educirati za svakodnevno tjelesno vježbanje i osposobiti ih da vode računa o svome zdravlju i da budu odgovorni za njega. Rješenja treba tražiti u odgoju za zdrav način življenja u kojem važnu ulogu imaju kineziološke aktivnosti u slobodno vrijeme.

Nastavni sadržaji u programu tjelesne i zdravstvene kulture za učenike u zanimanjima niže stručne spreme i njihova distribucija po razredima definirani su prema ovim načelima:

1. U skladu s ciljem odgoja i obrazovanja učenika izabrane su one teme koje pokazuju najveću podudarnost sa zadaćama usmjerenim prema promjeni dimenzija ličnosti.

2. Programsku jezgru čine motoričke informacije koje imaju svojstva temeljnih motoričkih struktura, a pretpostavka su za nadogradnju i usvajanje većeg broja motoričkih zadaća u skladu s pojedinačnim mogućnostima i interesom svakog pojedinca.

3. Programske zadaće slijede krivulju progresivnog opterećenja u skladu s dobi i spolom učenika, ali i ograničenjima u zahtjevima s obzirom na različit sastav učenika prema vrstama opterećenja u pojedinim zanimanjima.

4. Odgojno-obrazovni sadržaji razvrstani su prema vrijednosti imajući u vidu zajedničke potrebe, višestranost primjene, nadopunu znanja, kompenzaciju te da su sadržaji relaksirajući.

SPECIFIČNOSTI U ODNOSU NA IZBOR ZANIMANJA UČENIKA S NAZNAKOM OSNOVNIH PROGRAMSKIH SADRŽAJA

Svaki rad, ovisno o vrsti zanimanja, radnom mjestu, vanjskim činiteljima i sl., djeluje na čovjeka tako da predstavlja stanovitu opterećenost za pojedine dijelove organizma i organizam u cjelini.

U pojmu opterećenje, podrazumijeva se odnos između nekog zahtjeva organizma i adaptacijskog kapaciteta za njegovo ostvarenje.

Što je adaptacijski kapacitet funkcionalnih organskih sustava veći, to će neki stalan zahtjev stvarati manje opterećenje i suprotno. Opterećenje organizma nije samo rezultat djelovanja rada kao aktivnosti, već je uvjetovano nizom drugih činitelja koji djeluju na organizam izvana, ili su uzroci u njemu samom.

Zakonomjernošću društvenog razvoja profesionalni rad pojedinaca sve je više specijaliziran. Zato je moguće izolirati pojedine skupine rada, točnije rečeno radnih mjesta, gdje se glavno opterećenje javlja u većoj mjeri na nekom od funkcionalnih sustava.

Međutim valja napomenuti da se o organizmu ne može govoriti kao o skupu izdvojenih funkcionalnih sustava pa je, prema tomu i rad u stvarnim uvjetima kompleksan proces koji opterećuje i ima posljedice na čitav organizam, iako su uvijek neki od podsustava opterećeni više, a neki manje. Ovisno o stupnju opterećenosti pojedinih dijelova organizma, rad se može grubo podijeliti na pretežito energetske (fizički) i pretežito informacijski (mentalni). Točnije, podjela prema stupnju opterećenja pojedinih podsustava organizma uvjetovana je stupnjem svrstavanja funkcionalnih organskih sustava u veći rad.

I. Fizički rad se može podijeliti na:

1. Rad s pretežito dinamičkim režimom mišićne aktivnosti, pri čemu, ovisno o aktiviranim masama tkiva i intenzitetu rada, energetska potrošnja može biti:

- a) velika,
- b) srednja (umjerena).
- c) mala.

2. Rad s pretežito statičkim režimom mišićne djelatnosti, gdje manjka blagotvoran utjecaj dinamičkih kontrakcija mišićnog sustava preko živčanog na druge dijelove organizma. Statički se rad može odvijati tako da:

- a) statičke kontrakcije održavaju ravnotežu samo protiv djelovanja sile gravitacije na pojedine dijelove tijela ili organizam u cjelini;
- b) statičke kontrakcije održavaju ravnotežu protiv djelovanja sile gravitacije i još nekih drugih različito velikih sila (tereti i sl.).

II. Mentalni rad možemo podijeliti prema stupnju i vrsti opterećenja pojedinih dijelova živčanog sustava na:

1. Senzorički rad, gdje su pretežito opterećeni receptori, osjetni putovi i senzorička središta (kontrolna mjesta) pri automatiziranom radu, radna mjesta vezana uz opasnost i sl.
2. Sa stereotipnim umnim djelatnostima (umni rad na nižoj razini aktivnosti središnjeg živčanog sustava, npr. rad kancelarijskih službenika i sl.).
3. Stvaralački umni rad (znanstvenih radnika i umjetnika i sl.).

Sva navedene vrste rada mogu se, prema intenzitetu s kojim se provodi, podijeliti na lagani, umjereni i teški rad, pri čemu moramo razlikovati rad i intenzitet opterećenja.

Prikaz opterećenja na organizam i zahtjeve za pojedine sposobnosti, ovisno o načinu rada u radnom procesu koji se odnosi više-manje na sva zanimanja, izgleda ovako:

I. skupina

Rad se provodi jedino djelatnošću našega tijela, bez pomagala (tjelesni rad).

II. skupina

Tjelesni rad s uporabom jednostavnijih alata i instrumenata.

III. skupina

Rad na neautomatskim strojevima.

IV. skupina

Rad na automatskim strojevima.

Prema navedenoj podjeli moguće je razna zanimanja u pojedinim strukama svrstati u tri skupine. Pojedina zanimanja svrstana su u samo jednu skupinu, a nekad i u dvije, ovisno o načinu rada u procesu istoga zanimanja.

Za zanimanja I. skupine preporuča se u programu nastave **primjenjivati kineziološke aktivnosti koje će primarno utjecati na funkciju krvožilnog i dišnog sustava i na sve motoričke sposobnosti**. Često se u tih zanimanja javlja hipertrofija pojedinih skupina mišića koji su aktivirani pri radu, pa valja primjenjivati kineziološke aktivnosti koje će omogućiti relaksaciju (plivanje, vježbe labavljenja, opuštanja i istežanja, igre i ples, aerobik i ritmičko-športsku gimnastiku za učenice).

Za zanimanja u II. skupini u programu nastave preporuča se **primjenjivati kineziološke aktivnosti koje će primarno utjecati na funkciju krvožilnog i dišnog sustava i na motoričke sposobnosti**. Posebice treba razvijati koordinaciju i brzinu (vježbanje na spravama, judo, ples, športske igre i dr.).

U III. skupini, za zanimanja kod kojih se rad obavlja pretežito stojeći, **preporuča se izvođenje motoričkih zadataka u sjedećem i ležećem položaju radi rasterećenja donjih ekstremiteta i primjenu vježbi za jačanje mišića stopala** radi sprječavanja pojave ravnih stopala i drugih oštećenja donjih ekstremiteta. Posebice treba odgovarajućim kineziološkim aktivnostima povećati funkciju krvožilnog i dišnog sustava (plivanje, veslanje, biciklizam i dr.).

U IV. skupini klasificirana su pretežito zanimanja kod kojih se rad obavlja najvećim dijelom sjedeći, s karakterističnim sagnutim položajem gornjeg dijela tijela pri radu. Ta su zanimanja s pretežito statičkim režimom mišićne djelatnosti. **U program nastave preporučuju se kineziološke aktivnosti koje će stimulatивно i korektivno utjecati na**

razvoj kralješnice i koje će poboljšati funkciju krvožilnog i dišnog sustava (vježbanje na spravama, atletika, judo, športske igre, ples, koturaljkanje, ritmičko-športska gimnastika i aerobik za učenice i dr.).

OSNOVNI PROGRAM

Osnovni je program koncipiran na temeljnim motoričkim strukturama pojedinih kinezioloških aktivnosti. Tako široko zamišljeni programski sadržaji omogućuju izbor onih kinezioloških aktivnosti, koje su u funkciji utjecaja na pozitivne promjene morfoloških značajki, motoričkih sposobnosti, funkcionalnih sposobnosti, kognitivnih i konativnih dimenzija ličnosti te socijalizaciju svakoga učenika.

Sadržaji osnovnoga programa određuju se prema slobodnom izboru polaznika za pojedine kineziološke aktivnosti. Mjerila za izbor programskih sadržaja određena su:

- zdravstvenim stanjem, morfološkim značajkama, motoričkim sposobnostima, funkcionalnim sposobnostima vitalnih organa te psihosocijalnim potrebama svakog učenika;
- motivima i zanimanjem polaznika za pojedine sadržaje;
- razinama usvojenosti teorijskih i motoričkih kinezioloških izvješća;
- utilitarnim vrijednostima pojedinih sadržaja u svakodnevnom radu i životu;
- obilježjima pripadnosti pojedinog profila zanimanja određene skupine;
- materijalnim, kadrovskim i drugim mogućnostima škole, odnosno sredine u kojoj škola djeluje.

Programski sadržaji, koji su u funkciji ostvarivanja određenoga cilja i zadaća, mogu se sastaviti iz sljedećih skupina kinezioloških aktivnosti:

1)	- atletika,	2)	- košarka,
	- športska gimnastika,		- odbojka,
	- ples,		- nogomet,
	- ritmičko-športska gimnastika,		- rukomet.
	- borilački sportovi.		

Odabir sadržaja osnovnoga programa svodi se na produblјivanje i proširivanje motoričkih znanja, razvoj sposobnosti i osobina, s težištem na poboljšanje motoričkih i funkcionalnih sposobnosti polaznika te otklanjanje negativnih utjecaja statičkih i jednostranih opterećenja tijekom obavljanja praktične nastave.

DOPUNSKI PROGRAM

Sadržaj dopunskoga programa nije strogo određen. Dopunskim programom treba obogatiti životna iskustva učenika uvođenjem u nove aktivnosti, utjecati na smanjivanje razlika koje se odnose na sposobnosti i osobine učenika i pripremiti učenike za bavljenje tjelesnim vježbanjem tijekom dužeg radnog i životnog razdoblja.

Težište aktivnosti treba usmjeriti na sportove u kojima dolazi do izražaja samostalno učenje i mogućnost trajnoga samostalnog bavljenja tom aktivnošću. To su:

1)	Športovi koji dosad najčešće nisu bili u školskim programima:	
	- veslanje,	- stolni tenis,
	- klizanje,	- plivanje,
	- skijanje,	- badminton,

- biciklizam,
- tenis,
- koturaljkanje

- planinarenje
- orijentacijsko trčanje.

2) Aerobik, fitnes, pilates, jedrenje, kuglanje, hokej na travi te športovi i druge aktivnosti u tradiciji lokalne sredine, kao i one koje će se s vremenom pojaviti i biti omiljene.

Dio navedenih aktivnosti i športova može se implementirati u redoviti nastavni proces ako to uvjeti rada omogućuju, a dijelom učenici imaju mogućnost proširiti znanja i razvijati sposobnosti stečene u osnovnom programu na druge športove i aktivnosti iz dopunskog programa u drugim organizacijskim oblicima rada: izvannastavnim aktivnostima, izvanškolskim aktivnostima, izletima, natjecanjima, športskim kampovima u zimskom ili ljetnom razdoblju.

PROGRAM TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE ZA UČENIKE KOJI SE NALAZE U RAZDOBLJU ZDRAVSTVENOGA OPORAVKA

Poslije svake ozljede ili preležane bolesti organizam znatno osjetljivije reagira na različite promjene, na vrstu i intenzitet opterećenja. Zato je prijeko potrebno da se program tjelesne i zdravstvene kulture izrađuje i primjenjuje po načelima, koja vrijede za izradbu i provođenje programa tjelesne i zdravstvene kulture za učenike oštećenoga zdravlja. Prema tomu, za svakoga učenika u razdoblju zdravstvenoga oporavka valja izraditi poseban program, koji ima zadaću što ranijeg i djelotvornijeg zdravstvenog oporavka.

Cilj je tjelesne i zdravstvene kulture osposobljavanje učenika za cjeloživotno bavljenje tjelesnim vježbanjem tijekom dužeg radnog razdoblja stjecanjem osnovnih teorijskih i motoričkih znanja, kao i pozitivan utjecaj na obilježja antropološkog statusa učenika radi čuvanja i unapređivanja osobnog zdravlja.

Zadaće su tjelesne i zdravstvene kulture:

- usvajanje motoričkih informacija za djelotvorno rješavanje potreba razvoja i rješavanja svakodnevnih motoričkih zadataka;
- procesima tjelesnog vježbanja u učenika treba razviti osobine, sposobnosti, podići na višu razinu motorička znanja te stvoriti stalnu naviku bavljenja tjelesnim vježbanjem kroz dugo razdoblje života;
- njegovanje zdravstvene kulture radi povećavanja otpornosti organizma na štetne utjecaje suvremenog načina života i rada;
- stjecanje znanja o postupcima prevencije i rehabilitacije mogućih poremećaja koji nastaju kao posljedica dugotrajnih jednostranih opterećenja;
- stjecanje temeljnih znanja o prehrani i utjecaju na zdravlje;
- stjecanje bitnih informacija za primjenu u urgentnim situacijama (poplave, potres i sl.);
- teorijsko-praktično osposobljavanje učenika za stalnu primjenu odgovarajućeg tjelesnog vježbanja kao dijela kulture življenja i to:
 - o utjecaju tjelesnog vježbanja na ljudski organizam u cjelini i na pojedine organske sustave, posebice sa stajališta promicanja i očuvanja zdravlja,
 - o načinu prevencije i sanacije poremećaja uslijed nekretanja ili posljedica prouzročenih obavljanjem određenog zanimanja.

PROGRAMSKI SADRŽAJI

I RAZRED

Učenici

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Trčanje	- stjecanje znanja o individualnom doziranju volumena opterećenja u skladu s osobnim potencijalnim mogućnostima	Ciklično kretanje različitim tempom do 10 minuta Trčanje kratkih dionica 20 - 40 m iz niskog starta Trčanje dužih dionica s visokim startom 60 do 80 m Štafetno trčanje – tehnika primopredaje palice, odozdo Individualna dostignuća, 100, 1000 m Poligoni s preprekama.
Skokovi		Skok u dalj koračnom tehnikom – 1,5 korak. Skok u vis «flop» tehnikom. Individualna motorička dostignuća.
Bacanje		Bacanje medicine od 3 kg suvanjem Bacanje loptica u dalj različitim težina s gađanjem ciljeva
Penjanje, vis, upori, potpori i kovrtljaji	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Penjanje rukama po raznim spravama. Stoj na rukama kolut naprijed Njih u potporu i uporu na ručama Saskok u prednjihu s okretom za 180°- ruče Naupor zavjesom o potkoljeno - preča Kovrtljaj nazad iz upora prednjeg – preča Sklopka s povišenja (s vrata) Sklopka s glave
Preskoci	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Raznoška sa zanoženjem Zgrčka sa zanoženjem Prekopit s osloncem ruku preko sprave u širinu
Borilačke vježbe	- usvajanje određenog fonda motoričkih informacija prijeko potrebnih za djelotvorno rješavanje potreba razvoja i očuvanja zdravlja, rješavanje svakodnevnih motoričkih	Padovi: naprijed, nazad i u stranu. Bacanje: preko ramena, nožno i ručno Zahvati držanja

	zadataka, a posebice zadaća u posebnim situacijama (elementarne nepogode) i dr.;	
Plesne strukture	- usvajanje različitih plesnih struktura radi lakše društvene komunikacije i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Društveni plesovi: valcer, polka. Izbor plesova iz okruženja
Igre	- razvijanje pravilnih stavova prema događanjima u športu, te poduzimanje mjera za čuvanje i promicanje športa - teorijsko-praktično osposobljavanje odraslih polaznika za stalnu primjenu odgovarajućeg športsko rekreacijskog vježbanja kao dijela kulture življenja i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Elementarne i štafetne igre Vođenje lopte lijevom i desnom rukom s promjenom brzine i smjera kretanja (R i K) Hvatanje i dodavanje lopte jednom i objema rukama u mjestu i kretanju s promjenom brzine i smjera kretanja (R i K) Pobiranje lopte jednom rukom uz pomoć druge i objema rukama odozdo (R i K) Ubacivanje lopte u koš iz kretanja, nakon vođene ili dodane lopte polaganjem i skok šutom (K) Udarci na vrata s mjesta i iz kretanja (R) Sustavi igre u napadu (R) Sustav obrane 6:0; 5:1 (R) Vođenje lopte unutarnjim i vanjskim dijelom hrpta stopala s promjenom brzine i pravca kretanja (N) Udarci sredinom hrpta stopala i unutarnjom stranom stopala (N) Primanje lopte unutarnjom stranom stopala (N) Dodavanje lopte nogom (N) Oduzimanje lopte: prednje (N) Igra "mali nogomet" Odbijanje lopte objeručno donje i vršno, srednje i visoko iz osnovnog odbojkaškog stava i kretanja (O) Gornji (tenis) servis (O) Smeč iz zaleta sunožnim odrazom (O) Blok: pojedinačni (O) Igra – taktika igre u obrani i napadu (K,R,O,N)
Opće pripreme vježbe	- steći obavijesti o stvaranju, upotrebi i prijenosu energetskih tvari te čuvanju i promicanju zdravlja pojedinca	Pripreme vježbe za povećanje mišićne mase primjenom dinamičkih vježbi u serijama

II. RAZRED

Učenici

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Trčanje	- stjecanje znanja o individualnom doziranju volumena opterećenja u skladu s osobnim potencijalnim mogućnostima	Ciklično kretanje različitim tempom do 12 minuta Brzo trčanje do 60 m iz visokog i niskog starta Trčanje dužih dionica do 120m Individualna dostignuća, 100, 1000 m Orijentacijsko trčanje Poligoni prepreka u prirodnim uvjetima
Skokovi		Skok u dalj – individualna motorička dostignuća Skok u vis – individualna motorička dostignuća
Bacanje		Bacanje medicine od 5 kg suvanjem Bacanje loptica različite težine u cilj i daljinu zaletom
Vis, upor, penjanje, ravnotežni položaji	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Penjanje na konop rukama i nogama do 5 m Kolut nazad kroz stoj na rukama Njihom kroz vis strmoglav do upora stražnjeg - karike Vis prednji – klimom ili zgibom uzmah prednji – preča Vaga bočno otklonom i odnoženjem Sklopka s glave Premet strance iz mjesta i zaleta Premet naprijed
Preskoci	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Prednoška Prekopit
Borilačke vježbe	- usvajanje određenog fonda motoričkih informacija prijeko potrebnih za djelotvorno rješavanje potreba razvoja i očuvanja zdravlja, rješavanje svakodnevnih motoričkih zadataka, a posebice zadaća u posebnim situacijama (elementarne nepogode) i dr.	Bacanje: bočno i nožno Obrana od udaraca, zahvata držanja i gušenja Udarci rukama i nogama
Plesne strukture	- usvajanje različitih plesnih struktura radi lakše društvene	Društveni ples: tango i rock plesovi

	komunikacije i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Realizacija različitih plesnih ritmova: disco-plesovi Izbor plesova iz okruženja
Igre	- razvijanje pravilnih stavova prema događanjima u športu, te poduzimanje mjera za čuvanje i promicanje športa - teorijsko-praktično osposobljavanje odraslih polaznika za stalnu primjenu odgovarajućeg športsko rekreacijskog vježbanja kao dijela kulture življenja i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Elementarne i štafetne igre Vođenje lopte lijevom i desnom rukom naizmjenice, nisko, visoko i dokorakom (K) Hvatanje lopte jednom rukom u skoku (K) Dodavanje lopte objema rukama od tla, s grudi iznad ramena i glave te jednom rukom sa strane i od tla iz kretanja (K) Ubacivanje lopte u koš jednom rukom preko glave (K) Pivotiranje (K) Slobodno bacanje (K) Fintiranje s promjenom smjera i načina dodavanja lopte (K) Oduzimanje lopte pri vođenju i ubacivanju u koš (K) Osobna obrana preuzimanjem igrača (K) Blokade, kombinacije napada i obrane s dva igrača, s tri igrača, s jednim centrom (K) Igra na dva koša s primjenom pravila (K) Donje odbijanje lopte jednom rukom srednjih i niskih povaljkom (O) Blok pojedinačni i grupni (O) Taktika napada putem treće lopte(O) Individualni napad servisom i smečom (O) Obrana u stražnjoj liniji (O) Igra preko mreže s primjenom pravila (O) Udarci lopte na vrata s otklonom u suprotnu stranu (R) Obrana udarca sa strane (tehnika vratara)(R) Blokiranje jednom i objema rukama (R) Primanje lopte preuzimanjem (R) Napad s 9 m (R) Individualni i skupni protunapad (R) Sustav kombinirane obrane 5:1, 4:2

		(R) Napad na kombiniranu obranu (R) Igra u napadu i obrani u specifičnim uvjetima (R) Izvođenje poluvolej i volej udaraca (N) Oduzimanje lopte izbijanjem (N) Dribling (prelaženje protivničkog igrača) unutarnjom i vanjskom stranom stopala (N) Igra na dvojna vrata uz primjenu pravila (N)
Opće pripreme vježbe	- steći obavijesti o stvaranju, upotrebi i prijenosu energetske tvari te čuvanju i promicanju zdravlja pojedinca	Pripreme vježbe za povećanje mišićne mase i motoričkih i funkcionalnih sposobnosti primjenom dinamičkih vježbi u serijama sa i bez opterećenja.

I. RAZRED

Učenice

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Trčanje	- stejecanje znanja o individualnom doziranju volumena opterećenja u skladu s osobnim potencijalnim mogućnostima	Ciklično kretanje različitim tempom do 8 minuta Trčanje kratkih dionica «leteće» 20 do 40 m Trčanje dužih dionica s visokim startom 60 do 80 m Štafetno trčanje – tehnika primopredaje palice, odozdo Individualna dostignuća, 800 m Poligoni s preprekama
Skokovi		Skok u dalj koračnom tehnikom - 1,5 korak Skok u vis opkoračnom tehnikom (stradle) Individualna motorička dostignuća
Bacanje		Bacanje medicine od 2 kg suvanjem Bacanje loptice u dalj i u cilj
Vis, upor, penjanje	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Njihom strance premah odnožno na nižu prtku (R) Klimom premah zgrčeni (R) Iz visa ležećeg prednjeg uzmah na višu prtku odzivom jedne noge (R) Više premeta strance povezano Stoj na rukama, kolut naprijed Penjanje na mornarskim ljestvama

Ravnotežni položaj		Naskok u upor čučevići, galop naprijed, otvoreno-zatvoreni poskok, «mačji» skok, «leteći» skok, okreti u čučnju i usponu na obje noge za 180° - greda 40, 80 cm Više elemenata povezano – greda 40, 80 cm.
Preskoci, poskoci	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Odbočka u lijevu i desnu stranu Skokovi uvito na elastičnom stolu Pružen skok s okretom za 180° (mini trampolin)
Plesne strukture	- usvajanje različitih plesnih struktura radi lakše društvene komunikacije i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Kruženje rukama u čeonj, bočnoj i vodoravnoj ravnini obručem, loptom, vijačom u mjestu i kretanju Zamasi i kruženja pruženom nogom u čeonj i bočnoj ravnini Križni okreti «valom» za 180° i 360° u obje strane Spiralni okret u lijevu i desnu stranu Poskoci vijačom u kretanju pruženom nogom u prednoženju, zanoženju i odnoženju Poskoci u mjestu prednoženjem, zanoženjem i odnoženjem uz bacanje i hvatanje lopte «Jelenji» skok Korak valcera, poloneze; kretanje u obje strane uz rad nogu i ruku u raznim tlocrtnim oblicima Realizacija kretnjom 2/4, 3/4 i 4/4 ritmičnog obrasca Društveni plesovi: valcer, polka Izbor narodnih tradicijskih plesova iz okruženja Povezati više elemenata u male sastave – koreografije uz glazbu u trajanju do 45 sec.
Borilačke vježbe	- usvajanje određenog fonda motoričkih informacija prijeko potrebnih za djelotvorno rješavanje potreba razvoja i očuvanja zdravlja, rješavanje svakodnevnih motoričkih zadataka, a posebice zadaća u posebnim situacijama (elementarne nepogode) i dr.	Padovi: naprijed, nazad i u stranu Bacanje: preko ramena, nožno i ručno Zahvati držanja
Igre	- razvijanje pravilnih stavova prema događanjima u športu, te poduzimanje mjera za čuvanje i promicanje športa	Elementarne i štafetne igre Vođenje lopte lijevom i desnom rukom s promjenom brzine i smjera kretanja (R i K)

	- teorijsko-praktično osposobljavanje odraslih polaznika za stalnu primjenu odgovarajućeg športsko rekreacijskog vježbanja kao dijela kulture življenja i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Hvatanje i dodavanje lopte jednom i objema rukama u mjestu i kretanju s promjenom brzine i smjera kretanja (R i K) Pobiranje lopte jednom rukom uz pomoć druge i objema rukama odozdo (R i K) Ubacivanje lopte u koš iz kretanja, nakon vođene ili dodane lopte polaganjem i skok šutom (K) Udarci na vrata s mjesta i iz kretanja (R) Sustavi igre u napadu (R) Sustav obrane 6:0, 5:1 (R) Odbijanje lopte donje i vršno, srednje i visoko iz osnovnog odbojaškog stava i kretanja (O) Gornji (tenis) servis (O) Smeč iz zaleta sunožnim odrazom (O) Blok: pojedinačni (O) Igra – taktika igre u obrani i napadu (K,R,O)
Opće pripremne vježbe	- steći obavijesti o stvaranju, upotrebi i prijenosu energetskih tvari te čuvanju i promicanju zdravlja pojedinca	Primjenom submaksimalnih dinamičkih podražaja i eksplozivnih dinamičkih podražaja, utjecati na povećanje mišićne mase, posebno mišića trupa.

II. RAZRED

Učenice

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Trčanje	- stejecanje znanja o individualnom doziranju volumena opterećenja u skladu s osobnim potencijalnim mogućnostima	Ciklično kretanje različitim tempom do 10 minuta Brzo trčanje dionica 20 do 60 m iz visokog i niskog starta Trčanje dužih dionica do 120m. Individualna dostignuća, 100, 800 m Štafetno trčanje 4 x 60m prema pravilu IAAF-a Orijentacijsko trčanje Poligoni prepreka u prirodnim uvjetima.
Skokovi		Skok u dalj – individualna motorička dostignuća Skok u vis – individualna motorička dostignuća
Bacanje		Bacanje loptica različite težine u

		cilj i daljinu zaletom Bacanje medicinke od 3 kg suvanjem
Vis, upori	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Klimom premah raznožni (R) Upor prednji na višoj pritki, spust naprijed u vis ležeći prednji (R) Premet strance iz zaleta i poskoka Premet naprijed
Ravnotežni položaj		Naskok premahom jedne noge odnožno do upora jašućeg; polkin korak, tupfer, škare naprijed, vaga iz skoka, saskok «jelenji», saskok uvito – greda 40 – 80 cm
Preskoci	- povećanje sposobnosti i umijeća svladavanja različitih prepreka	Prednoška Skokovi na elastičnom stolu prednožno, raznožno, pruženo i s okretom do 360° Prekopit
Borilačke vježbe	- usvajanje određenog fonda motoričkih informacija prijeko potrebnih za djelotvorno rješavanje potreba razvoja i očuvanja zdravlja, rješavanje svakodnevnih motoričkih zadataka, a posebice zadaća u posebnim situacijama (elementarne nepogode) i dr.;	Bacanje: bočno i nožno Obrana od udaraca, zahvata držanja i gušenja Udarci rukama i nogama
Plesne strukture	- usvajanje različitih plesnih struktura radi lakše društvene komunikacije i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Zamasi i kruženja impulsom s trakom u mjestu i kretanju Zamasi i kruženja pruženom nogom u kretanju plesnim koracima (valcer, polka, galop) Spiralni okret s loptom u obje strane Okret iz poskoka za 180° i 360° u obje strane Otvoreni – zatvoreni poskok na mjestu i u kretanju Skok "škare" povezano naprijed – nazad Preskakivanje vijače naprijed i nazad križanjem ruku «Leteći» skok vijačom «Vaga» zanoženjem iz okreta za 360° «Vaga» iz skoka «kadet»

		«Vaga» iz «letećeg» skoka Sinusoida trčanjem, niskim «letećim» skokovima uz vođenje lijeve i desne ruke Realizacija ritmova slobodnim izborom sprave i glazbene pratnje – koreografije do 60 sekundi Društveni plesovi: : tango i rock plesovi Izbor narodnih tradicijskih plesova iz okruženja
Igre	- razvijanje pravilnih stavova prema događanjima u športu, te poduzimanje mjera za čuvanje i promicanje športa - teorijsko-praktično osposobljavanje za stalnu primjenu odgovarajućeg športsko rekreacijskog vježbanja kao dijela kulture življenja i sadržajnijeg korištenja slobodnog vremena	Elementarne i štafetne igre Vođenje lopte lijevom i desnom rukom naizmjenice, nisko, visoko i dvokorakom (K) Dodavanje lopte objema rukama od tla, s grudi iznad ramena i glave te jednom rukom sa strane i od tla iz kretanja (K) Pivotiranje (K) Slobodno bacanje (K) Fintiranje s promjenom smjera i načina dodavanja lopte (K) Oduzimanje lopte pri vođenju i ubacivanju u koš (K) Osobna obrana preuzimanjem igrača (K) Blokade, kombinacije napada i obrane s dva igrača, s tri igrača, s jednim centrom (K) Igra na dva koša s primjenom pravila (K) Donje odbijanje lopte jednom rukom srednjih i niskih povaljkom (O) Dizanje lopte na smeč (O) Individualni napad servisom i smečom (O) Obrana u stražnjoj liniji (O) Blok pojedinačni i grupni (O) Taktika napada putem treće lopte(O) Igra preko mreže s primjenom pravila (O) Udarci lopte na vrata s otklonom u suprotnu stranu (R) Obrana udarca sa strane - tehnika vratara (R) Blokiranje jednom i objema

		rukama (R) Primanje lopte preuzimanjem (R) Napad s 9m (R). Individualni i skupni protunapad (R). Sustav kombinirane obrane 5:1, 4:2 (R). Napad na kombiniranu obranu (R) Igra u napadu i obrani u specifičnim uvjetima (R)
Opće pripreme vježbe	- steći obavijesti o stvaranju, upotrebi i prijenosu energetskih tvari te čuvanju i promicanju zdravlja pojedinca	Pripreme vježbe za održavanje ravnoteže između mišićne mase tijela i potkožnog masnog tkiva, posebice vježbe fleksibilnosti primjenom dinamičkih vježbi u serijama.

POSEBNI PROGRAMI

Škole koje imaju uvjete za izvođenje dopunskog športskog programa trebaju ugraditi u operativni program elemente toga športa, odnosno aktivnosti kao što su: badminton, stolni tenis, tenis, plivanje, skijanje, koturaljanje, aerobik i drugo.

METODIČKE UPUTE

Postojećim fondom sati ostvariti cilj i zadaće tjelesne i zdravstvene kulture izborom tema u odnosu između pojedinačnoga i skupnoga športa i dopunskoga programa u omjeru 1:1:1.

Programska neprekidnost mora se poštovati radi kvalitetnijeg i trajnijeg usvajanja motoričkih informacija i utjecaja na transformacijske procese, osobito na motoričke i funkcionalne sposobnosti. Prioritetno treba izabrati aktivnosti kojima se razvija dostatno velika energetska sastavnica, koja će moći djelovati na preobrazbu stanja, osobina i sposobnosti svakoga pojedinog učenika.

Učenicima strukovnih škola, polaznicima programa niže stručne spreme, često s povećanim statičkim ili jednostranim tjelesnim opterećenjem treba ponuditi aktivnosti s kojima će, programiranim tjelesnim vježbanjem i kineziološkim sadržajima, brže doći do oporavka organizma od štetnih i statičkih utjecaja rada, kao i do pravilnog rasta i razvoja u ovoj dobi. U izboru aktivnosti treba dati prednost onim sadržajima koje će učenici moći usvojiti prema osobnoj motivaciji s ciljem osposobljavanja za cjeloživotno bavljenje kineziološkim aktivnostima (badminton, stolni tenis, tenis, aerobik, ples, odbojka i drugo).

Škole koje organiziraju praktičnu nastavu u školskim radionicama, mogu jednim dijelom ostvarivati dopunski program tjelesne i zdravstvene kulture u tjednu praktične nastave.

Predmet tjelesna i zdravstvena kultura po svojoj strukturi i programskim sadržajima u odnosu na druge predmete treba biti relaksirajući te se preporučuje sljedeće:

- Iz okvirnog nastavnog plana i programa tjelesne i zdravstvene kulture koji je svojevrsni "izbornik" odabirati nastavne cjeline i teme koje se objektivno mogu ostvariti u školi, poštujući potrebe učenika u svakoj pojedinoj školi vezane za vrstu zanimanja.
- Programska neprekidnost mora se poštivati radi kvalitetnijeg i trajnijeg usvajanja motoričkih informacija i utjecaja na transformacijske procese, osobito na motoričke i funkcionalne sposobnosti.
- U nastavnom procesu posebice voditi brigu o primjerenom doziranju, distribuciji i kontroli volumena opterećenja na satu.
- Voditi brigu o optimalnom korištenju raznovrsnih nastavnih sredstava i pomagala.
- Praćenje i vrednovanje rada učenika provoditi uvažavajući aktualno stanje njihova antropološkog statusa, realne mogućnosti svakog pojedinog učenika i njegov cjelokupni napredak tijekom školske godine.

Kadrovski uvjeti: profesor fizičke kulture ,VSS

Nastavni predmet: Vjeronauk
Razred: prvi (1), drugi (2)
Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	1 (34)	1 (28)

Uvod

Katolički vjeronauk u nižim srednjim školama želi na sustavan način učenicima pružiti objektivnu mogućnost upoznavanja i usvajanja temeljnih istina kršćanske vjere, morala, kršćanske duhovnosti i života na pojedinačnoj i zajedničkoj razini. On im želi omogućiti dozrijevanje vjere i osobni rast u vjeri potičući procese cjelovita vjerskoga odgoja koji učenicima omogućuje da svoju vjeru što bolje upoznaju, istinski dožive, radosno prihvate i u životu posvjedoče. Posebno je to važno u prvim godinama srednje škole i procesima izgradnje njihovog ukupnog identiteta koji se ostvaruje na područjima njihovog tjelesnoga, afektivnoga, moralnoga i duhovnoga odrastanja. Vjeronauk im u tom razdoblju, unatoč nekim poteškoćama i granicama koje prate njihovo odrastanje i ukupnu formaciju, želi pružiti cjelovitu sliku o njima samima i svijetu u kojemu žive povezujući skladno pitanja kršćanske vjere i života s konkretnim pitanjima i problemima koja sami učenici osjećaju i postavljaju u tom razdoblju. Vjeronauk u školi svoje odgojne i obrazovne procese, ciljeve i sadržaje povezuje s odgojno-obrazovnim ciljevima same demokratske škole kao odgojno-obrazovne zajednice, kao i s cjelinom školskoga kurikulumu koji bi trebao omogućiti odgojno-obrazovni sklad svih nastavnih predmeta koji na prvo mjesto stavljaju osobu učenika, odnosno cjelovit odgoj ljudske osobe, zatim njegov odgoj za socijalnost i socijalno smještanje i napokon spremanje za preuzimanje odgovorne zadaće u društvu stjecanjem profesionalnih sposobnosti i umijeća. U svemu tome treba imati u vidu osobite ciljeve i sadržaje koji se nude učenicima nižih srednjih škola kao i odgojno-obrazovni koncept koji naglasak stavlja na konkretan rad i aktivnosti učenika, ali i na onaj nužni opseg redovite nastave koji vodi stjecanju objektivnih i formalnih znanja u procesima učenja i poučavanja koji su neophodni u suvremenom životu i društvu.

Stoga katolički vjeronauk u nižim srednjim školama nastoji učenicima pružiti poznavanje istina katoličke vjere, morala, njezine tradicije i vjersko-odgojne posebnosti u srazmjeru s vlastitostima, sposobnostima i interesima učenika te dobi potičući razvoj njihovih općeljudskih i kršćanskih sposobnosti razmišljanja i djelovanja, njihovu etičko-moralnu svijest, moralne vrijednosti i stavove, izgrađen kritičan odnos prema životu i svijetu. Osim izgradnje vlastite osobnosti i osposobljavanja za konkretan život u Crkvi i društvu u kojem će preuzimati različite dužnosti i odgovornosti, učenike se želi odgajati za poštovanje i iskreni susret i dijalog sa svim ljudima, kršćansko zajedništvo, ekumenizam i dijalog.

Mladež ove dobi prolazi kroz kritična razdoblja svoga odrastanja pa je nužno da upoznaju povijesno-kulturalnu stvarnost u kojoj žive, općenite etičke i moralne probleme te nauk, načela i vrednote katoličke vjere. Vjeronauk im na poseban način, po načelu vjernosti Bogu i čovjeku, želi omogućiti traganje za temeljnim pitanjima smisla života, odgajati ih za evanđeoska pravila života, poticati molitveni i sakramentalni život, približiti neke važne činjenice života i tradicije Katoličke crkve kroz njezinu povijest radi skladna i cjelovita vjerskoga odgoja. Isus Krist, njegov lik, život i djelo, Sveto pismo, nauk i tradicija katoličke Crkve, ključ su i tumač ukupna kršćanskoga odgoja u kojemu mladež ove dobi može naći i nalazi pravu i cjelovitu istinu o općeljudskom i kršćanskom životu, istinski put i istinski život.

Program je namijenjen nižim dvogodišnjim srednjim školama. Program i prvoga i drugoga godišta ima po 20 kataloških tema, i to 16 obvezatnih i 4 izborne, koje su donesene u

šest nastavnih cjelina. Prvih pet nastavnih cjelina donosi obvezatne sadržaje a šesta izborne sadržaje. Svaka se nastavna cjelina sastoji od tri do pet nastavnih ili kataloških tema, a sve one čine jedinstven sustav odgojno-obrazovnih ciljeva i sadržaja pojedinoga godišta u povezanosti obaju godišta u jednu odgojno-obrazovnu cjelinu.

Za obradu kataloških tema predviđa se od jednoga do dva nastavna sata. Svaku nastavnu cjelinu prate vjeronaučni odgojni i obrazovni ciljevi, naznačuju se bitni tematski sadržaji, daju neke didaktičke upute i prijedlozi za vrednovanje. Za ostvarivanje postavljenih vjeronaučnih ciljeva potrebno je ne samo nastojanje oko sustavna izlaganja i usvajanja jasnih i temeljenih sadržaja katoličke vjere nego i aktivno sudioništvo i stvaralački rad učenika u nastavi tako da vjeronaučna nastava u školi bude usmjerena na učenika i integriteta, suradnička i stvaralačka. Imajući na umu mogućnost upotrebe brojnih didaktičkih modela, oblika i metoda za ostvarivanje stvaralačke i suradničke nastave, nastavnici će se u odgojno-obrazovnom procesu služiti raznovrsnim didaktičkim aktivnostima, od kojih su neke, kao primjer, navedene i u ovom programu. Dok će jednom prilikom koristiti razne biblijske, crkvene, povijesno-kulturalne ili druge prikladne dokumente drugi će puta upotrijebiti doprinose iz dnevnog, tjednog ili mjesečnog tiska kao i one koji su plod pojedinačnog ili grupnog istraživanja unutar samog predmeta vjeronauka ili su nastali u multidisciplinarnom odnosno interdisciplinarnom procesu korelacije s drugim predmetima i disciplinama.

Ovaj dvogodišnji vjeronaučni Program žurno je rađen prema odredbi Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH radi stvaranja dvogodišnjih srednjih škola u kojima je reducirana redovna nastava iz svih nastavnih predmeta pa se tako i katolički vjeronauk u njima za sada ostvaruje jedan sat tjedno, tj. 35 nastavnih sati vjeronauka godišnje. Program ujedno slijedi i interpolira dosadašnja iskustva vjeronaučne nastave u srednjim školama nastojeći izdvojiti one sadržaje, odgojne ciljeve i teme koje su prikladne potrebama učenika dvogodišnjih nižih strukovnih škola.

Razred: prvi

Tjedni (ukupni) fond sati: 1 (34)

Zadaci:

- snažnije upoznavati i doživljavati vlastiti svijet;
- suočiti se s temeljnim pitanjima o porijeklu, završetku i smislu života;
- spoznati religioznu dimenziju postojanja, uključujući potrebu za znanstvenim i cjelovitim pristupom svijetu i smislu postojanja u njemu;
- upoznati ostale kršćanke vjeroispovijedi promičući ekumensko zajedništvo;
- odgovorno se kritički suočiti s drugim religijama promičući dijalog i poštovanje;
- otkriti posebnost biblijske objave koja se događa u konkretnoj povijesti;
- proširiti egzistencijalne i religijske vidike u svjetlu ostvarenje životnih vrjednota;
- biti zauzeti graditelji vlastitog života na temelju osobnog suočenja s Isusom Kristom (koji je Alfa i Omega, Početak i Svršetak cjelokupne stvarnosti).

Sadržaj:

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. Otkrivam sebe na putu života	- prihvatiti sebe kao jedinstvenu osobu - osobno se, životno i konkretno otvoriti pitanju smisla - prihvatiti i shvatiti fizičke promjene u vlastitom životu	Otkrivati istinu o vlastitom životu Hod do zrelosti – stil života Živjeti i raditi kao protagonist
2. Vjera i nada na putu moga života	- razriješiti dvojbu „vjera ili znanost“ i posvijestiti važnost jednog i drugog	Živjeti u vjeri i nadi Vjera i/ili znanost. Između

	- otkrivati čovjekov poziv sustvaratelja - upoznati svijet i govor Biblije	kaosa i reda Čovjek – slika Božja i sustvaratelj Božja riječ na putu života
3. Čvrsto stajati na Kristovu putu	- prihvatiti Kristovu poruku kao ispunjenje temeljnih čovjekovih težnji - razvijati stav otvorenosti i prihvaćanja Isusove spasenjske poruke - osobno se suočiti s Isusom Kristom i stjecati iskustvo prijateljstva s Isusom	Isus pokazuje put u život Isus – Spasitelj i Otkupitelj Tko je Isus Krist za mene?
4. U zajednici vjere i ljubavi	- prepoznati prisutnost Duha Svetoga u Crkvi - otkrivati vlastito mjesto unutar kršćanske zajednice - upoznati obilježja sekti i metode njihova djelovanja - proučiti najvažnije sekte	Crkva je zajednica vjere i ljubavi Crkva danas – Crkva u budućnosti Na tržnici religioznih ponuda (sekte)
5. Put suradnje i odgovornosti	- stvarati stav odgovornosti za kršćansko angažiranje u svijetu - shvatiti nužnost moralnosti i moralnih zakona	Život po Božjim pravilima Suradnja za bolji svijet Nasilje, kriminalitet i kazna
6. Izborne teme	- logički i ispravno shvatiti osnovne etičke pojmove - prihvatiti odnos prema Bogu kao temelj, sredstvo i cilj ostvarenja osobe - shvatiti pojam grijeha (prenošenje i posljedica) Posvijestiti sakramente kao temelj vjere	Temelji kršćanske vjere Spasenje i grijeh Čovjek – polazište etičkog razmišljanja Čovjek i ostvarenje sreće

Razred: drugi

Tjedni (ukupni) fond sati: 1 (28)

Zadaci:

- izgrađivati slobodu susreta i dijaloga s ljudima, kritičko istraživanje i prihvaćanje temeljnih životnih općeljudskih i kršćanskih vrijednota važnih za izgradnju duhovnoga i moralnog identiteta;
- otkrivati da je samoostvarenje moguće jedino u ljubavi i sebedarju čije je uporište Bog;
- osvijestiti u svjetlu vjere teme bliske vlastitom iskustvu kao što su prijateljstvo i ljubav, obitelj, crkvena i društvena zajednica, moralna svijest, sloboda i savjest;
- naglasiti potrebu za izgradnjom ispravne ljudske i kršćanske savjesti u ozračju osobnoga i društvenoga života te preuzimanja različitih odgovornosti u društvu;
- prepoznati važnost i kvalitetu istinskoga života, prijateljstva i autentične ljubavi koji se ostvaruju u različitim područjima i oblicima života.

Sadržaj

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. Mladi u traganju za identitetom	- pronaći vlastitu sigurnost u svijetu vrijednosti - otkriti važnost prijateljstva za osobno dozrijevanje - uočiti bitnu razliku između zaljubljenosti i ljubavi - razviti kvalitetne unutarobiteljske odnose	Potraga za vrijednostima i opasnost otuđenja Vrijeme mladenačkog prijateljstva i ljubavi Mladi i roditelji
2. Sloboda i savjest	- shvatiti da je želja za slobodom opravdana - uočiti da uz vanjsku postoji i unutarnja sloboda koja nas određuje kao ljude - suočavati se s modelom istinske slobode, s Isusom Kristom - odgajati ispravnu savjest	Mladi pred izazovom slobode Sloboda i savjest Moć Isusove slobode
3. Čovjek kao moralno biće	- shvatiti da je kršćanska moralnost „višeg reda“, tj. da znači suobličenje sebe Isusu Kristu, a ne tek „red ljudske naravi“ - upoznati temelje istine - uvidjeti vrijednost dana Gospodnjeg u životu vjernika	Moralni zakon i kršćanski moral Svetost i poštivanje Božjeg imena Poštivanje dana Gospodnjega Živjeti u istini
4. Čovjek i njegovo dostojanstvo	- prihvatiti život kao Božji dar - zalagati se za očuvanje vlastitog života - promicati dostojanstvo svakog pojedinca - uočiti suvremene prijetnje ljudskom životu i dostojanstvu osobe	Poštivanje ljudskog života Pravo na vlasništvo i odnos prema njemu Pravda i solidarnost među narodima
5. Život u zajednici i društvu	- vrednovati vlastite sposobnosti za osobno i za dobro zajednice - jasno poimati zvanje i otkrivanje vlastitog zvanja i poziva - doživjeti osobni susret s Bogom u slavljenju svete mise	Zvanje i zanimanje Briga za zajedničko dobro Euharistijsko zajedništvo Obitelj – zajednica ljubavi i služenja
6. Izborne teme	- vrednovati čovjeka kao muškarca i ženu - shvatiti narav društvene pravde - ispravno shvatiti kršćansku nadu - uočiti potrebu za izgradnjom	Vrednovanje čovjeka kao muškarca i kao žene Ostvarenje boljeg svijeta „Program“ Kristovog djelovanja – Blaženstva Sakramentalni red spasenja

	istinski pravednijeg i boljeg svijeta za sve ljude - prihvatiti Božji način djelovanja putem sakramenata kao njegov izbor i znak ljubavi prema čovjeku	

Nastavni predmet: Etika
Razred: prvi (1), drugi (2)
Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	1 (34)	1 /(28)

CILJEVI I ZADACI OBRAZOVNOG PROGRAMA

Osim općih ciljeva, znanja i određenih socijalnih vještina, te stavova za osobni razvoj i daljnje učenje, obrazovni program učenicima bi trebao omogućiti:

- znanja o tome što je moral, a što je etika, te kako se ta znanja mogu primijeniti u njihovu osobnom životu i životnoj zajednici
- znanja o čovjeku kao osobi koja je u potrazi za svojim identitetom
- znanje o socijalnim vještinama koje su u funkciji stvaranja identiteta, odrastanja i sazrijevanja
- znanja o čovjeku kao građanskom subjektu, njegovim osobnim i političkim pravima
- znanja o društvu i državi
- znanja koja povezuju sadržaje etike s drugim područjima kao što su znanost i religija

KORELACIJE S DRUGIM NASTAVNIM PREDMETIMA:

- hrvatski jezik i književnost
- povijest
- geografija

NASTAVNE METODE I METODIČKI OBLICI RADA

- rad na izvornom tekstu (npr. novinski članak, odlomak iz literature i sl.
- rad u grupama, suradničko učenje, predavanje, učenje raspravljanju, argumentiranju, komentiranju itd.

MJESTO IZVOĐENJA NASTAVE

- rad u učionici, školskoj knjižnici i izvan učionice (npr. posjet muzeju, gradskoj upravi, javnom događaju i sl.

NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA

- tekstualna
- audiovizualna

PROVJERAVANJE ZNANJA

- **Topli medij:** usmeno ispitivanje, izlaganje sadržaja vlastitih uradaka,...
- **Hladni medij:** pisano ispitivanje (pisanje o zadanoj temi, o zadanim pitanjima, domaće zadaće, pisana provjera jednom u polugodištu)
- **Zalaganje učenika na satu:** nagrada učenika za svaki koristan i svrhovit trud

PRIMJEDBE I PRIJEDLOZI:

- **Objektivnost:** Program daje ustupak tome da ga nastavnici oblikuju po vlastitoj mjeri s obzirom na njegove glavne odrednice. Principijelno jednaki ciljevi svake nastavne

cjeline moduliraju se ad hoc prema osobitostima svake lekcije (uže nastavne cjeline). Sukladno tome odabiru se i korelacije s drugim nastavnim predmetima (curriculum).

- **Subjektivnost:** Inventivnost nastavnika u oblikovanju i primjeni programa trebala bi
- biti na prvome mjestu u nastavnoj praksi.

Prva godina

- I. tema: U potrazi za identitetom, problemi odrastanja i sazrijevanja (17ati)
- II. tema: Čovjek kao građanin, osobna i politička prava (17 sati)

U potrazi za identitetom, problemi odrastanja i sazrijevanja

Pojam identiteta: odnos prema sebi i prema drugima

Izazovi odrastanja i sazrijevanja

Obitelj kao mjesto odrastanja i sazrijevanja

Pojam vrijednosti i normi te svrhovitog djelovanja

Problem vrline i savjesti

Čovjek kao građanin, osobna i politička prava

Pojam slobode: čovjek kao građanski subjekt,

Deklaracija o pravima čovjeka i građanina

Pojmovi *pravo – odgovornost - dužnost*

Pojam ljudskih prava u trima generacijama ljudskih prava,

Pojam politike i političkih prava

Druga godina

Pojedinac, društvo i država

Pojmovi *društvo, država,*

Pojmovi *narod i nacija* u odnosu spram djelovanja pojedinca

Što je bioetika? Problemi bioetike su istodobno problemi prirodnih znanosti, pravne znanosti, religije, filozofije,... odnosno problemi društva i svijeta u kojem živimo

Kroz pojam *društvo* konstituiraju se temeljni bioetički i ekoetički pojmovi i događaji:

problem održivog razvoja,

problem pitke vode,

iskrčivanje šuma,

učinak staklenika,

korištenje pesticida u poljoprivredi,

bolesti vezane uz bioetičke i ekoetičke probleme,

dileme transplantacije i eutanazije,

problemi pobačaja i umjetne oplodnje

problemi kloniranja

Oni događaji i problemi koje možemo tematizirati pitanjem: ***ono što znanost i tehnologije znaju, odnosno mogu učiniti, da li to i smiju učiniti?***

Bjelovar, 25. svibnja 2007.

Prijedlog programa izradila vanjska suradnica Agencije za odgoj i obrazovanje Ksenija Matuš, prof. filozofije i sociologije.

Predlažem suradnike i recenzente na doradi ovoga prijedloga programa za nastavu ETIKE:

Vinko Grgurev, prof. filozofije i opće lingvistike, predavač etike u strukovnoj školi i gimnaziji;

Marija Lamot, prof. filozofije i sociologije u Krapini;

Hrvoje Jurić, mr. filozofije, Filozofski fakultet u Zagrebu, Odsjek za filozofiju;

Raul Raunić, mr. filozofije, Filozofski fakultet u Zagrebu, Odsjek za filozofiju.

Nastavni predmet: Engleski jezik

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	1 (34)	1 (28)

UVOD

U okolnostima medijske i komunikacijske umreženosti i povezanosti globalnih razmjera i rastućih međunarodnih, interkulturalnih kontakata na privatnome i profesionalnom planu, znanje stranih jezika predstavlja jednu od *ključnih kompetencija (osnovnih umijeća)*² koje pojedinac treba steći kako bi poboljšao svoje mogućnosti tijekom obrazovanja i u sve dinamičnijem svijetu rada. Znanje stranoga jezika doprinosi porastu osobne mobilnosti i zapošljivosti, omogućava ravnopravno i kritičko pribavljanje informacija, korištenja izvora znanja i dr.

SVRHA I CILJEVI SUVREMENE NASTAVE STRANIH JEZIKA

Koncepcija plana i programa engleskog jezika za zanimanja niže stručne spreme u obrazovnim područjima: promet i logistika, grafička tehnologija, ekonomija i trgovina, zdravstvo i socijalna skrb, geologija, rudarstvo i nafta, tekstil i koža, poljoprivreda i prehrana oslanja se na teorijske odrednice i ciljeve suvremene nastave stranih jezika i na razine kompetencije komunikacijske uporabe stranoga jezika razrađene u *Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (Vijeće Europe, Vijeće za kulturnu suradnju; vidi pod 4.)³

Cilj suvremene nastave stranih jezika usmena je i pisana komunikacijska kompetencija. Nastava stranih jezika usmjerena je na učenika kao subjekta nastavnoga procesa te na stjecanje uspješnih strategija učenja kao temelj razvoja njegove samostalnosti i za cjeloživotno učenje.

Istodobno, otvaranjem prozora u neke nove i drugačije kulture, razvijanjem tolerancije i učenja u suradnji s drugima, poštovanja drugoga, nastava stranih jezika zaokružuje refleksiju okvirnih uvjeta života **zajednice jezika**, odnosa prema stranome i stranosti, ali i prema vlastitoj kulturi te promiče sociokulturnu i interkulturalnu kompetenciju.

Razine jezične kompetencije

Po završetku 1. razreda strukovne škole, zanimanja niže stručne spreme njegovateljica, učenici u osnovnim područjima jezičnih djelatnosti u engleskom jeziku mogu ostvariti razinu A1+, a po završetku 2. razreda mogu ostvariti razinu A2 (temeljna razina):

Razumijevanje	Slušanje	• razumjeti fraze i najučestalije riječi iz područja neposredne osobne relevantnosti (npr. osobni podaci, podaci o obitelji i prijateljima, zdravlje, prehrana, putovanja, zabava, kupovina, zaštita okoliša i dr.) • razumjeti glavni smisao kratkih, jasnih i jednostavnih poruka, obavijesti i uputa
	Čitanje	• čitati kratke, jednostavne tekstove u okviru poznate tematike • pronaći određene, predvidive informacije u jednostavnim, svakodnevnim materijalima poput reklama, prospekata, jelovnika i voznoga reda • razumjeti kratka i jednostavna osobna pisma
Govor	Govorna interakcija	• komunicirati u jednostavnim i rutinskim zadaćama koje zahtijevaju jednostavnu i neposrednu razmjenu informacija o poznatim temama i aktivnostima • sudjelovati u kratkim dijalozima u društvu, premda obično neće razumjeti dovoljno da bi sami mogli održavati razgovor
	Govorna produkcija	• koristiti nizove fraza i rečenica kako bi jednostavnim jezikom opisali svoju obitelj i druge ljude, mjesto gdje žive i sl.
Pisanje	Pisanje	• napisati kratke, jednostavne bilješke i poruke • napisati jednostavno osobno pismo, npr. zahvaliti nekome na nečemu

Postizanje ovih kompetencija pretpostavlja uporabu otprilike 900 leksičkih jedinica te osviještenu uporabu osnovnih gramatičkih struktura. Pod osviještenom uporabom podrazumijeva se da učenik može riješiti gramatičke zadatke ili ispraviti pogrešku u govoru i pismu ako ga netko upozori, ali se ne traži da gramatičke strukture upotrijebi bez pogreške u slobodnom govoru i pisanju.

PRVI RAZRED

1. ZNANJA

1.1 LEKSIČKA PODRUČJA

Leksička područja u okviru predviđenih jezičnih funkcija:

pozdravi, predstavljanje, komunikacijski obrasci pri susretu, uljudno ophođenje, oslovljavanje, iznošenje osobnih podataka o sebi i poznatim osobama (prijatelji, šira obitelj, odnosi u obitelji), problemi mladih, učenje stranih jezika, višejezičnost kod nas i u Europi, zanimanja, obrazovanje, različiti izvori informacija, Internet kao izvor informacija, upute za uporabu i rukovanje, ekologija, osobna uvjerenja

1.2 GRAMATIČKE STRUKTURE

Gramatika se uvodi i uvježbava i na komunikacijskim uzorcima, ciklički se ponavlja i utvrđuje, a metajezik se koristi u sklopu struktura propisanih programom. Gramatičke strukture uspoređuju se sa sličnima u hrvatskom jeziku.

Glagoli

- *present simple / continuous* / (tvorba, uporaba, oblici)
- *past simple / continuous* (tvorba, uporaba, oblici)
- *simple future / going to future* za izricanje buduće radnje
- modalni glagoli: proširivanje znanja o uporabi i oblicima
- pasiv osnovnih glagolskih vremena (*simple present i past*) tvorba, oblici i uporaba

Zamjenice

- osobne zamjenice
- odnosne zamjenice (*who, which, that, whose*)
- povratne zamjenice (*myself*)
- posvojni pridjevi i posvojne zamjenice i razlike u obliku i uporabi
- neodređene zamjenice

Imenice

- jednina i množina imenica – pravilnih i nepravilnih
- proširivanje znanja o brojivim i nebrojivim imenicama
- glagolske imenice

Član

- neodređeni član *a/an*
- određeni član *the*
- uporaba člana uz gradivne imenice, vlastita imena i zemljopisne pojmove

Pridjevi

- posvojni pridjevi i posvojne zamjenice i razlike u obliku i uporabi
- proširivanje znanja o stupnjevanju pridjeva
- razlikovanje pridjeva od priloga u uporabi, tvorbi i mjestu u rečenici

Prilozi

- prilozi načina (tvorba i uporaba)
- prilozi mjesta, vremena, učestalosti i njihovo mjesto u rečenici

Brojevi

- ponavljanje glavnih i rednih brojeva, čitanje datuma, godina, pisanje i čitanje adresa, telefonskih brojeva i sl.

Rečenice

- nepravne molbe i zapovijedi
- redoslijed riječi u rečenici (SVO)
- subjektna i objektna pitanja s *who i what*

Na razini prepoznavanja

- present perfect
- vremenske rečenice
- *Question tags*
- upravni i nepravni govor s glagolima u glavnoj rečenici u *present tense*

1.3. JEZIČNE FUNKCIJE (OBRAZOVNI ISHODI)

U okviru obrađenih tema i jezičnih struktura:

- pozdravljanje
- oslovljavanje
- predstavljanje sebe i drugih
- postavljanje/odgovaranje na pitanja
- izražavanje dobi
- izražavanje količine i cijene
- prepričavanje događaja i radnji u sadašnjosti, prošlosti
- izražavanje raspoloženja
- izricanje ukusa i stava prema nečemu
- imenovanje predmeta, osoba i pojava
- opisivanje i uspoređivanje predmeta, osoba
- opisivanje pojava i situacija i određivanje odnosa između predmeta i osoba
- izricanje radnji
- izricanje odnosa u vremenu i prostoru
- izražavanje molbe
- izražavanje zahvale
- izražavanje želje
- izražavanje negodovanja i odobravanja, slaganja i neslaganja
- izražavanje zahtjeva, naredbe, obveza i dužnosti
- traženje i davanje informacija
- razumijevanje uputa za uporabu i rukovanje
- uporaba različitih izvora informacija

2. VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI

2.1 JEZIČNE VJEŠTINE

2.1.1 SLUŠANJE

- reagiranje na naputke i naredbe na engleskom jeziku
- povezivanje vizualnoga (slikovnoga/pisanoga) i zvučnoga sadržaja
- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje teksta
- slušanje izgovora i intonacije izvornih govornika (zvučni tekstovi)
- svladavanje razlika u izgovoru glasova i glasovnih skupina engleskoga jezika u odnosu na hrvatski jezik

2.1.2 GOVORENJE

● Govorna interakcija/ sudjelovanje u razgovoru

- verbalno reagiranje na verbalne i neverbalne poticaje u okviru jezičnih funkcija
- postavljanje/odgovaranje na pitanja u okviru poznatih jezičnih struktura i tematskih sadržaja
- reproduciranje i produciranje dijaloga u okviru poznate tematike
- sudjelovanje u dramatizacijama i simulacijama dijaloških situacija

● Govorna produkcija/ izražavanje u kontinuitetu

- reprodukcija monoloških tekstova u okviru poznate tematike

- povezivanje elemenata priče pomoću aplikacija ili tekstualnih dijelova priče koje treba povezati u logičku cjelinu
- imenovanje i opisivanje predmeta, osoba, radnji, situacija i događaja (sa ili bez slikovnog predloška)
- prepričavanje događaja
- iznošenje rezultata individualnog i/ili skupnoga rada

● **Izgovor i intonacija**

- izgovaranje specifičnih glasova engleskoga jezika u riječima
- reproduciranje rečenica s odgovarajućom rečeničnom intonacijom

2.1.3 ČITANJE

- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje kraćih tekstova poznate tematike
- uočavanje osnovnih značajki različitih vrsta tekstova
- glasno čitanje tekstova
- pravilna uporaba rečenične intonacije

2.1.4 PISANJE

- ispunjavanje obrasca
- nadopunjavanje teksta riječima prema vizualnom/zvučnom predlošku
- nadopunjavanje dijelova teksta koji nedostaju
- pisanje čestitke, razglednice, pisama, poruka, SMS poruka, elektroničkih pisama
- pisanje diktata

2. 2 STRATEGIJE UČENJA I SLUŽENJA ZNANJEM

Tijekom prvog razreda učenike bi trebalo osposobljavati za primjenu sljedećih strategija učenja i služenja postojećim znanjem:

- služiti se vizualnim elementima u svrhu memoriranja jezičnih sadržaja i kao pomoći pri razumijevanju
- zaključiti o značenju na osnovi jezičnih poticaja
- tražiti informacije prema nekom načelu
- predviđati i preispitivati pretpostavke
- sastaviti listu prema nekom načelu
- ispuniti ili dopuniti tablicu
- mobilizirati predznanje putem asocijacija
- raditi bilješke
- uočiti i označiti pravilnosti i analogije
- razvrstavati prema pravilnostima i analogijama
- primijeniti pravilo
- provjeriti u gramatičkom pregledu
- služiti se rječnikom
- tematski usustavljivati leksik
- promijeniti perspektivu govornika
- sustavno/redovito ponavljati
- koristiti tehnike memoriranja
- služiti se znanjem hrvatskoga i stranog jezika
- uočiti i opisati korake koji vode do određenoga cilja
- odrediti vlastite ciljeve učenja i kontrolirati njihovo ostvarenje
- učiti u suradnji s drugima

3. NASTAVNE TEME I PRIJEDLOG NASTAVNIH CJELINA

NASTAVNE TEME	NASTAVNE CJELINE
Mladi u obiteljskom i društvenom okruženju	Odnosi među naraštajima Pripadnost skupini i izdvojenost
Europsko okruženje, multikulturalnost	EU Važnost učenja stranih jezika
Obrazovanje za budućnost	Zanimanja Uporaba različitih izvora informacija, internet Jezik struke, upute za uporabu i rukovanje
Slobodno vrijeme	Glazba Poslovi u slobodno vrijeme i za vrijeme praznika

DRUGI RAZRED

1. ZNANJA

1.1 LEKSIČKA PODRUČJA

Leksička područja u okviru predviđenih jezičnih funkcija:

problemi vršnjaka u skupini, problemi društva, oblici poželjnog i nepoželjnog ponašanja, proslave, prijateljstvo, želje, odijevanje i moda, osobna uvjerenja, predrasude i stereotipi u multikulturalnom okruženju i izvan njega, cjeloživotno obrazovanje, upute za uporabu i rukovanje, ekologija, briga o zdravlju, zdrava prehrana (kupovanje živežnih namirnica, količina i cijena), praznici, promet i orijentacija u prostoru, putovanja

1.2 GRAMATIČKE STRUKTURE

Gramatika se uvodi i uvježbava i na komunikacijskim uzorcima, ciklički se ponavlja i utvrđuje, a metajezik se koristi u sklopu struktura propisanih programom. Gramatičke strukture uspoređuju se sa sličnima u hrvatskom jeziku.

Glagoli

- *present simple / continuous / present perfect* (tvorba, uporaba, oblici)
- *past simple / continuous* (tvorba, uporaba, oblici)
- *simple future / going to future* za izricanje buduće radnje
- modalni glagoli: proširivanje znanja o uporabi i oblicima
- pasiv osnovnih glagolskih vremena (*simple present i past*) tvorba, oblici i uporaba

Zamjenice

- osobne zamjenice
- odnosne zamjenice (*who, which, that, whose*)
- povratne zamjenice (*myself*)
- posvojni pridjevi i posvojne zamjenice i razlike u obliku i uporabi
- neodređene zamjenice

Imenice

- jednina i množina imenica – pravilnih i nepravilnih
- proširivanje znanja o brojivim i nebrojivim imenicama

- glagolske imenice

Član

- proširivanje znanja o uporabi/ispuštanju članova ispred apstraktnih i gradivnih imenica i zemljopisnih pojmova

Pridjevi

- posvojni pridjevi i posvojne zamjenice i razlike u obliku i uporabi
- proširivanje znanja o stupnjevanju pridjeva
- razlikovanje pridjeva od priloga u uporabi, tvorbi i mjestu u rečenici

Prilozi

- prilozi načina (tvorba i uporaba)
- prilozi mjesta, vremena, učestalosti i njihovo mjesto u rečenici
- odnosni prilog *where*

Brojevi

- ponavljanje glavnih i rednih brojeva, čitanje datuma, godina, pisanje i čitanje adresa, telefonskih brojeva i sl.

Rečenice

- neupravne molbe i zapovijedi
- redoslijed riječi u rečenici (SVO)
- subjektna i objektna pitanja s *who* i *what*
- upravni i neupravni govor s glagolima u glavnoj rečenici u *present tensu*

Na razini prepoznavanja

- kondicionalne rečenice – prvi i drugi tip
- vremenske rečenice
- *Question tags*

1.3. JEZIČNE FUNKCIJE (OBRAZOVNI ISHODI)

U okviru obrađenih tema i jezičnih struktura:

- postavljanje/odgovaranje na pitanja
- izražavanje količine i cijene
- pričavanje događaja i radnji u sadašnjosti, prošlosti
- izražavanje raspoloženja
- izricanje ukusa i stava prema nečemu
- imenovanje predmeta, osoba i pojava
- opisivanje i uspoređivanje predmeta, osoba
- opisivanje pojava i situacija i određivanje odnosa između predmeta i osoba
- izricanje radnji
- izricanje odnosa u vremenu i prostoru
- izražavanje molbe
- izražavanje zahvale
- izražavanje želje
- izražavanje negodovanja i odobravanja, slaganja i neslaganja
- izražavanje zahtjeva, naredbe, obveza i dužnosti

- traženje i davanje informacija
- razumijevanje uputa za uporabu i rukovanje
- uporaba različitih izvora informacija

2. VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI

2.1 JEZIČNE VJEŠTINE

2.1.1 SLUŠANJE

- reagiranje na naputke i naredbe na engleskome jeziku
- povezivanje vizualnoga (slikovnoga/pisanoga) i zvučnoga sadržaja
- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje teksta
- slušanje izgovora i intonacije izvornih govornika (zvučni tekstovi)
- svladavanje razlika u izgovoru glasova i glasovnih skupina engleskoga jezika u odnosu na hrvatski jezik

2.1.2 GOVORENJE

• Govorna interakcija/ sudjelovanje u razgovoru

- verbalno reagiranje na verbalne i neverbalne poticaje u okviru jezičnih funkcija
- postavljanje/odgovaranje na pitanja u okviru poznatih jezičnih struktura i tematskih sadržaja
- reproduciranje i produciranje dijaloga u okviru poznate tematike
- sudjelovanje u dramatizacijama i simulacijama dijaloških situacija

• Govorna produkcija/ izražavanje u kontinuitetu

- reprodukcija i produkcija monoloških tekstova u okviru poznate tematike
- povezivanje elemenata priče pomoću aplikacija ili tekstualnih dijelova priče koje treba povezati u logičku cjelinu
- imenovanje i opisivanje predmeta, osoba, radnji, situacija i događaja (sa ili bez slikovnoga predloška)
- prepričavanje događaja
- sudjelovanje u kratkim dramatizacijama
- iznošenje rezultata individualnog i/ili skupnoga rada

• Izgovor i intonacija

- izgovaranje specifičnih glasova engleskoga jezika u riječima
- reproduciranje rečenica s odgovarajućom rečeničnom intonacijom

2.1.3 ČITANJE

- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje kraćih tekstova poznate tematike
- uočavanje osnovnih značajki različitih vrsta tekstova
- glasno čitanje tekstova
- pravilna uporaba rečenične intonacije

2.1.4 PISANJE

- ispunjavanje obrasca
- nadopunjavanje teksta riječima prema vizualnom/zvučnom predlošku
- nadopunjavanje dijelova teksta koji nedostaju
- pisanje kraćih sastava prema zadanom modelu (vođeni sastav)
- pisanje čestitke, razglednice, pisama, poruka, SMS poruka, elektroničkih pisama
- pisanje diktata

2. 2 STRATEGIJE UČENJA I SLUŽENJA ZNANJEM

Tijekom drugoga razreda učenike bi trebalo osposobljavati za primjenu sljedećih strategija učenja i služenja postojećim znanjem:

- služiti se vizualnim elementima u svrhu memoriranja jezičnih sadržaja i kao pomoći pri razumijevanju
- zaključiti o značenju na osnovi jezičnih poticaja
- tražiti informacije prema nekom načelu
- predviđati i preispitivati pretpostavke
- sastaviti listu prema nekom načelu
- ispuniti ili dopuniti tablicu
- mobilizirati predznanje putem asocijacija
- raditi bilješke i služiti se njima za prepričavanje
- uočiti i označiti pravilnosti i analogije
- razvrstavati prema pravilnostima i analogijama
- primijeniti pravilo
- provjeriti u gramatičkom pregledu
- služiti se rječnikom
- tematski usustavljivati leksik
- promijeniti perspektivu govornika
- sustavno/redovito ponavljati
- koristiti tehnike memoriranja
- služiti se znanjem hrvatskoga i stranog jezika
- uočiti i opisati korake koji vode do određenoga cilja
- odrediti vlastite ciljeve učenja i kontrolirati njihovo ostvarenje
- učiti u suradnji s drugima
- koristiti se medijima (TV, internet, tisak...) i edukacijskim programima primjerenim dobi i jezičnoj razini učenika

3. NASTAVNE TEME I PRIJEDLOG NASTAVNIH CJELINA

NASTAVNE TEME	NASTAVNE CJELINE
Mladi u obiteljskom i društvenom okruženju	Oblici prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja Kultura i supkultura mladih, odijevanje
Europsko okruženje, multikulturalnost	Sličnosti i povezanosti kultura Tolerancija
Obrazovanje za budućnost	Jezik struke, upute za uporabu i rukovanje Cjeloživotno obrazovanje Ekologija
Slobodno vrijeme	Putovanja Promet

Nastavni predmet: Njemački jezik

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	1 (34)	1 (28)

UVOD

U okolnostima medijske i komunikacijske umreženosti i povezanosti globalnih razmjera i rastućih međunarodnih, interkulturalnih kontakata na privatnome i profesionalnom planu, znanje stranih jezika predstavlja jednu od *ključnih kompetencija (osnovnih umijeća)*⁴ koje pojedinac treba steći kako bi poboljšao svoje mogućnosti tijekom obrazovanja i u sve dinamičnijem svijetu rada. Znanje stranoga jezika doprinosi porastu osobne mobilnosti i zapošljivosti, omogućava ravnopravno i kritičko pribavljanje informacija, korištenja izvora znanja i dr.

SVRHA I CILJEVI SUVREMENE NASTAVE STRANIH JEZIKA

Koncepcija plana i programa njemačkoga jezika za zanimanje niže stručne spreme njegovateljica oslanja se na teorijske odrednice i ciljeve suvremene nastave stranih jezika i na razine kompetencije komunikacijske uporabe stranoga jezika razrađene u *Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (Vijeće Europe, Vijeće za kulturnu suradnju; vidi pod 4.)⁵

Cilj suvremene nastave stranih jezika usmena je i pisana komunikacijska kompetencija. Nastava stranih jezika usmjerena je na učenika kao subjekta nastavnoga procesa i na stjecanje uspješnih strategija učenja kao temelj razvoj njegove samostalnosti i za cjeloživotno učenje.

Istodobno, otvaranjem prozora u neke nove i drugačije kulture, razvijanjem tolerancije, učenja u suradnji s drugima, poštovanja drugoga, nastava stranih jezika zaokružuje refleksiju okvirnih uvjeta života zajednice jezika, odnosa prema stranome i stranosti, ali i prema vlastitoj kulturi i promiče sociokulturnu i interkulturalnu kompetenciju.

Razine jezične kompetencije

Po završetku 1. razreda strukovne škole, zanimanja niže stručne spreme njegovateljica, učenici u osnovnim područjima jezičnih djelatnosti u njemačkom jeziku mogu ostvariti razinu A1+, a po završetku 2. razreda mogu ostvariti razinu A2 (temeljna razina):

⁴ Usp. *Weißbuch zur allgemeinen und beruflichen Bildung: Lehren und Lernen. Auf dem Weg zur kognitiven Gesellschaft* (1995) <http://ec.europa.eu/education/doc/official/keydoc/lb-de.pdf>, str. 20

⁵ *Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen*. Berlin: Langenscheidt, 2001

Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje. Zagreb: Školska knjiga, 2005

Razumijevanje	Slušanje	• razumjeti fraze i najučestalije riječi iz područja neposredne osobne relevantnosti (npr. osobni podaci, podaci o obitelji i prijateljima, zdravlje, prehrana, putovanja, zabava, kupovina, zaštita okoliša i dr.) • razumjeti glavni smisao kratkih, jasnih i jednostavnih poruka, obavijesti i uputa
	Čitanje	• čitati kratke, jednostavne tekstove u okviru poznate tematike • pronaći određene, predvidive informacije u jednostavnim, svakodnevnim materijalima poput reklama, prospekata, jelovnika i voznoga reda • razumjeti kratka i jednostavna osobna pisma
Govor	Govorna interakcija	• komunicirati u jednostavnim i rutinskim zadaćama koje zahtijevaju jednostavnu i neposrednu razmjenu informacija o poznatim temama i aktivnostima • sudjelovati u kratkim dijalozima u društvu, premda obično neće razumjeti dovoljno da bi sami mogli održavati razgovor
	Govorna produkcija	• koristiti nizove fraza i rečenica kako bi jednostavnim jezikom opisali svoju obitelj i druge ljude, mjesto gdje žive i sl.
Pisanje	Pisanje	• napisati kratke, jednostavne bilješke i poruke • napisati jednostavno osobno pismo, npr. zahvaliti nekome na nečemu

Postizanje ovih kompetencija pretpostavlja uporabu otprilike 900 leksičkih jedinica te osvijestenu uporabu osnovnih gramatičkih struktura. Pod osvijestenom uporabom podrazumijeva se da učenik može riješiti gramatičke zadatke ili ispraviti pogrešku u govoru i pismu ako ga netko upozori, ali se ne traži da gramatičke strukture upotrijebi bez pogreške u slobodnom govoru i pisanju.

PRVI RAZRED

1. ZNANJA

1.1 LEKSIČKA PODRUČJA

Leksička područja u okviru predviđenih jezičnih funkcija:

pozdravi, predstavljanje, komunikacijski obrasci pri susretu, uljudno ophođenje, oslovljavanje, iznošenje osobnih podataka o sebi i poznatim osobama (prijatelji, šira obitelj, odnosi u obitelji), problemi mladih, učenje stranih jezika, višejezičnost kod nas i u Europi, zanimanja, obrazovanje, različiti izvori informacija, Internet kao izvor informacija, upute za uporabu i rukovanje, ekologija, osobna uvjerenja

1.2 GRAMATIČKE STRUKTURE

- prezent pravilnih, nepravilnih, jednostavnih, složenih i povratnih glagola
- perfekt jednostavnih, složenih, pravilnih, nepravilnih i povratnih glagola vezanih uz tematska područja u jednini i množini s pomoćnim glagolima *haben i sein* (izuzev modalnih glagola) (jesni, niječni i upitni oblik)
- pomoćni glagoli u preteritu

- prezent i preterit modalnih glagola u jednini i množini (jesni, niječni i upitni oblik)
- zapovjedni način (2. lice jednine, 2. lice množine i uljudno obraćanje sa *Sie*)
- rekcija nekih učestalih glagola
- imenice s neodređenim i određenim članom u sva tri roda, u svim padežima jednine i množine
- osobne, posvojne, pokazne zamjenice u jednini i množini
- povratne zamjenice
- neodređene zamjenice: *jemand, niemand*
- neodređena zamjenica *man*
- upitna zamjenica: *wer, was, welcher/e/es, was für ein/e*
- pokazna zamjenica *dieser/e/es*
- upitne riječi: *wie, wo, wann, wieviel, wie viele, ...*
- stupnjevanje pridjeva i priloga
- opisni pridjevi kao dio predikata i prilozi u svim stupnjevima komparacije
- glavni brojevi
- neki prilozi mjesta, vremena, načina i uzroka
- neki prijedlozi s dativom, akuzativom, dativom i akuzativom
- negacija: *nicht, nein, kein/e*
- nezavisno složene rečenice s veznicima: *und, aber, oder, denn...*
- zavisno složene rečenice uz veznike: *weil, dass, wenn*

1.3. JEZIČNE FUNKCIJE (OBRAZOVNI ISHODI)

U okviru obrađenih tema i jezičnih struktura:

- pozdravljanje
- oslovljavanje
- predstavljanje sebe i drugih
- postavljanje/odgovaranje na pitanja
- izražavanje dobi
- izražavanje količine i cijene
- prepričavanje događaja i radnji u sadašnjosti, prošlosti
- izražavanje raspoloženja
- izricanje ukusa i stava prema nečemu
- imenovanje predmeta, osoba i pojava
- opisivanje i uspoređivanje predmeta, osoba
- opisivanje pojava i situacija i određivanje odnosa između predmeta i osoba
- izricanje radnji
- izricanje odnosa u vremenu i prostoru
- izražavanje molbe
- izražavanje zahvale
- izražavanje želje
- izražavanje negodovanja i odobravanja, slaganja i neslaganja
- izražavanje zahtjeva, naredbe, obveza i dužnosti
- traženje i davanje informacija
- razumijevanje uputa za uporabu i rukovanje
- uporaba različitih izvora informacija

2. VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI

2.1 JEZIČNE VJEŠTINE

2.1.1 SLUŠANJE

- reagiranje na napatke i naredbe na njemačkom jeziku
- povezivanje vizualnoga (slikovnoga/pisanoga) i zvučnoga sadržaja
- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje teksta
- slušanje izgovora i intonacije izvornih govornika (zvučni tekstovi)
- svladavanje razlika u izgovoru glasova i glasovnih skupina njemačkoga jezika u odnosu na hrvatski jezik

2.1.2 GOVORENJE

● Govorna interakcija/ sudjelovanje u razgovoru

- verbalno reagiranje na verbalne i neverbalne poticaje u okviru jezičnih funkcija
- postavljanje/odgovaranje na pitanja u okviru poznatih jezičnih struktura i tematskih sadržaja
- reproduciranje i produciranje dijaloga u okviru poznate tematike
- sudjelovanje u dramatizacijama i simulacijama dijaloških situacija

● Govorna produkcija/ izražavanje u kontinuitetu

- reprodukcija monoloških tekstova u okviru poznate tematike
- povezivanje elemenata priče pomoću aplikacija ili tekstualnih dijelova priče koje treba povezati u logičku cjelinu
- imenovanje i opisivanje predmeta, osoba, radnji, situacija i događaja (sa ili bez slikovnoga predloška)
- prepričavanje događaja
- iznošenje rezultata individualnog i/ili skupnoga rada

● Izgovor i intonacija

- izgovaranje specifičnih glasova njemačkoga jezika u riječima
- reproduciranje rečenica s odgovarajućom rečeničnom intonacijom

2.1.3 ČITANJE

- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje kraćih tekstova poznate tematike
- uočavanje osnovnih značajki različitih vrsta tekstova
- glasno čitanje tekstova
- pravilna uporaba rečenične intonacije

2.1.4 PISANJE

- ispunjavanje obrasca
- nadopunjavanje teksta riječima prema vizualnom/zvučnom predlošku
- nadopunjavanje dijelova teksta koji nedostaju
- pisanje čestitke, razglednice, pisama, poruka, SMS poruka, elektroničkih pisama
- pisanje diktata

2. 2 STRATEGIJE UČENJA I SLUŽENJA ZNANJEM

Tijekom prvoga razreda učenike bi trebalo osposobljavati za primjenu sljedećih strategija učenja i služenja postojećim znanjem:

- služiti se vizualnim elementima u svrhu memoriranja jezičnih sadržaja i kao pomoći pri razumijevanju
- zaključiti o značenju na osnovi jezičnih poticaja
- tražiti informacije prema nekom načelu
- predviđati i preispitivati pretpostavke
- sastaviti listu prema nekom načelu
- ispuniti ili dopuniti tablicu
- mobilizirati predznanje putem asocijacija
- raditi bilješke
- uočiti i označiti pravilnosti i analogije
- razvrstavati prema pravilnostima i analogijama
- primijeniti pravilo
- provjeriti u gramatičkom pregledu
- služiti se rječnikom
- tematski usustavljivati leksik
- promijeniti perspektivu govornika
- sustavno/redovito ponavljati
- koristiti tehnike memoriranja
- služiti se znanjem hrvatskoga i stranog jezika
- uočiti i opisati korake koji vode do određenoga cilja
- odrediti vlastite ciljeve učenja i kontrolirati njihovo ostvarenje
- učiti u suradnji s drugima

3. NASTAVNE TEME I PRIJEDLOG NASTAVNIH CJELINA

NASTAVNE TEME	NASTAVNE CJELINE
Mladi u obiteljskom i društvenom okruženju	Odnosi među naraštajima Pripadnost skupini i izdvojenost
Europsko okruženje, multikulturalnost	EU Važnost učenja stranih jezika
Obrazovanje za budućnost	Zanimanja Uporaba različitih izvora informacija, internet Jezik struke, upute za uporabu i rukovanje
Slobodno vrijeme	Glazba Poslovi u slobodno vrijeme i za vrijeme praznika

DRUGI RAZRED

1. ZNANJA

1.1 LEKSIČKA PODRUČJA

Leksička područja u okviru predviđenih jezičnih funkcija:

problemi vršnjaka u skupini, problemi društva, oblici poželjnog i nepoželjnog ponašanja, proslave, prijateljstvo, želje, odijevanje i moda, osobna uvjerenja, predrasude i stereotipi u

multikulturalnom okruženju i izvan njega, cjeloživotno obrazovanje, upute za uporabu i rukovanje, ekologija, briga o zdravlju, zdrava prehrana (kupovanje živežnih namirnica, količina i cijena), praznici, promet i orijentacija u prostoru, putovanja

1.2 GRAMATIČKE STRUKTURE

- prezent pravilnih, nepravilnih, jednostavnih, složenih i povratnih glagola
 - perfekt jednostavnih, složenih, pravilnih, nepravilnih i povratnih glagola vezanih uz tematska područja u jednini i množini s pomoćnim glagolima *haben i sein* (izuzev modalnih glagola) (jesni, niječni i upitni oblik)
 - preterit pravilnih, nepravilnih, jednostavnih, složenih i povratnih glagola u jednini i množini
 - prezent i preterit modalnih glagola u jednini i množini (jesni, niječni i upitni oblik)
 - futur
 - zapovjedni način (2. lice jednine, 2. lice množine i uljudno obraćanje sa *Sie*)
 - rekcija nekih učestalih glagola
 - imenice s neodređenim i određenim članom u sva tri roda, u svim padežima jednine i množine
 - osobne, posvojne, pokazne zamjenice u jednini i množini
 - povratne zamjenice
 - neodređene zamjenice: *jemand, niemand*
 - neodređena zamjenica *man*
 - upitna zamjenica: *wer, was, welcher/e/es, was für ein/e*
 - pokazna zamjenica *dieser/e/es*
 - upitni i zamjениčki prilozi: *womit/damit, wofür/dafür, wozu/dazu, wodurch/dadurch..)*
 - upitne riječi: *wie, wo, wann, wieviel, wie viele, ...*
 - stupnjevanje pridjeva i priloga
 - opisni pridjevi kao dio predikata i prilozi u svim stupnjevima komparacije
 - glavni brojevi; redni brojevi
 - neki prilozi mjesta, vremena, načina i uzroka
 - neki prijedlozi s dativom, akuzativom, dativom i akuzativom
 - negacija: *nicht, nein, kein/e*
 - nezavisno složene rečenice s veznicima: *und, aber, oder, denn...*
 - zavisno složene rečenice uz veznike: *weil, dass, wenn*
 - indirektne upitne rečenice
- *na razini prepoznavanja*
 - konjunktiv preterita glagola *haben, sein* i modalnih glagola (npr. *Ich hätte gern ein Stück Kuchen, ich wäre gern Bankdirekt. Könnten Sie mir helfen?*)
 - prezent i preterit pasiva
 - opisni pridjevi u funkciji atributa u pozitivu, u svim padežima jednine i množine (sklonidba pridjeva: / određeni član + pridjev + imenica / pridjev + imenica / neodređeni član ili posvojna zamjenica ili negacija *kein/e* + pridjev + imenica)

1.3. JEZIČNE FUNKCIJE (OBRAZOVNI ISHODI)

U okviru obrađenih tema i jezičnih struktura:

- postavljanje/odgovaranje na pitanja
- izražavanje količine i cijene
- prepričavanje događaja i radnji u sadašnjosti, prošlosti
- izražavanje raspoloženja

- izricanje ukusa i stava prema nečemu
- imenovanje predmeta, osoba i pojava
- opisivanje i uspoređivanje predmeta, osoba
- opisivanje pojava i situacija i određivanje odnosa između predmeta i osoba
- izricanje radnji
- izricanje odnosa u vremenu i prostoru
- izražavanje molbe
- izražavanje zahvale
- izražavanje želje
- izražavanje negodovanja i odobravanja, slaganja i neslaganja
- izražavanje zahtjeva, naredbe, obveza i dužnosti
- traženje i davanje informacija
- razumijevanje uputa za uporabu i rukovanje
- uporaba različitih izvora informacija

2. VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI

2.1 JEZIČNE VJEŠTINE

2.1.1 SLUŠANJE

- reagiranje na napatke i naredbe na njemačkom jeziku
- povezivanje vizualnoga (slikovnoga/pisanoga) i zvučnoga sadržaja
- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje teksta
- slušanje izgovora i intonacije izvornih govornika (zvučni tekstovi)
- svladavanje razlika u izgovoru glasova i glasovnih skupina njemačkoga jezika u odnosu na hrvatski jezik

2.1.2 GOVORENJE

● Govorna interakcija/ sudjelovanje u razgovoru

- verbalno reagiranje na verbalne i neverbalne poticaje u okviru jezičnih funkcija
- postavljanje/odgovaranje na pitanja u okviru poznatih jezičnih struktura i tematskih sadržaja
- reproduciranje i produciranje dijaloga u okviru poznate tematike
- sudjelovanje u dramatizacijama i simulacijama dijaloških situacija

● Govorna produkcija/ izražavanje u kontinuitetu

- reprodukcija i produkcija monoloških tekstova u okviru poznate tematike
- povezivanje elemenata priče pomoću aplikacija ili tekstualnih dijelova priče koje treba povezati u logičku cjelinu
- imenovanje i opisivanje predmeta, osoba, radnji, situacija i događaja (sa ili bez slikovnoga predloška)
- prepričavanje događaja
- sudjelovanje u kratkim dramatizacijama
- iznošenje rezultata individualnog i/ili skupnoga rada

● Izgovor i intonacija

- izgovaranje specifičnih glasova njemačkoga jezika u riječima
- reproduciranje rečenica s odgovarajućom rečeničnom intonacijom

2.1.3 ČITANJE

- globalno, selektivno i detaljno razumijevanje kraćih tekstova poznate tematike
- uočavanje osnovnih značajki različitih vrsta tekstova
- glasno čitanje tekstova
- pravilna uporaba rečenične intonacije

2.1.4 PISANJE

- ispunjavanje obrasca
- nadopunjavanje teksta riječima prema vizualnom/zvučnom predlošku
- nadopunjavanje dijelova teksta koji nedostaju
- pisanje kraćih sastava prema zadanom modelu (vođeni sastav)
- pisanje čestitke, razglednice, pisama, poruka, SMS poruka, elektroničkih pisama
- pisanje diktata

2.2 STRATEGIJE UČENJA I SLUŽENJA ZNANJEM

Tijekom drugoga razreda učenike bi trebalo osposobljavati za primjenu sljedećih strategija učenja i služenja postojećim znanjem:

- služiti se vizualnim elementima u svrhu memoriranja jezičnih sadržaja i kao pomoći pri razumijevanju
- zaključiti o značenju na osnovi jezičnih poticaja
- tražiti informacije prema nekom načelu
- predviđati i preispitivati pretpostavke
- sastaviti listu prema nekom načelu
- ispuniti ili dopuniti tablicu
- mobilizirati predznanje putem asocijacija
- raditi bilješke i služiti se njima za prepričavanje
- uočiti i označiti pravilnosti i analogije
- razvrstavati prema pravilnostima i analogijama
- primijeniti pravilo
- provjeriti u gramatičkom pregledu
- služiti se rječnikom
- tematski usustavljivati leksik
- promijeniti perspektivu govornika
- sustavno/redovito ponavljati
- koristiti tehnike memoriranja
- služiti se znanjem hrvatskoga i stranog jezika
- uočiti i opisati korake koji vode do određenoga cilja
- odrediti vlastite ciljeve učenja i kontrolirati njihovo ostvarenje
- učiti u suradnji s drugima
- koristiti se medijima (TV, internet, tisak...) i edukacijskim programima primjereno dobi i jezičnoj razini učenika

3. NASTAVNE TEME I PRIJEDLOG NASTAVNIH CJELINA

NASTAVNE TEME	NASTAVNE CJELINE
Mladi u obiteljskom i društvenom okruženju	Oblici prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja Kultura i supkultura mladih, odijevanje
Europsko okruženje, multikulturalnost	Sličnosti i povezanosti kultura Tolerancija
Obrazovanje za budućnost	Jezik struke, upute za uporabu i rukovanje Cjeloživotno obrazovanje Ekologija
Slobodno vrijeme	Putovanja Promet

Nastavni predmet: Poduzetništvo**Razred: drugi (2)****Tjedni i ukupni fond sati:**

Razred	1	2
Broj sati	-	1(28)

Cilj: Stjecanje osnovnih znanja o suvremenom poduzetništvu.**Zadaci programa:**

- razlikovanje temeljnih pojmova vezanih uz poduzetništvo;
- upoznavanje mogućnosti poduzetništva kroz opće ciljeve i sustave vrijednosti;
- upoznavanje mogućnosti unapređenja i razvoja kroz odgovarajuće organiziranje poslovanja;
- razvijanje svijesti učenika o kreativnosti, inicijativi i preuzimanju rizika kao zahtjevima suvremenog poduzetništva;
- upoznavanje poduzetništva u Hrvatskoj.

Sadržaj

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. Poduzetništvo i poduzetnik	Razlikovanje temeljnih pojmova u poduzetništvu. Razlikovanje načina organiziranja poslovanja kroz različite organizacijske oblike.	Definiranje sljedećih pojmova: poduzetništvo, poduzetnik, poduzeće, rizik, profit, prihod, rashod Glavne značajke poduzeća, vrste poduzeća, obrt
2. Mala poduzeća	Uočiti važnost malih poduzeća na tržištu, te navesti njihove doprinose u ostvarivanju tržišnih rezultata rada. Prepoznati prednosti i nedostatke malih poduzeća.	Mala poduzeća Obilježja malih poduzeća Prednosti i slabosti malih poduzeća Budućnost malih poduzeća
3. Ulazak u posao	Objasniti načine ulaska u posao. Određiti karakteristike pojedinih načina ulaska u posao. Navesti izvore ideja za pokretanje biznisa.	Početak od nule kao način ulaska u posao Kupnja postojećeg biznisa Ugovor o franšizi Obiteljski biznis Ideje biznisa
4. Organizacijski oblici poduzeća	Prepoznati organizacijske oblike poduzeća i objasniti svaki oblik trgovačkog društva koji postoji i djeluje unutar Zakona o trgovačkim društvima	Javno trgovačko društvo Komanditno društvo Dioničko društvo Društvo s ograničenom odgovornošću
5. Osnove poduzetništva u Hrvatskoj	Poznavanje glavnih institucija i zakonskih regulativa koji reguliraju poduzetništvo u Hrvatskoj. Poznavanje programa za poticaj poduzetništva.	Zakonska regulativa koja regulira problematiku poduzetništva (naglasak na obrt), nadležne institucije, servis Vlade RH Hitro.Hr

Nastavni predmet: Matematika u struci**Razred: prvi (1), drugi (2)****Tjedni (ukupni) fond sati:**

Razred	1	2
Broj sati	2 (68)	1 (28)

Cilj programa

Nastava matematike omogućuje učenicima da usvoje osnovno matematičko znanje potrebno za razumijevanje pojava i zakonitosti u prirodi i društvu te ih osposobljava za primjenu osnovnih znanja iz života i u praktičnoj primjeni u struci.

Zadaci programa:

- da učenici steknu znanja potrebna za razumijevanje kvantitativnih odnosa i zakonitosti u praktičnom životu;
- da dobiju znanja koja su nužna za uključivanje u rad;
- da razviju logično mišljenje te sposobnost preciznog formuliranja pojmova;
- da se u učenika razvija preciznost i konciznost u izražavanju te urednost, upornost i sistematičnost u radu;
- da steknu vještinu osnovnog računanja prema danim uputama.

Prva godina

Nastavno područje	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
1. Prirodni brojevi	Usvojiti pojam skupa N i računske operacije u skupu N .	Skup N , Računske operacije i svojstva Pojam djeljivosti Najveći zajednički djelitelj Najmanji zajednički višekratnik
2. Cijeli brojevi	Usvojiti pojam skupa Z i računanje u skupu Z	Skup Z , i njegova svojstva Računske operacije u skupu Z Računanje sa zagradama
3. Racionalni brojevi	Usvojiti pojam skupa Q , računanje s razlomcima . Znati decimalni zapis racionalnog broja, računati s decimalnim brojevima uz upotrebu kalkulatora	Skup Q , svojstva Računske operacije i svojstva Decimalni zapis rac. broja Računanje s decimalnim brojevima
4. Linearne jednadžbe	Naučiti rješavati linearne jednadžbe Znati iz formule izračunati jednu nepoznatu veličinu ako su zadane ostale	Linearne jednadžbe s jednom nepoznanicom Problemi s jednom nepoznanicom Linearni sustavi s dvije nepoznanice
5. Planimetrija	Razlikovati geometrijske likove i znati izračunati opseg i površinu lika koristeći formule za opseg i površinu. Ovladati mjernim jedinicama za duljinu i površinu	Trokut, vrste trokuta Površina i opseg trokuta Krug i kružnica Četverokut Opseg i površina četverokuta

6. Potencije	Usvojiti pojmove: potencija ,baza , eksponent Naučiti računske operacije s potencijama Znati računati pomoću kalkulatora i razumjeti eksponencijalan zapis broja	Pojam potencije s cijelim eksponentom Operacije s potencijama Potencije baze 10
7. Polinomi	Usvojiti pojam polinoma Naučiti računske operacije s polinomima Naučiti kvadratni zbroj i razliku Znati primijeniti formulu za razliku kvadrata Usvojiti pojam algebarskog razlomka Znati riješiti jednostavnije primjere s algebarskim razlomcima	Pojam polinoma Računske operacije s polinomima Kvadrat binoma Razlika kvadrata Rastavljanje na faktore Algebarski razlomci
8. Realni brojevi	Shvatiti pojam iracionalnog broja i ukupnost realnih brojeva Usvojiti smještaj realnih brojeva na pravac Znati zaokružiti decimalni broj na željeni broj decimala Snalaziti se u koordinatnom sustavu na pravcu i u ravnini	Drugi korijen Pojam iracionalnih brojeva Skup R Koordinatni sustav na pravcu Koordinatni sustav u ravnini
9. Graf linearne funkcije	Znati nacrtati graf linearne funkcije Razlikovati rastuće i padajuće linearne funkcije Problem s jednom nepoznanicom moći grafički predočiti	Graf linearne funkcije Rastuće i padajuće linearne funkcije Grafičko rješavanje sustava linearnih jednadžbi

Druga godina

Nastavno područje	Očekivani rezultati (znanja i vještine)	Nastavni sadržaji
1. Mjerne jedinice	Uspješno koristiti odgovarajuće mjerne jedinice Pretvarati, razumjeti i koristiti mjerne jedinice koje nisu često u upotrebi	Preračunavanje mjera (prefiksi i značenja) Metrički sustav mjera (mjere za duljinu, površinu, volumen, masu, temperaturu, vrijeme itd.) Osnovne jedinice angloameričkog sustava mjera i tablice za pretvorbu
2. Geometrijska tijela	Razlikovati geometrijska tijela Razumjeti pojam oplošja i volumena Znati izračunati oplošje i volumen tijela prema formulama Znati koristiti pojmove oplošja i volumena u praktičnim problemima iz struke (računanje potrebnog materijala, zapremine itd.)	Kocka Kvadar Prizme Piramide Valjak Stožac Kugla
3. Proporcionalnost i	Znati izračunati nepoznati član	Omjeri i razmjeri

primjene	razmjera, pomoću pravila trojnog znati riješiti praktične probleme, pomoću aritmetičke sredine znati izračunati prosječne vrijednosti. Račun diobe uz jednostavan postupak omogućava podjelu određenih sredstava ili vremena prema unaprijed određenim kriterijima na potreban broj dijelova, pomoću računa smjese znati odrediti omjere miješanja da bismo dobili željeno svojstvo smjese.	Upravo i obrnuto razmjerne veličine Grafički prikaz upravo i obrnuto razmjernih veličina Aritmetička sredina Pravilo trojno – jednostavno i složeno Račun diobe – jednostavan i složen Račun smjese – jednostavan i složen
4. Postotni, promilni i kamatni račun	Razumjeti pojam postotka Znati izračunati postotak pomoću kalkulatora bez obzira na osnovnu vrijednost Znati ispravno koristiti formule za postotni, promilni i kamatni račun	Pojam postotka Osnovni postotni račun Postotni račun više 100 Postotni račun niže 100 Promilni račun Jednostavni kamatni račun
5. Izračunavanje plaće	Znati razliku između bruto i neto plaće Znati čitati isplatnu listu	Osnovni pojmovi vezani uz plaću (bruto i neto plaća, doprinosi, porez, prirez) Doprinosi iz plaće i na plaću Porezna osnovica Porezne stope Tablica prireza po gradovima Neto plaća
6. Kalkulacija cijene	Znati sve elemente kalkulacije troškova i cijena Znati napraviti promjene cijena, popuste s odgovarajućim promjenama kalkulacije	Osnovni pojmovi vezani uz cijenu (cijena proizvoda, rabat, marža, porez – PDV , prodajna cijena) Porez i povrat poreza

Nastavni predmet: Osnove gerontologije**Razred: prvi (1)****Tjedni (ukupni) fond sati:**

Razred	1
Broj sati	1 / 34

Zadatci nastavnog predmeta:

Sposoban je verbalno i pismeno se izražavati.

Sposoban je sudjelovati u jednostavnoj usmenoj i pismenoj komunikaciji.

Sposoban je efikasno koristiti i primijeniti temeljno stečeno znanje.

Sposoban je čitati i sintetizirati podatke.

Posjeduje sposobnost samostalnog učenja i rješavanja problema.

Primjenjuje usvojene metode učenja i usavršava nove.

Povezuje staro i novo gradivo.

Preuzima odgovornost za svoj zadatak korištenjem vlastitog plana kako bi ostvario zadane ciljeve.

Sposoban je primijeniti kognitivno znanje na praktično, odnosno pokazati na modelima smještaj organa i organskih sustava.

Poznaje osnovne pojmove o zdravlju i bolesti, osnovama anatomije i fiziologije, te fizičkim promjenama na organskim sustavima u starijoj dobi.

Poznaje i razumije osnovne fizičke, psihološke i psihičke promjene u starijoj dobi.

Može pratiti i nadzirati redovitost uzimanja farmakoterapije, te o tome izvještavati nadležne osobe.

Zna primijeniti stečena znanja i vještine u praksi.

Zna i može koristiti jednostavnu stručnu literaturu.

Osposobljen za cjeloživotno školovanje.

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Zdravlje i bolest	Znati i razumjeti pojam zdravlja i bolesti Znati definirati pojmove: medicinska skrb, klinička medicina, preventivna, kurativna i socijalna medicina	Definicija zdravlja i bolesti /SZO/ Podjela medicine Primijenjena klinička medicina
Starost	Znati definirati pojam gerontologije i navesti definiciju starosti prema SZO Objasniti pojmove kronološke i biološke starosti	Definicija gerontologije i starosti /SZO/ Podjela starosti: kronološka i biološka starost
Osnove anatomije i fiziologije organskih sustava	Znati imenovati organske sustave i njihove dijelove	Osnove anatomije i fiziologije srčano žilnog sustava

	Znati definirati osnovnu funkciju organskih sustava Povezivati prije stečeno znanje s novim informacijama	Osnove anatomije i fiziologije dišnog sustava Osnove anatomije i fiziologije probavnog sustava Osnove anatomije i fiziologije endokrinog sustava Osnove anatomije i fiziologije mokraćnog sustava Osnove anatomije i fiziologije krvi i krvotvornih organa Osnove anatomije i fiziologije lokomotornog sustava
Fiziološke promjene u starosti	Umjeti nabrojati najčešće osnovne promjene na organskim sustavima u starijih osoba Prepoznati fiziološke promjene koje se događaju u starijih osoba Razumjeti fiziološke promjene u starijih osoba, te ih razlikovati od patoloških	Fiziološke promjene na organskim sustavima u starijih osoba: Promjene na srčanom i krvožilnom sustavu Promjene na dišnom sustavu Promjene na probavnom sustavu Promjene na mokraćnom sustavu i spolnim organima Promjene na endokrinom sustavu
Multimorbidnost	Znati definirati pojam multimorbidnosti Umjeti nabrojati najčešće promjene u starijih osoba na organskim sustavima	Pojam multimorbidnosti Multimorbidnost u osoba starije dobi
Osnovna načela korištenja lijekova	Znati nabrojati i opisati oblike lijekova Znati objasniti načine unošenja lijekova u organizam Znati definirati i razumjeti važnost uzimanja farmakoterapije	Oblici lijekova Unošenje lijekova u organizam Važnost uzimanja farmakoterapije

Nastavni predmet: Komunikacija sa starijim i nemoćnim osobama**Razred: prvi (1), drugi (2)****Tjedni (ukupni) fond sati:**

Razred	1	2
Broj sati	1/ 34	1 / 28

Zadatci nastavnog predmeta:

Sposoban je verbalno i pismeno se izražavati.

Sposoban je sudjelovati u jednostavnoj usmenoj i pismenoj komunikaciji.

Sposoban je efikasno koristiti i primijeniti temeljno stečeno znanje.

Sposoban je sudjelovati u timskom radu i raspravi.

Sposoban je čitati i sintetizirati podatke.

Posjeduje znanje potrebno za korištenje aplikacija za tabelarni prikaz.

Posjeduje osnovno informatičko znanje i sposoban je primijeniti informatičku tehnologiju.

Primjenjuje stečeno znanje stranog jezika u svim oblicima komunikacije.

Posjeduje znanje potrebno za izradu prezentacije.

Posjeduje sposobnost samostalnog učenja i rješavanja problema.

Posjeduje i primjenjuje vještinu komunikacije.

Primjenjuje usvojene metode učenja i usavršava nove.

Povezuje staro i novo gradivo.

Odgovoran je prema sebi i drugima, moralan je i etičan.

Osposobljen je za primjenu znanja u životu i struci.

Preuzima odgovornost za svoj zadatak korištenjem vlastitog plana kako bi ostvario zadane ciljeve.

Poznaje i razumije osnovne psihološke i psihičke promjene u starijoj dobi.

Može pratiti i nadzirati redovitost uzimanja farmakoterapije, te o tome izvještavati nadležne osobe.

Osposobljen je za komunikaciju sa starijim i nemoćnim osobama.

Osposobljen je za obavljanje radnih zadataka prema odredbama i pod nadzorom nadležne stručne osobe (medicinska sestra, liječnik, djelatnik socijalne službe) u zdravstvenim i socijalnim ustanovama, te u kući starije i nemoćne osobe.

Osposobljen je za pružanje osnovne osobne njege starije i nemoćne osobe, pružanje usluge nadzora i praćenja, uočavanja elementarnih psihofizičkih promjena u starijih i nemoćnih osoba, te izvještava nadležne stručne osobe o istom (medicinska sestra, liječnik, djelatnik socijalne službe).

Može pratiti redovitost provedbe odredbi liječenja i zdravstvene njege, te o tome izvještavati nadležne osobe.

Poznaje elemente senzorno percepcijskih poremećaja i problema u komunikaciji sa starijom osobom.

Empatičan je i može pružiti osnovnu emocionalnu potporu starijoj i nemoćnoj osobi.

Ima osnovno znanje i razumijevanje o potrebama starijih i nemoćnih osoba, te o postupcima za njihovo očuvanje zdravlja.

Može razraditi načine djelovanja pri pružanju osnovnih postupaka pomoći starijoj i nemoćnoj osobi.

Može izabrati i primijeniti najvažnije postupke zaštite.

Pružuje usluge pomoći praćenja za obavljanje vjerskih aktivnosti, izvršenje hobija, realizaciju učenja, te osnovne brige za kućne ljubimce i sl.

Sposoban je uočiti karakteristične promjene kod umiruće osobe.

Provodi postupak s umrlim.

Poznaje osnove organizacije rada, i zaštite na radu..
 Zna primijeniti stečena znanja i vještine u praksi.
 Zna i može koristiti jednostavnu stručnu literaturu.
 Osposobljen za cjeloživotno školovanje.

1.razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Komuniciranje među ljudima	Usvojiti pojmove o komunikaciji među ljudima Znati nabrojiti i prepoznati zapreke u komunikaciji Vježbati vještinu uočavanja poruka neverbalne komunikacije Posjedovati i brusiti vještinu kulturne komunikacije	Osnovni pojmovi o komunikaciji Zapreke u komunikaciji Verbalna i neverbalna komunikacija Kako osigurati valjanu komunikaciju
Frustracije i obrambene reakcije	Znati definirati i objasniti, te razumjeti osnovne pojmove frustracije i obrambenih ljudskih reakcija Koristiti usvojeno znanje i primijeniti ga u komunikaciji u praksi	Agresija, regresija, represija, povlačenje i maštanje, kompenzacija, sublimacija, identifikacija, racionalizacija, projekcija
Potrebe	Znati definirati i objasniti, te razumjeti osnovne ljudske potrebe Koristiti usvojeno znanje i primijeniti ga u u praksi Znati definirati pojam empatije Vježbati i brusiti empatičnost u praksi Razvijati vještinu pružanja emocionalne podrške starijoj i nemoćnoj osobi Povezivati gradivo – definirati osnovne potrebe starijih osoba prema V.Henderson	Definicija i podjela potreba-osnovne, primarne i fiziološke Maslowljeva hijerarhija ljudskih potreba Glasserova struktura ljudskih potreba Empatija Potrebe starijih osoba / potrebe prema V.Henderson

Etika i poteškoće u komuniciranju sa starijim osobama	Znati definirati pojam etike Usvojiti i brusiti vještinu etičkog ponašanja u praksi Usvojiti znanje o poslovnom bontonu i brusiti vještinu primjene u praksi Brusiti vještinu kulturnog ophođenja s drugim osobama Znati definirati obvezu čuvanja tajne i umjeti je primjenjivati u praksi Znati definirati i objasniti osnovne senzorno percepcijske poremećaje u starijih osoba – vid, sluh, njuh, opip Ponoviti znanja, umjeti u praksi primijeniti osnovne postupke u komuniciranju sa starijim osobama koje imaju oslabljeni vid i sluh	Definicija etike Poslovni bonton: oslovljavanje, etičko ponašanje pri obavljanju dužnosti, kultura ophođenja s drugom osobom, Obveza čuvanje tajne Senzorno percepcijski poremećaji u starijih osoba – vid, sluh, njuh, opip Komuniciranje sa starijim osobama koje imaju oslabljeni vid i sluh
Psihološki aspekti starenja	Umjeti ponoviti prije stečeno znanje, te objasniti osnovne promjene vezane uz inteligenciju, pamćenje i učenje starijih osoba Usvojiti opće temeljno znanje o problemima starijih osoba vezanima uz menopauzu i andropauzu, percepciju i odlasku u mirovinu Znati definirati pojam psihičke inkontinencije i izvore stresa, te znati metode pristupa starijoj osobi pod stresom Usvojiti znanje o emocionalnim problemima starije dobi Svladati osnovne informacije o kroničnim ovisnostima, te	Ponavljanje naučenog u prvom razredu o umnim sposobnostima starijih osoba: inteligenciji, pamćenju i učenju Psihološke promjene vezane uz : Percepciju Menopauzu i andropauzu Odlazak u mirovinu Psihička inkontinencija Stres u starijoj dobi Emocionalni problemi starije dobi: napuštenost, izoliranost, osamljenost Kronična ovisnost u starijih osoba: alkoholizam, pušenje,

	znati nabrojiti metode rada u prevenciji i pristupu starijim osobama	nezdrave navike (neaktivnost, debljina)
	Znati definirati sigurne znakove smrti i karakterističnih promjena kod umiruće osobe	Suočavanje sa smrću
	Znati provesti postupak s umrlim	Umirući i uočavanje karakterističnih promjena
		Postupak s umrlim

2.razred

Teorijska nastava predmeta *komunikacija sa starijim i nemoćnim osobama* može se realizirati u 2. razredu svaki drugi tjedan s 2 sata tijekom 14 tjedana, i to 1 sat nastave u učionici i 1 sat vježbi u školskom kabinetu (sveukupno 14 sati vježbi po učeniku).

Kod izvođenja vježbi razredni odjel se može dijeliti na skupine samo ako je najmanji broj učenika po zanimanju u razrednom odjelu 18.

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Komunikacija sa starijim i nemoćnim osobama koje imaju psihičke poremećaje	Znati definirati pojmove: hipohondrija, anksioznost, fobija, opsesija Umjeti uočiti neurotske simptome i znakove u starije osobe Znati definirati pojam konfuzna stanja i depresija, te umjeti uočiti znakove promjena u starijih osoba Znati definirati pojam demencije i nabrojiti osnovne pokazatelje demencije Znati definirati bolest i nabrojiti osnovne pokazatelje Alzheimerove bolesti Usvojiti sposobnost prepoznavanja osnovnih znakova Alzheimerove bolesti u komunikaciji s oboljelima	Neurotski simptomi: hipohondrija, anksioznost, fobija, opsesija Konfuzna stanja Depresija Demencija Alzheimerova bolest
Pristup starijim i nemoćnim osobama koje imaju psihičke poremećaje	Znati nabrojiti ustanove za pomoć, liječenje i brigu mentalno oboljelih starijih osoba Usvojiti i svladati temeljne smjernice rada i pristupa s	Ustanove za liječenje i skrb, te pomoć mentalno oboljelim starijim osobama Pristup oboljelom od

	osobom oboljelom od Alzheimerove bolesti Primjeniti temeljne mjere osobne zaštite i zaštite za mentalno oboljelu stariju osobu	Alzheimerove bolesti Mjere zaštite za oboljelog i okolinu
Geroprofilaksa	Znati definirati pojam geroprofilakse Znati definirati pojam primarne i sekundarne prevencije u geroprofilaksi, te fizičke, psihičke i socijalne dekompenzacije u starijih osoba	Pojam geroprofilakse Primarna i sekundarna prevencija Fizička, psihička i socijalna dekompenzacija u starijih osoba
Primjena komunikacije u sprječavanju fizičke dekompenzacije u starijih i nemoćnih osoba	Upoznati osnovne čimbenike fizičke dekompenzacije u starijih osoba Utjecati i poticati stariju osobu na promjenu i/ili apstinenciju, te provođenje zdravog načina življenja i izbjegavanja ponašanja koja pridonose oboljevanju Nadzirati i pratiti odsutstvo čimbenika fizičke dekompenzacije u starijih osoba Razumjeti i uočiti razlike fiziološkog i dekompenziranog ponašanja starijih osoba Umjeti uočiti prisutnost čimbenika fizičke dekompenzacije i o njima izvijestiti nadležne stručne osobe Poticati i/ili pratiti i /ili pomagati starijoj osobi u redovitom održavanju osobne higijene, uzimanju lijekova, obavljanju kontrolnih pregleda i pretraga, provođenju radne terapije i/ili	Čimbenici koji pogoduju pojavi fizičke dekompenzacije: Izostanak higijene Nepravilna prehrana Nezdrave navike Zanemarivanje kontrolnih pregleda i pretraga Neredovito uzimanje lijekova Tjelesna hipoaktivnost i neaktivnost Neprovođenje ili izbjegavanje radne terapije

	nekog oblika tjelesne aktivnosti i rekreacije (vježbanje, hobi, kućni ljubimac, vrtlarjenje i sl). Primjenjivati stečeno znanje u praksi	
Primjena komunikacije u sprječavanju psihičke dekompenzacije u starijih i nemoćnih osoba	Znati objasniti osnovne promjene vezane uz inteligenciju, pamćenje i učenje starijih osoba Upoznati osnovne čimbenike psihičke dekompenzacije u starijih osoba Utjecati i poticati stariju osobu na promjenu i provođenje zdravog načina življenja i izbjegavanja ponašanja koja pridonose obolijevanju Nadzirati i pratiti odsustvo čimbenika psihičke dekompenzacije u starijih osoba Razumjeti i uočiti razlike fiziološkog i dekompenziranog ponašanja starijih osoba Umjeti uočiti prisutnost čimbenika psihičke dekompenzacije i o njima izvijestiti nadležne stručne osobe Poticati i/ili pratiti i /ili pomagati starijim osobama u provođenju jednostavnih intelektualnih aktivnosti (čitanje, rješavanje križaljki i sl), obavljanju svrsishodnog rada, vjerskih aktivnosti, slušanju glazbe, likovnom izražaju, održavanje komunikacije s okolinom	Umne sposobnosti starijih osoba: Inteligencija Pamćenje Učenje Čimbenici koji pogoduju pojavi psihičke dekompenzacije: Nagle promjene u načinu življenja Stresni podražaji i situacije Slaba komunikacija s okolinom Izoliranost Udovištvo Napuštenost Promjena osobnog imidža Gubitak samopoštovanja i samopouzdanja

	Poticati kvalitetne međuljudske odnose Pružati emocionalnu potporu i primjenjivati stečeno znanje u praksi	
Primjena komunikacije u sprječavanju socijalne dekompenzacije u starijih i nemoćnih osoba	Upoznati osnovne čimbenike socijalne dekompenzacije u starijih osoba Uočiti prisutnost čimbenika izrazite socijalne dekompenzacije u starijih osoba i izvijestiti nadležnu socijalnu službu Primjenjivati stečeno znanje u praksi	Čimbenici koji pogoduju pojavi socijalne dekompenzacije: Gubitak ekonomske sigurnosti i potpore Ovisnost o tuđoj pomoći Promjene u socijalnim ulogama i odnosima

Nastavni predmet: Njega starijih i nemoćnih osoba

Razred: prvi (1), drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	3/ 102	4 / 112

Zadatci nastavnog predmeta:

Sposoban je verbalno i pismeno se izražavati.

Sposoban je sudjelovati u jednostavnoj usmenoj i pismenoj komunikaciji.

Sposoban je efikasno koristiti i primijeniti temeljno stečeno znanje.

Sposoban je sudjelovati u timskom radu i raspravi.

Sposoban je čitati i sintetizirati podatke.

Posjeduje znanje potrebno za korištenje aplikacija za tabelarni prikaz.

Posjeduje osnovno informatičko znanje i sposoban je primijeniti informatičku tehnologiju.

Primjenjuje stečeno znanje stranog jezika u svim oblicima komunikacije.

Posjeduje znanje potrebno za izradu prezentacije.

Posjeduje preciznost u radu.

Posjeduje sposobnost samostalnog učenja i rješavanja problema.

Posjeduje i primjenjuje vještinu komunikacije.

Primjenjuje usvojene metode učenja i usavršava nove.

Povezuje staro i novo gradivo.

Odgovoran je prema sebi i drugima, moralan je i etičan.

Osposobljen je za primjenu znanja u životu i struci.

Preuzima odgovornost za svoj zadatak korištenjem vlastitog plana kako bi ostvario zadane ciljeve.

Sposoban je primijeniti kognitivno znanje na praktično, odnosno pokazati na modelima smještaj organa i organskih sustava.

Poznaje osnovne pojmove o zdravlju i bolesti, osnovama anatomije i fiziologije, te fizičkim promjenama na organskim sustavima u starijoj dobi.

Poznaje i razumije osnovne fizičke, psihološke i psihičke promjene u starijoj dobi.

Može pratiti i nadzirati redovitost uzimanja farmakoterapije, te o tome izvještavati nadležne osobe.

Osposobljen je za komunikaciju sa starijim i nemoćnim osobama.

Osposobljen je za obavljanje radnih zadataka prema odredbama i pod nadzorom nadležne stručne osobe (medicinska sestra, liječnik, djelatnik socijalne službe) u zdravstvenim i socijalnim ustanovama, te u kući starije i nemoćne osobe.

Osposobljen je za pružanje osnovne osobne njege starije i nemoćne osobe, pružanje usluge nadzora i praćenja, uočavanja elementarnih psihofizičkih promjena u starijih i nemoćnih osoba, te izvještava nadležne stručne osobe o istom (medicinska sestra, liječnik, djelatnik socijalne službe).

Obavlja elementarne poslove pomoći starijoj i nemoćnoj osobi, te stručnjacima za bolničku zdravstvenu njegu i srodnim stručnjacima u bolnicama, ostalim socijalnim ustanovama, te u kući korisnika.

Posjeduje vještinu namještanja kreveta/ bolesničkog kreveta i mijenjanja postelnog rublja pokretnoj i nepokretnoj starijoj osobi, te zna razvrstavati rublje.

Posjeduje vještinu odijevanja i razodijevanja starije i nemoćne osobe, te posjeduje osnovno znanje o hipertermiji i hipotermiji.

Osposobljen je za obavljanje osobne higijene tijela: umivanje, kupanje u kadi i u krevetu starije osobe, tuširanje, njegu kose, uređivanje noktiju, brijanje, pranje zuba starije i nemoćne osobe.

Zna primijeniti i promijeniti pravilan položaj, te improvizirati ugodan položaj starije i nemoćne osobe u krevetu, naslonjaču, invalidskim kolicima i sl.

Zna primijeniti postupke za uređenje i održavanje čistoće i reda uže okoline starije i nemoćne osobe, te zna osnovne elemente sprječavanja infekcija (dezinfekcija, osnovna sterilizacija) i posjeduje osnovno znanje o intrahospitalnim infekcijama, te sudjeluje u njihovom sprječavanju.

Zna primijeniti postupke za postizanje povoljnih mikroklimatskih uvjeta okoline u kojoj boravi starija i nemoćna osoba (temperatura, vlažnost zraka, skliskost terena, prilagodba namještaja, korištenje pomagala i sl.).

Može pružiti pomoć starijoj i nemoćnoj osobi pri obavljanju fizioloških potreba, zna izvršiti toaletu perianalnog područja i zaštititi kožu i sluznice.

Sposoban je pratiti učestalost eliminacije, zna uočiti opstipaciju i dijareju, te učestalo povraćanje kod starije i nemoćne osobe, te o tome zna izvijestiti nadležne stručne osobe.

Zna pružiti pomoć starijoj i nemoćnoj osobi kod povraćanja, zna je peroralno rehidrirati, te zna uočiti znakove dehidracije i o tome izvijestiti nadležne stručne osobe.

Zna promijeniti i primijeniti pelenu ili uloške.

Zna djelovati osnovnim postupcima prve pomoći pri stanju ugroženosti života i zdravlja starije i nemoćne osobe, te provesti osnovne postupke za sprječavanje padova i nesreća.

Može pratiti znakove vanjskog izgleda i svijesti starije osobe i evidentirati stanje pogoršanja, te o tome izvještava nadležne osobe, stručnjake za bolničku zdravstvenu njegu i srodne stručnjake u bolnicama, ostalim socijalnim ustanovama, te u kući korisnika (patronažna sestra, liječnik, socijalna služba).

Može pratiti redovitost provedbe odredbi liječenja i zdravstvene njege, rehabilitacije starije i nemoćne osobe, te o tome izvještavati nadležne osobe.

Posjeduje znanje i vještinu mjerenja krvnog tlaka, pulsa i temperature starijoj osobi, te može pratiti redovitost provedbe samokontrole bolesti u starije osobe u kući, te o tome izvještava nadležne osobe, stručnjake za bolničku zdravstvenu njegu i srodne stručnjake u bolnicama, ostalim socijalnim ustanovama, te u kući korisnika (patronažna sestra, liječnik, socijalna služba).

Posjeduje znanje o zdravoj prehrani, osposobljen je estetski servirati obrok i nahraniti, te dati peroralno tekućinu starijoj i nemoćnoj osobi.

Poznaje elemente senzorno percepcijskih poremećaja i problema u komunikaciji sa starijom osobom.

Empatičan je i može pružiti osnovnu emocionalnu potporu starijoj i nemoćnoj osobi.

Ima osnovno znanje i razumijevanje o potrebama starijih i nemoćnih osoba, te o postupcima za njihovo očuvanje zdravlja.

Može razraditi načine djelovanja pri pružanju osnovnih postupaka pomoći starijoj i nemoćnoj osobi.

Može izabrati i primijeniti najvažnije postupke zaštite.

Pružuje usluge pomoći praćenja za obavljanje vjerskih aktivnosti, izvršenje hobija, realizaciju učenja, te osnovne brige za kućne ljubimce i sl.

Poznaje osnove organizacije rada, i zaštite na radu.

Zna primijeniti stečena znanja i vještine u praksi.

Zna i može koristiti jednostavnu stručnu literaturu.

Osposobljen za cjeloživotno školovanje.

1.razred

Teorijska nastava predmeta *njega starijih i nemoćnih osoba* može se realizirati u 1. razredu svaki drugi tjedan s 6 sati tijekom 17 tjedana, i to 4 sata nastave u učionici, a 2 sata vježbi u školskom kabinetu (sveukupno 34 sata vježbi po učeniku)

Kod izvođenja vježbi razredni odjel se može dijeliti na skupine samo ako je najmanji broj učenika po zanimanju u razrednom odjelu 18.

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Uvod u zanimanje	Znati definirati svoje zanimanje i djelokrug njegova rada Znati nabrojiti zdravstvene i socijalne djelatnike u liječenju i skrbi starijih osoba Znati nabrojiti i prepoznati djelokrug rada zdravstvenih i socijalnih djelatnika u liječenju i skrbi starijih osoba Usvojiti i primijeniti temeljna pravila kućnog reda i naučiti organizaciju rada zdravstvenih i socijalnih ustanova	Zanimanje njegovateljica/negovatelj starijih i nemoćnih osoba Opće i stručne kompetencije zanimanja Zdravstveni i socijalni djelatnici u liječenju i skrbi starijih osoba Zdravstvene i socijalne ustanove i službe za starije osobe, te kućna njega Organizacija rada u zdravstvenim i socijalnim ustanovama za starije osobe Kućni red
Zdravi okoliš i mikroklima	Znati definirati, nabrojiti i objasniti, te praktično primijeniti čimbenike o kojima ovisi zdrava mikroklima sobe/prostora u kojem boravi starija osoba Znati definirati, nabrojiti i objasniti, te praktično primijeniti čimbenike estetskog i higijenskog održavanja okolišnog prostora starije osobe	Zidovi, podovi, osvjetljenje, temperatura i svježina zraka, prozračivanje sobe/prostora u kojem boravi starija osoba Estetsko uređenje i higijensko održavanje okolišnog prostora starije osobe
Infekcija	Znati definirati pojam infekcije i nabrojiti, te objasniti potrebne uvjete za nastanak infekcije Usvojiti temeljno znanje o intrahospitalnim infekcijama i znati navesti mjere sprječavanja, te sudjelovati	Pojam infekcije Vogralikov lanac Intrahospitalne infekcije

	pod nadzorom stručne osobe u njihovom sprječavanju u praksi	
Borba protiv infekcije	Znati definirati pojam antiseptike i aseptike, dezinfekcije i sterilizacije, te izolacije Znati navesti i objasniti osnovne metode dezinfekcije Znati očistiti i dezinficirati krevet, noćni ormarić, ostale plohe i površine u okolini starije osobe, te noćnu posudu	Pojam antiseptike i aseptike Pojam dezinfekcije i sterilizacije Metode i primjena dezinfekcije (mehanička, kemijska, fizikalna) Izolacija, mjere izolacije
Mjere osobne zaštite	Znati opisati i primijeniti zaštitnu odjeću u praksi Naučiti mjere zaštite na radu Znati primjenjivati sredstva osobne zaštite u praksi Znati pravilno oprati ruke	Zaštitna odjeća Sredstva osobne zaštite – maska, rukavice, pregača Pravilno pranje ruku
Krevet (bolesnički)	Znati opisati i imenovati dijelove (bolesničkog) kreveta Umjeti imenovati, koristiti i razvrstati posteljno rublje Ponoviti znanja i uvježbati vještinu namještanja i presvlačenja postelnog rublja kreveta bez osobe u njemu	Krevet (bolesnički) - izgled, dijelovi Posteljno rublje i postupak s njime Namještanje i presvlačenje kreveta bez osobe u njemu
Zauzimanje povoljnog položaja tijela	Znati definirati, opisati, navesti i objasniti položaje osobe u krevetu. Umjeti prepoznati smanjenu i onemogućenu pokretljivost. Ponoviti znanja i uvježbati vještinu pomaganja starijoj i nemoćnoj osobi pri zauzimanju ili promjeni položaja, te hod u uz ili niz stepenice, ulasku ili izlasku iz kade ili osobnog vozila Ponoviti znanja i uvježbati vještinu pomaganja starijoj i nemoćnoj osobi pri osiguranju udobnosti	Aktivni, pasivni i prisilni položaj u krevetu Promjena položaja u krevetu Pomoć pri ustajanju i lijeganju /sjedanju Pomoć pri korištenju stepenica Pomoć pri ulasku i izlasku iz kade, iz osobnog vozila Osiguravanje udobnosti položaja

	položaja osobe koja leži ili sjedi	
Korištenje pomagala	Znati definirati, opisati, navesti i objasniti, te ponoviti znanja i uvježbati vještinu pomaganja starijoj i nemoćnoj osobi pri korištenju osobnih pomagala pri hodanju, pomagala u provedbi osobne higijene ili mijenjanju položaja u krevetu Znati improvizirati, izraditi pomagala za udoban položaj	Osobna pomagala pri hodanju i kretanju - štap, štaka, hodalica, invalidska kolica Pomagala u održavanju osobne higijene – držači u kupaonici i WC-u, sanitarna kolica i noćna posuda Pomagala pri mijenjanju položaja u krevetu – trapez, ljestve, uzde
Fiziološke promjene na koži starije osobe	Umjeti definirati i opisati promjene na koži u starije osobe i dijelovima kože obraslima dlakama i kosom Umjeti prepoznati promjene na koži u starije osobe	Fiziološka atrofija kože Smetnje u pigmentaciji Pruritus senilis Verrucae seniles Promjene obraslosti kože dlakama i kosom Promjene na noktima
Osobna higijena	Znati objasniti i razumjeti važnost održavanja osobne higijene Naučiti pribor za osobnu higijenu, ponoviti znanja i uvježbati vještinu korištenja pribora za osobnu higijenu Znati objasniti i umjeti provesti higijenske mjere za održavanje, mjere dezinfekcije i odlaganja pribora za osobnu higijenu	Važnost osobne higijene Pribor za osobnu higijenu Higijensko održavanje i odlaganje pribora za osobnu higijenu
Zaštita kože i sluznica u starije osobe	Ponoviti znanja i uvježbati vještinu pomaganja starijoj i nemoćnoj osobi pri tuširanju Ponoviti znanja i uvježbati vještinu pomaganja starijoj i nemoćnoj osobi pri kupanju u kadi Znati oprati kosu i počesljati stariju osobu, te obrijati lice muške osobe Znati podrezati nokte Umjeti pomoći pri održavanju higijene zuba i	Postupak tuširanja starije i nemoćne osobe Kupanje u kadi starije i nemoćne osobe Njega kose i brade Brijanje brade i brkova Njega noktiju Higijena zuba i umjetnog zubala

	umjetnog zubala Znati odabrati sredstvo za masažu i umjeti izmasirati leđa i gluteuse starije i nemoćne osobe	Sredstva za masažu i postupak masaže leđa i gluteusa
Odijevanje i razodijevanje	Ponoviti znanja i uvježbati vještinu odijevanja i razodijevanja starije i nemoćne osobe Ponoviti znanja i uvježbati vještinu obuvanja i skidanja obuće starijoj i nemoćnoj osobi	Odjeća i obuća Higijena odjeće i obuće Postupci pri odijevanju Postupci pri razodijevanju Higijena obuće Postupci kod obuvanja i skidanja obuće
Osnovna načela zdrave prehrane	Naučiti osnovne sastojke prehrane i objasniti njihovu funkciju u organizmu Znati čitati shemu piramide zdrave prehrane	Osnovni sastojci prehrane (ugljikohidrati, bjelančevine, masti, minerali, vitamini) i njihova funkcija u organizmu Piramida zdrave prehrane
Unos hrane	Znati definirati dnevne potrebe organizma u hrani i rasporeda obroka u starijoj dobi Ponoviti znanja i uvježbati vještinu estetskog serviranja obroka, te vještinu primjenjivati u praksi Ponoviti znanja i uvježbati vještinu pomaganja pri peroralnom hranjenju starije i nemoćne osobe, te vještinu primjenjivati u praksi	Dnevne potrebe organizma u hrani Raspored obroka Estetsko serviranje obroka Pomoć pri peroralnom hranjenju
Unos tekućine	Znati definirati dnevne potrebe unosa tekućine u organizam Ponoviti znanja i uvježbati vještinu pomaganja pri peroralnom unosu tekućine starijoj i nemoćnoj osobi, te vještinu primjenjivati u praksi Znati definirati pojmove hidracije i dehidracije, nabrojati i prepoznati	Dnevne potrebe organizma Pomoć pri peroralnom uzimanju tekućine Hidracija i dehidracija

	znakove dehidracije, te izvijestiti o tome nadležne stručne osobe	

2.razred

Teorijska nastava predmeta *njega starijih i nemoćnih osoba* može se realizirati u 2. razredu svaki drugi tjedan s 8 sati tijekom 14 tjedana, i to 4 sata nastave u učionici, a 4 sata vježbi u školskom kabinetu (sveukupno 56 sati vježbi po učeniku).

Kod izvođenja vježbi razredni odjel se može dijeliti na skupine samo ako je najmanji broj učenika po zanimanju u razrednom odjelu 18.

Osnovni pokazatelji zdravlja i bolesti u starijih i nemoćnih osoba	Usvojiti znanje o promjenama na koži i sluznicama (boja, ozljede, otekline, novotvorine, krvarenja), znati uočiti njihovu pojavnost i o tome izvijestiti nadležne stručne osobe Definirati stanja svijesti, znati uočiti poremećaj svijesti i o tome izvijestiti nadležne stručne osobe Umjeti povezivati ranije stečeno znanje s novim gradivom Definirati krvni tlak i puls Umjeti izmjeriti krvni tlak i puls u kući starije osobe Definirati vrijednosti tjelesne temperature, uočiti vrućicu i izvijestiti o njoj nadležnu stručnu osobu, umjeti izmjeriti aksilarnu temperaturu u kući starije osobe Znati definirati pojmove hipertermija i hipotermija, znati uočiti pojavnost u starije osobe, te o tome izvijestiti nadležnu stručnu osobu Poticati i/ili nadzirati redovitost i /ili pomagati	Promatranje kože i sluznica Promatranje stanja svijesti Osnovne informacije o krvnom tlaku i puls, te mjerenju krvnog tlaka i pulsa Osnovne informacije o tjelesnoj temperaturi i mjerenju temperature tijela Hipertermija i hipotermija

	starijim osobama u provođenju samokontrole bolesti u kući (mjerenje krvnog tlaka, pulsa, mjerenje temperature) Uočava stanje općeg pogoršanja stanja starije i nemoćne osobe, te o tome žurno izvještava nadležnu stručnu osobu	
Eliminacija	Ponoviti znanja i uvježbati vještinu pratnje i pomoći starijoj i nemoćnoj osobi pri uporabi WC-a, te vještinu primjenjivati u praksi Znati primijeniti postupak s posudom za uriniranje i defekaciju u starije osobe Pratiti učestalost eliminacije, znati definirati opstipaciju i dijareju, uočiti njihovu pojavu opstipacije, te o tome izvijestiti nadležnu stručnu osobu Naučiti i znati primijeniti osnovne postupke pomoći pri povraćanju u starije osobe, o učestalom povraćanju izvijestiti nadležnu stručnu osobu	Uporaba WC-a Uporaba noćne posude Opstipacija i dijareja Povraćanje Osnovni postupak pomoći kod povraćanja
Inkontinencija mokraće i stolice	Znati definirati pojmove inkontinencije urina i stolice Ponoviti znanja i uvježbati vještinu zamjene pelene i uloška starijoj i nemoćnoj osobi Ponoviti znanja i uvježbati vještinu namještanja i presvlačenja posteljnog rublja kreveta inkontinentne osobe	Inkontinencija urina Inkontinencija stolice Postupak zamjene pelene i uloška Krevet inkontinentne osobe
Zaštita kože i sluznica u starijih i nemoćnih osoba	Ponoviti znanja, znati uporabiti pribor i uvježbati vještinu umivanja i pranja ruku starijoj osobi, te vještinu primjenjivati u praksi	Umivanje i pranje ruku nepokretnoj osobi

	Ponoviti znanja i uvježbati vještinu namještanja i presvlačenja posteljnog rublja kreveta s osobom u njemu Znati okupati teže pokretnu osobu u krevetu pod nadzorom stručne osobe Ponoviti znanja, znati uporabiti pribor i zaštitna sredstva, te uvježbati i primjenjivati u praksi vještinu toaleta perianalnog područja i zaštite kože i sluznica tog područja Znati definirati pojam i mjesta pojave dekubitusa Umjeti uočiti dekubitalne promjene na koži starije osobe i o tome izvijestiti nadležnu stručnu osobu	Namještanje i presvlačenje kreveta s osobom u njemu Pomoć pri kupanju teže pokretne osobe u krevetu Toaleta perianalnog područja Dekubitus - osnovne informacije
Zdrava prehrana u starijih osoba	Naučiti, znati definirati i objasniti prehrambena pravila za starije osobe Znati objasniti važnost pravilne pripreme hrane za starije osobe	Prehrambena pravila za starije osobe Pravilna priprema hrane
Poteškoće u prehrani starijih i nemoćnih osoba	Znati objasniti važnost žvakanja hrane i poticati starije osobe da hranu sažvaću Ponoviti znanja i uvježbati vještinu pripreme i prilagodbe obroka starijim osobama bez zuba ili s defektnim zubalom, te poteškoća u gutanju Znati definirati posljedice nepravilnog unosa hrane i tekućine	Značenje žvakanja hrane, defektno zubalo i bezubost, rješavanje poteškoća Nepravilan unos hrane i tekućine, rješavanje poteškoća

	Osposobiti za vršenje nadzora nad pravilnim odabirom hrane, pripremom obroka starije osobe u kući, te redovitosti uzimanja hrane i tekućine Znati uočiti nepravilni unos hrane i tekućine u starije osobe u kući, te o tome izvijestiti nadležnu stručnu osobu Znati izmjeriti opseg struka/trbuha, izvagati stariju osobu, izmjeriti visinu, te odrediti BMI Znati definirati i uočiti problem prekomjerne težine ili pothranjenosti, te o tome izvijestiti nadležnu stručnu osobu	Indeks tjelesne mase i opseg struka, visina i tjelesna težina Debljina i pothranjenost u starijih osoba
Osiguravanje sigurnog okoliša	Znati definirati i razumjeti opasnosti od padova u starijoj dobi Naučiti mjere za sprječavanje padova i prilagođavanje neposredne okoline starije osobe Znati primijeniti osnovne postupke zaštite od padova u praksi Znati objasniti i navesti mjere izbjegavanja štetnih utjecaja okoline Umjeti brinuti i uputiti stariju osobu u cilju sprječavanja izlaganja štetnim utjecajima okoline	Sprečavanje padova Siguran i prilagođen namještaj Skliskost podova Izlaganje i izbjegavanje loših vremenskih uvjeta i štetnih vanjskih utjecaja (vlaga, studen, propuh, buka, nagle vremenske promjene, onečišćen zrak, prometne gužve)
Sprječavanje nesreća i postupci prve pomoći	Usvojiti i naučiti, objasniti i znati provesti osnovne postupke prve pomoći pri ugrožavanju života starije osobe Umjeti obavijestiti nadležne	Bočni položaj, Heimlichov hvat, tehnika oživljavanja-umjetno disanje(usta-nos, usta-usta) i vanjska masaža srca, uganuća i prijelomi, zaustavljanje krvarenja, opekotine i smrzotine, strujni

	stručne osobe i službe o pogoršanju stanja i ugroženosti zdravlja starije osobe	udar, šok Službe i ustanove za pružanje pomoći starijim osobama

Izborni predmet – Osnove gerijatrije

Razred: drugi (2)

Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	2
Broj sati	2 / 56

NAPOMENA: Izborni predmet - osnove gerijatrije u 2.razredu može se realizirati izvođenjem sati teorijske nastave i manjim brojem sati terenske nastave (npr. posjeta gerijatrijskoj ustanovi).

Zadatci nastavnog predmeta:

Sposoban je verbalno i pismeno se izražavati.

Sposoban je sudjelovati u jednostavnoj usmenoj i pismenoj komunikaciji.

Sposoban je efikasno koristiti i primijeniti temeljno stečeno znanje.

Sposoban je čitati i sintetizirati podatke.

Posjeduje sposobnost samostalnog učenja i rješavanja problema.

Primjenjuje usvojene metode učenja i usavršava nove.

Povezuje staro i novo gradivo.

Preuzima odgovornost za svoj zadatak korištenjem vlastitog plana kako bi ostvario zadane ciljeve.

Može pratiti fiziološke promjene u starijih osoba.
 Zna definirati osnovne pojmove o bolestima na organskim sustavima u starijoj dobi
 Sposoban je primijeniti kognitivno znanje na praktično, odnosno prepoznati znakove bolesti i razlikovati osnovne fiziološke promjene od patoloških.
 Razumije potrebe osoba sa smanjenom pokretnošću i sa smanjenom mogućnosti brige o sebi.
 Može pratiti znakove vanjskog izgleda i svijesti starije osobe i evidentirati stanje pogoršanja, te o tome izvještava nadležne osobe, stručnjake za bolničku zdravstvenu njegu i srodne stručnjake u bolnicama, ostalim socijalnim ustanovama, te u kući korisnika (patronažna sestra, liječnik, socijalna služba).
 Poznaje elemente psihološkog aspekta starenja.
 Poznaje elemente psihičkih poremećaja u starijoj dobi.
 Poznaje elemente problema u komunikaciji sa psihički promijenjenom ili bolesnom starijom osobom.
 Razumije probleme starijih osoba koje imaju psihološke i psihičke probleme.
 Može izabrati i primijeniti najvažnije postupke zaštite.
 Empatičan je i može pružiti osnovnu emocionalnu potporu starijoj i nemoćnoj osobi.
 Može razraditi načine djelovanja pri uočavanju pogoršanja psihičkog stanja starije osobe, te o tome izvjestiti nadležne osobe, stručnjake za bolničku zdravstvenu njegu i srodne stručnjake u bolnicama, ostalim socijalnim ustanovama, te u kući korisnika (patronažna sestra, liječnik, socijalna služba).
 Sposoban je uočiti karakteristične promjene kod umiruće osobe.
 Provodi postupak s umrlim.
 Zna i može koristiti jednostavnu stručnu literaturu.
 Osposobljen za cjeloživotno školovanje.

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Gerijatrija	Znati definirati pojam gerijatrije	Ponavljanje definicije, pojma gerijatrije /SZO/
Patološke promjene u starijoj dobi na srčano žilnom sustavu	Umjeti povezivati ranije stečeno znanje s novim gradivom Znati definirati osnovne pojmove o bolestima srca i krvnih žila i navesti njihove simptome i znakove	Temeljna znanja o bolestima u starijoj dobi na srčano žilnom sustavu: koronarne bolesti, hipertenzija, dekompenzacija, flebotromboza
Osnovne patološke promjene u starijoj dobi na dišnom sustavu	Umjeti povezivati ranije stečeno znanje s novim gradivom Znati definirati osnovne pojmove o bolestima dišnog sustava i navesti njihove simptome i znakove	Temeljna znanja o bolestima u starijoj dobi na dišnom sustavu: Upala pluća KOPB
Osnovne patološke promjene u starijoj dobi na probavnom sustavu	Umjeti povezivati ranije stečeno znanje s novim gradivom	Temeljna znanja o bolestima u starijoj dobi na probavnom sustavu:

	Znati definirati osnovne pojmove o bolestima probavnog sustava i navesti njihove simptome i znakove	Ulkusna bolest Kamenci i upala žučnog mjehura Hemeroidi Divertikuloza i divertikulitis debeloga crijeva
Osnovne patološke promjene u starijoj dobi na mokraćnom i spolnom sustavu	Umjeti povezivati ranije stečeno znanje s novim gradivom Znati definirati osnovne pojmove o bolestima mokraćnog sustava i spolnih organa, te navesti njihove simptome i znakove	Temeljna znanja o bolestima u starijoj dobi na mokraćnom i spolnom sustavu: Upale mokraćnih putova Urolitijaza Sekundarne glomerulonepatije Upale spolovila Pruritus senilis
Osnovne patološke promjene u starijoj dobi u krvi i krvotvornom sustavu	Umjeti povezivati ranije stečeno znanje s novim gradivom Znati definirati osnovne pojmove o bolestima krvi i krvotvornih organa, te navesti njihove simptome i znakove	Temeljna znanja o bolestima krvi i krotvornih organa u starijoj dobi: Anemije i leukemije
Osnovne patološke promjene u starijoj dobi na endokrinom sustavu	Umjeti povezivati ranije stečeno znanje s novim gradivom Znati definirati osnovne pojmove o bolestima endokrinog sustava i navesti njihove simptome i znakove	Temeljna znanja o bolestima u starijoj dobi na endokrinom sustavu: Šećerna bolest
Promjene u starijoj dobi na lokomotornom sustavu	Umjeti povezivati ranije stečeno znanje s novim gradivom Znati definirati osnovne fiziološke promjene na lokomotornom sustavu u starijih osoba Znati objasniti osnovne pojmove o bolestima lokomotornog sustava i navesti njihove simptome i znakove Znati nabrojiti uzroke najčešćih nesreća u starijih osoba	Temeljna znanja o fiziološkim o promjenama na sustavu za pokretanje u starijoj dobi: kosti, mišići, zglobovi Artroza i osteoporoz Temeljna znanja o bolestima u starijoj dobi na lokomotornom sustavu sustavu: reumatske bolesti Nesreće i ozljede u starijoj dobi

	Znati odrediti pojavnost i mjesto najčešćih ozljeda u starijih osoba Znati definirati pojam invaliditeta Razumjeti potrebe osoba sa smanjenom pokretnošću	Invalidnost
Zarazne bolesti u starijoj dobi	Umjeti povezivati ranije stečeno znanje s novim gradivom Znati definirati osnovne pojmove o zaraznim bolestima starije dobi i navesti njihove simptome i znakove	Imunitet u starijih osoba Temeljna znanja o zaraznim bolestima u starijoj dobi: Gripa TBC
Neurološke bolesti u starijoj dobi	Umjeti povezivati ranije stečeno znanje s novim gradivom Znati definirati osnovne pojmove o neurološkim bolestima starije dobi i navesti njihove simptome i znakove Razumjeti potrebe osoba sa smanjenom mogućnosti brige o sebi	Temeljna znanja o neurološkim bolestima u starijoj dobi: CVI Parkinsonova bolest

Izborni predmet – Osnove palijativne skrbi**Razred: drugi (2)****Tjedni (ukupni) fond sati:**

Razred	2
Broj sati	2 / 56

NAPOMENA: Izborni predmet - socijalna medicina s osnovama hospicija i palijativne skrbi u 2.razredu može se realizirati izvođenjem sati teorijske nastave i manjim brojem sati terenske nastave (npr. posjeta hospiciju).

Zadatci nastavnog predmeta:

Sposoban je efikasno koristiti i primijeniti temeljno stečeno znanje.

Sposoban je sudjelovati u grupnoj raspravi i timskom radu.

Posjeduje preciznost u radu.

Povezuje staro i novo gradivo.

Posjeduje sposobnost samostalnog učenja i rješavanja problema.

Posjeduje i primjenjuje vještinu komunikacije.

Primjenjuje usvojene metode učenja i usavršava nove.

Odgovoran je prema sebi i drugima, moralan je i etičan.

Osposobljen je za primjenu znanja u životu i struci.

Osposobljen je za komunikaciju.

Poznaje osnovne pojmove o onkološkim bolestima i pojave boli u oboljelog.

Empatičan je i može pružiti osnovnu emocionalnu potporu.

Poznaje osnovne elemente hospicijske filozofije i palijativne skrbi.

Može razraditi načine djelovanja pri uočavanju pogoršanja stanja onkološki bolesne starije osobe, te o tome izvijestiti nadležne osobe, stručnjake za bolničku zdravstvenu njegu i srodne stručnjake u bolnicama, ostalim socijalnim ustanovama, te u kući korisnika (patronažna sestra, liječnik, socijalna služba).

Sposoban je uočiti karakteristične promjene kod umiruće osobe.

Provodi postupak s umrlim.

Poznaje osnovne elemente socijalno ekonomskih aspekata starenja.

Poznaje osnove organizacije rada i zaštite na radu.

Zna primijeniti stečena znanja i vještine u praksi.

Zna i može koristiti jednostavnu stručnu literaturu.

Osposobljen za cjeloživotno školovanje.

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Uvod u socijalnu medicinu	Usvojiti osnovne informacije o socijalnoj, zdravstvenoj skrbi za starije osobe, te o mirovinskom osiguranju Primijeniti informacije prema potrebama starije osobe u praksi, odnosno uputiti je u službu, ustanovu, udrugu koje mogu riješiti problem ili pružiti uslugu starijoj osobi	Osnove socijalne skrbi za starije osobe Osnove zdravstvene skrbi za starije osobe Mirovinsko osiguranje
Prava starijih osoba	Usvojiti osnovne informacije	Načela UN-a za starije osobe

	Primijeniti informacije prema potrebama starije osobe u praksi, odnosno uputiti je u službu, ustanovu, udrugu koje mogu riješiti problem ili pružiti uslugu starijoj osobi	Pravo na zdravstvenu zaštitu i zdravstveno osiguranje Odlazak u mirovinu Sigurnost u zaštiti prava i vlasništva (oporuka, uzdržavanje)
Rizici u starijoj dobi	Razumjeti temeljne elemente rizika emocionalnog, fizičkog, seksualnog i financijskog nasilja nad starijim osobama Usvojiti osnovne informacije o riziku zlostavljana starije osobe Uočiti moguću prisutnost rizika i izvijestiti nadležnu stručnu osobu	Rizik od emocionalnog, fizičkog, seksualnog i financijskog nasilja Zlostavljanje
Uvod u hospicij i palijativnu skrb	Znati definirati i razumjeti pojam palijativne skrbi i hospicija Znati definirati osnovne pojmove vezane uz onkološke i smrtonosne bolesti	Definicija palijativne skrbi Definicija hospicija Onkološke i smrtonosne bolesti u starijoj dobi
Osnovni principi palijativne skrbi	Usvojiti osnovne informacije o boli i principima pristupa boli Primijeniti informacije prema potrebama starije osobe u praksi, odnosno uputiti je u službu, ustanovu, udrugu koje mogu pružiti uslugu	Bol Osnovni principi pristupa boli Poboljšanje kvalitete preostalog života Palijativni timovi i službe
Filozofija skrbi za umiruće	Usvojiti osnovne informacije o hospicijskom pokretu i filozofiji skrbi za umiruće Znati definirati sigurne znakove smrti i karakterističnih promjena kod umiruće osobe Primijeniti informacije prema potrebama umiruće osobe u praksi, odnosno uputiti je u službu, ustanovu, udrugu,	Pojam hospicijskog pokreta Filozofija skrbi za umiruće Suočavanje sa smrću Umirući i uočavanje karakterističnih promjena Priprema i osiguravanje mirne smrti

	osobu koje mogu pružiti uslugu Ponoviti prije stečeno znanje i izbrusiti vještine - znati provesti postupak s umrlim	Postupak s umrlim
Etika komunikacije	Usvojiti osnovne informacije o etici komunikacije s umirućim i njegovom obitelji Naučiti slušati sugovornika Brusiti vještinu empatije Upoznati elemente duhovne skrbi	Komunikacija s umirućim Komunikacija s obitelji Gubitak, tuga i žalovanje Duhovna skrb

Nastavni predmet: Praktična nastava
Razred: prvi (1), drugi (2)
Tjedni (ukupni) fond sati:

Razred	1	2
Broj sati	14 / 504	14 / 504

Okvirni programi praktične nastave osnova su za izradu izvedbenog i operativnog programa. Praktični dio nastave izvodi se u školskim kabinetima, u zdravstvenim ustanovama i u ustanovama socijalne skrbi.

Nastavni proces treba organizacijski i programski postaviti tako da daje optimalne obrazovne i odgojne učinke.

Izvedbenim i operativnim programima definirat će se ciljevi i zadaće, sadržaj obrazovanja, metode i oblici rada, nastavna sredstva, te načini praćenja i vrednovanja rezultata učenja prema propisanim uputama nadležnih Ministarstava.

1. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati
Obrazovanje za zanimanje	Upoznati sadržaj programa. Znati i razumjeti obilježja starosti, njene specifičnosti. Analizirati ulogu starijih osoba u obitelji i društvu. Promicati kvalitetniji i humaniji život starijih osoba. Usvojiti socijalne vještine i poslovni bonton (uljudnost, pristojnost, imaju samokontrolu, suosjećanje, razumijevanje, susretljivost, odgovornost prema sebi i drugima). Prepoznati djelokrug rada svojeg zanimanja.
Starenje i bolest	Znati osnovne pojmove o zdravlju i bolesti. Prepoznati fizičke promjene u starijoj dobi na organskim sustavima. Znati razlikovati fiziološke od patoloških zbivanja na organskim sustavima u starijoj dobi.
Ustanove za brigu o starijim i nemoćnim osobama i organizacija rada	Upoznati ustanove za brigu o starijim i nemoćnim osobama: - centri za socijalni rad, - domovi umirovljenika, - domovi zdravlja, - gerijatrijske ustanove, - kućna njega. Razlikovati ustanove i upoznati organizaciju rada ustanova za skrb starijih i nemoćnih osoba i kućni red.
Zaštita na radu i sigurnost na radu	Navesti bitne odredbe iz Zakona o zaštiti na radu koje vrijede za obrazovni program. Objasniti rad na siguran način.

	Provoditi mjere osobne zaštite (pranje ruku, nošenje zaštitne odjeće i obuće, pregača, zaštitnih rukavica i eventualno zaštitne maske).
Osiguranje zdravog i sigurnog okoliša	Znati i razumjeti nastanak infekcije. Znati Vogralikov lanac. Znati osnove sterilizacije i dezinfekciju. Primijeniti metode dezinfekcije. Razumjeti postupak izolacije. Znati estetsko urediti i higijensko održavati okolišni prostor starije osobe Osigurati mikroklimatske uvjete prostora. Razumjeti utjecaj higijene na prevenciju bolesti.
Pokretljivost i udobnost	Prepoznati smanjenu ili onemogućenu pokretljivost. Pružati pomoć pri ustajanju iz kreveta i lijeganju. Pomagati pri ulasku i izlasku iz kade, osobnog vozila Pomagati pri kretanju uz korištenje pomagala. Namještati krevet. Presvlačiti posteljno rublje. Znati razvrstavati rublje (čisto, nečisto). Namještati krevet pokretnim i nepokretnim starijim osobama. Osigurati povoljan položaj osobama u krevetu, naslonjaču ili kolicima. Pomagati pri mijenjanju položaja u krevetu i izvan njega starijim i nemoćnima osobama. Osigurati udobnost u krevetu. Znati improvizirati, izraditi pomagala za udoban položaj
Sprečavanje padova i ozljeđivanje	Opisati situacije koje mogu izazvati pad i ozljeđivanje. Primijeniti mjere prevencije pada i ozljeđivanja. Osigurati zaštitne ograde na krevetu dezorijentiranim osobama i osobama poremećene svijesti.
Osobna higijena	Razvijati higijenske navike (čistoća tijela, ruku, kose, zubi i proteza, higijena odjeće i obuće). Pomagati pri obavljanju osobne higijene: - Umivanje, - kupanje u kadi, - tuširanje, - njega kose, - uređivanje noktiju, - brijanje,

	- pranje zuba / proteze. Primijeniti mjere zaštite kože i sluznica. Pomagati pri odijevanju, razodijevanju i obuvanju starijih i nemoćnih osoba. Provesti higijenske mjere i mjere dezinfekcije pribora za osobnu higijenu.
Promatranje vanjskog izgleda	Razlikovati fiziološke i patološke promjene na koži. Promatrati izgled kože i sluznica, o eventualnim promjenama izvijestiti stručnjake za zdravstvenu njegu.
Prehrana	Znati osnove zdrave prehrane. Prepoznati probleme u prehrani starije dobi. Estetski servirati obrok Pripremiti starije i nemoćne osobe za hranjenje. Usitniti hranu kod problema žvakanja. Osigurati tekuću i kašastu hranu kod problema gutanja. Pomagati pri hranjenju i uzimanju tekućine Hraniti osobe koje nisu u mogućnosti same jesti. Osigurati dovoljan unos tekućine ako ne postoje kontraindikacije. Prepoznati znakove dehidracije, te izvijestiti o tome nadležne stručne osobe. Naučiti i znati primijeniti osnovne postupke pomoći pri povraćanju u starije osobe.
Eliminacija	Pomagati starijim i nemoćnim osobama pri obavljanju fizioloških potreba. Štiti kožu i sluznice. Dati noćnu posudu ili sanitarna kolica Promijeniti pelenu ili uložak kod inkontinencije. Provesti higijenske mjere i mjere dezinfekcije noćne posude Primjeniti mjere osobne zaštite.
Geroprofilaksa	Utjecati na promjenu negativnih oblika zdravstvenog ponašanja koji pridonose preranoj pojavi mnogih bolesti Poticati pozitivno zdravstveno ponašanje (izbjegavati loše navike – pušenje, alkohol, nezdrava hrana i neaktivnost). Nadzirati i pratiti odsutnost ili prisutnost čimbenika fizičke i psihičke dekompenzacije u starijih osoba, te izvještavati nadležne stručne osobe. Poticati i/ili pratiti i /ili pomagati starijoj osobi u redovitom održavanju osobne

	higijene, higijene okoliša, uzimanju lijekova, obavljanju kontrolnih pregleda i pretraga (po potrebi i pratiti na pregled), provođenju radne terapije i/ili nekog oblika tjelesne aktivnosti i rekreacije. Razumjeti utjecaj nezdravih navika na zdravlje. Nadzirati i podsjećati o pravodobnom uzimanju lijeka i odlasku na kontrolne preglede. Pomagati i poticati razne oblike razonode, hobije, kulturne, društvene i vjerske aktivnosti. Pomagati u popratnim aktivnostima starije i nemoćne osobe (čitati im, voditi brigu o kućnom ljubimcu i sl.).
Područje etike i morala	Usvojiti i primjenjivati pravila etičkog i moralnog ponašanja. Poštovati starije osobe. Razvijati kulturne navike. Razvijati i poticati dobre međuljudske odnose. Razvijati vještinu komunikacije sa osobama koje imaju oslabljen vid i sluh. Primjenjivati obvezu čuvanja tajne. Razvijati empatiju i vještinu pružanja emocionalne potpore starijoj i nemoćnoj osobi.

2. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati
Njegovatelj starijih i nemoćnih osoba	Upoznati sadržaj programa. Upoznati najčešće bolesti u starijoj dobi i potrebe pomoći i njege. Promicati kvalitetniji i humaniji život starijih osoba.
Starenje i bolest – proširiti znanja i usvajati vještine	Ponoviti osnovne pojmove o zdravlju, bolesti i starenju. Prepoznati znakove fizičkih promjena na organskim sustavima u starijoj dobi. Prepoznati pogoršanja i pozvati pomoć nadležnih osoba. Pomagati u njezi oboljelih.
Psihološke promjene u starijoj dobi	Razumjeti psihološke promjene u starijoj dobi. Prepoznati smanjenu sposobnost reakcija, smanjenu sposobnost brzine pamćenja, koncentracije, emocionalne nestabilnosti. Uočavati poremećaje psihičkog zdravlja i izvještavati nadležne stručne osobe Verbalizirati strahove starije osobe

	Prepoznati gubitak pamćenja. Pružati emocionalnu podršku Izbjegavati grub i autoritativan odnos prema starijim osobama (bezosjećajnost, ponižavanje, kritiziranje) Prepoznati smanjenu sposobnost prosuđivanja i izražavanja. Usvojiti sposobnost prepoznavanja osnovnih znakova Alzheimerove bolesti i potreba u kontaktu s oboljelima.
Zaštita na radu i sigurnost na radu – proširiti znanja i usvajati vještine	Provoditi mjere zaštite na radu. Provoditi rad na siguran način. Provoditi mjere osobne zaštite (pranje ruku, nošenje zaštitne odjeće i obuće, pregača, zaštitnih rukavica i eventualno zaštitne maske). Provoditi osnovne mjere zaštite starijih i nemoćnih osoba. Provoditi osnovne mjere sprečavanja infekcija, sudjelovati u sprječavanju intrahospitalnih infekcija.
Promatranje	Promatrati vanjski izgled starijih osoba. Uočiti promjene na koži i sluznicama (boja, ozljede, otekline, novotvorine, krvarenja) i o tome izvijestiti nadležne stručne osobe Uočiti poremećaj svijesti i o tome izvijestiti nadležne stručne osobe. Umjeti izmjeriti krvni tlak i puls u kući starije osobe. Izmjeriti aksilarnu temperaturu i uočiti vrućicu u kući starije osobe, izvijestiti nadležnu stručnu osobu. Promatrati promjene pokretljivosti. Pratiti i uočavati sve promjene i o njima izvještavati nadležne stručne osobe. Obavijestiti o odstupanjima u vrijednostima i izvještavati nadležne za zdravstvenu njegu i liječnika. Prepoznati dekubitalne promjene i odmah obavještavati članove tima za zdravstvenu njegu i liječnika. Uočiti pojavnost hipotermije u starije osobe, te o tome izvijestiti nadležnu stručnu osobu. Poticati i/ili nadzirati redovitost i /ili pomagati starijim osobama u provođenju samokontrole bolesti u kući (mjerenje krvnog tlaka, pulsa, mjerenje temperature).
Održavanje pokretljivosti i udobnosti – proširiti znanja i usvajati vještine	Pomagati pri kretanju uz korištenje pomagala. Pružati pomoć pri mijenjanju i zauzimanju položaja.

	Pomagati pri kretanju niz i uz stepenice. Osigurati udobnost u krevetu i izvan njega. Namještati krevet i presvlačiti posteljno rublje pokretnim i pod nadzorom teže pokretnim osobama. Namještati krevet i presvlačiti posteljno rublje inkontinentnim osobama.
Sprečavanje padova, ozljeđivanje i nesreće– proširiti znanja i usvajati vještine	Primijeniti postupke prevencije i zaštite od pada, nesreća i ozljeđivanja. Primijeniti mjere izbjegavanja štetnih utjecaja vanjskih vremenskih uvjeta. Osigurati pomoć i pomagala pri hodanju. Ukloniti tepihe i prostirače. Primijeniti mjere za sigurnost starije osobe u njenoj okolini. Primijeniti osnovne postupke prve pomoći u slučaju ugroženosti života starije osobe (bočni položaj, Heimlichov hvat, umjetno disanje, masaža srca, zaustavljanje krvarenja, uganuća i prijelomi, strujni udar, opekotine i smrztotine,šok) te obavještavanja službe za pomoć.
Osobna higijena - proširiti znanja i brusiti vještine	Pomagati pri obavljanju osobne higijene pokretnih osoba, te vršiti praćenje redovitosti obavljanja osobne higijene. Provoditi umivanje i pranje ruku nepokretnoj osobi. Pomagati pri kupanju teže pokretne osobe u krevetu pod nadzorom stručne osobe. Vršiti toaletu perianalnog područja. Primijeniti mjere zaštite kože i sluznica. Pomagati pri odijevanju i razodijevanju, obuvanju starijih i nemoćnih osoba.
Prehrana - proširiti znanja i brusiti vještine	Prepoznati probleme u prehrani starije dobi. Estetski servirati obrok i pomagati pri hranjenju. Rješavati probleme hranjenja kod defektnog zubala i bezubosti, te poteškoća gutanja. Osigurati dovoljan unos tekućine ako ne postoje kontraindikacije. Pratiti redovitost uzimanja obroka i pravilne prehrane, uočiti odstupanja i izvještavati nadležne stručne osobe. Pratiti indeks tjelesne mase i opsega struka, visine i tjelesne težine u kući starije osobe. Uočiti debljinu ili pothranjenost u starijih osoba i obavijestiti nadležne stručne osobe.
Eliminacija - proširiti znanja i usvajati vještine	Pratiti izgled i učestalost stolice i mokraće. Prepoznati inkontinenciju, retenciju mokraće, opstipaciju i proljeve, te izvijestiti nadležnu stručnu osobu.

	Prepoznati patološke primjese Pomagati starijima i nemoćnim osobama pri obavljanju fizioloških potreba. Vršiti toaletu perianalnog područja. Štiti kožu i sluznice, primijeniti masažu. Promijeniti pelenu ili uložak kod inkontinencije. Primijeniti mjere osobne zaštite.
Geroprofilaksa - proširiti znanja i usvajati vještine	Uočiti prisutnost čimbenika izrazite socijalne dekompenzacije u starijih osoba i izvijestiti nadležnu socijalnu službu. Pomagati i poticati razne oblike razonode, hobije kulturne, društvene i vjerske aktivnosti, kvalitetne međuljudske odnose. Uočiti elemente rizika emocionalnog, fizičkog, seksualnog i financijskog nasilja, te zlostavljana starije osobe i izvijestiti nadležnu stručne službe.
Komunikacija	Usvojiti pravila dobre i uspješne komunikacije. Vježbati i brusiti vještinu komunikacije. Uspostavljati kontakt. Prepoznati prepreke u komunikaciji. Učiti i prepoznavati poruke neverbalne komunikacije Razumjeti pojam empatije. Pružati osnovnu emocionalnu potporu. Poštivati starije osobe. Razvijati kulturne navike. Razvijati dobre međuljudske odnose.
Hospicij i palijativna skrb u starijih osoba	Razumjeti pojam palijativne skrbi i hospicija Usvojiti osnovne postupke etičke komunikacije s umirućim i njegovom obitelji. Naučiti aktivno slušati sugovornika Iskazati empatiju.

VII. ZAVRŠNI ISPIT

Završni ispit za zanimanje njegovateljica/njegovatelj starijih i nemoćnih osoba polaže se prema Pravilniku o polaganju završnog ispita.

Završni ispit sastoji se od:

1. Izrade i obrane završnog rada
2. Pismenog ispita iz hrvatskog jezika
3. Ispita iz strukovnih predmeta

PROGRAM ZAVRŠNOG ISPITA ZA ZANIMANJE

NJегоVATELJICA / NJегоVATELJ STARIJIH I NEMOĆNIH OSOBA

I.

Zadatak za završni ispit polaznik bira na polovici zadnje godine obrazovanja i izrađuje plan realizacije praktičnog dijela završnog ispita u dogovoru s mentorom i u roku kojeg odredi škola.

Tema završnog rada mora angažirati učenika za izvršenje praktičnog dijela zadatka iz nastavnog predmeta: **NJEGA STARIJIH I NEMOĆNIH OSOBA.**

Za provjeru praktičnog rada zadaje se, u skladu s nastavnim planom praktične nastave, izrada završnog rada (uradak) iz područja:

1. Postupci osiguravanja povoljne mikroklimе i sigurnog okoliša za starije i nemoćne osobe;
2. Postupci provođenja i održavanja osobne higijene u starijih i nemoćnih osoba;
3. inkontinencija u starijih osoba i postupci rješavanja problema inkontinencije u starijih i nemoćnih osoba;
4. postupci održavanja pokretljivosti i udobnosti u starijih i nemoćnih osoba;
5. prehrana i postupak peroralnog hranjenja starijih i nemoćnih osoba;
6. načini komuniciranja i poteškoće u komunikaciji s osobama starije životne dobi;
7. postupci osnovne njege za starije i nemoćne osobe u ustanovama zdravstvene i socijalne zaštite, te u kući.

Cilj i svrha izrade uratka:

Poticati na raznovrsne oblike pomoći starijim osobama u njihovoj sredini.

Promicati kvalitetniji i humaniji život starijih osoba.

Usvajati socijalne vještine i primijeniti stečena znanja i vještine u svakodnevnom radu.

Učenik može birati jednu od ponuđenih tema. Nakon praktičnog izvršenja zadatka učenik o završnom radu piše kraći elaborat kojeg predaje mentoru.

Povjerenstvo za praćenje i ocjenjivanje praktičnog dijela ispita sastoji se od predstavnika ustanove (ili patronažne sestre ili voditeljica kućne njege, ako je izbor njega starijih i nemoćnih starijih osoba u kući) i predstavnika škole, a pravo ocjenjivanja imaju u pravilu svi članovi povjerenstva. U razgovoru s osobom o kojoj je učenik skrbio provjerava se odnos učenika prema njima i ponašanje. Ako nismo u mogućnosti dobiti te podatke, saznaju se od članova obitelji ili djelatnika ustanove, ovisno gdje je učenik boravio.

Polaznici koji su pozitivno ocjenjeni iz praktičnog dijela ispita mogu pristupiti pismenom ispitu iz hrvatskog jezika i usmenom ispitu kojim se provjeravaju znanja za obavljanje poslova primjerenih razini obrazovanja.

Elementi uratka:

- ◆ Planiranje i priprema rada;
- ◆ Obilježja starosti i njene specifičnosti;
- ◆ Obrazloženje o izboru teme;
- ◆ Razrada teme;
- ◆ Provedba svakodnevnih postupaka u njezi starijih i nemoćnih osoba / u domu umirovljenika, gerijatrijskom odjelu ili ustanovi, u kući/, kao što su:
 - svakodnevne aktivnosti,
 - higijena,
 - odijevanje,
 - prehrana,
 - eliminacija,
 - pokretljivost,
 - komunikacija;
- ◆ Emocionalno stanje starije osobe;
- ◆ Zaključak.

Elementi provjere i ocjenjivanja:

- ◆ Točnost uratka,
- ◆ Urednost uratka,
- ◆ Pridržavanje mjera zaštite na radu,
- ◆ Primjena strukovnih znanja,
- ◆ Odnos prema starijim osobama i ponašanje (njihovo zadovoljstvo),
- ◆ Znanje i vještina provođenja skrbi o starijim osobama,
- ◆ Završni izgled uratka.

Odnos prema	starijim	osobama	i	ponašanje
namjerno uvredljivo i negativno	bezosjećajno i nemarno	suosjećajno zavisno od slučaja do slučaja	kroz komunikaciju iskazuje brigu za stanje osobe o kojoj brine	starija osoba cijelo vrijeme ima osjećaj važnosti
0		10		20

OCJENJIVAČKI LIST

I. PRAKTIČNI DIO ISPITA

Elementi provjere i ocjenjivanja	Broj bodova
Točnost uratka	0 – 5
Urednost uratka	0 – 5
Pridržavanje mjera zaštite na radu	0 – 5
Primjena strukovnih znanja	0 – 10
Odnos prema starijim osobama i ponašanje	0 – 20
Znanje i vještina provođenja skrbi o starijim osobama	0 – 10
Završni izgled uratka	0 – 5
UKUPNO BODOVA	60

Element "odnos prema starijim osobama i ponašanje" ima naviše značenja kod ocjenjivanja.

BODOVNA LISTA

Bodovi	Ocjena
56 – 60	odličan (5)
51 – 55	vrlo dobar (4)
41 – 50	dobar (3)
31 – 40	dovoljan (2)
0 – 30	nedovoljan (1)

II. STRUČNO-TEORIJSKI DIO

Stručno-teorijski dio ispita je u usmenom obliku, a sastoji se od pitanja iz područja njege starijih i nemoćnih osoba koje postavlja ispitna komisija od tri člana.